

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, október 23-án.

292. szám.

Az öreg bajcsináló.

Törvényeket most nem csinálhat a parlament, még napirendet sem. Nem engedi az ellenzék. Valamivel pedig mégis csak kell foglalkozni. A parlament tehát elkapja a tanulságokat és gombostűre szurja őket, mint a bogarakat.

Nagyon csinos gyűjtemény van már együtt belőlük. A mai ülésből még épen gazdag zsákmány került. Ma ugyanis lehetett valami a levegőben, mert a tanulságok igazán úgy röpködtek, mint vihar előtt a bogarak. Egész raj csapott fel, csak utánuk kellett nyulni. Ennek az ülésnek például már a napirendje is képtelenség volt. A törvényhozás legjobb esetben is csak azt határozhatta volna, hogy még ma kezdi tárgyalni az indemnityt, ami pedig mindjárt a szabályokba ütköznék, mert a parlament csak egy következő ülésre csinálhat magának napirendet, aznapra soha. Neki ugyanis törvény az, ami Pató Pálnak gyöngeség: a „mindjárt” nála csak másnap kezdődhetik. Ilyenformán az első tanulság már az ülés előtt megvolt s gombostűre se kellett szurni: hogy a házszabályok szerint a parlamentnek komolyan kell foglalkoznia valamivel, ami csöppet sem komoly, hanem ellenkezőleg komikus és képtelen. De akadt aztán több tanulság is. Egy benyújtott módosítás ötletéből az ellenzék huszonhat aláírással ki tudta erőszakolni, hogy a mai napirendet hétfőre tegye át a képviselőház. S ekkor Tisza István gróf gombos-

tűre szurhatta a második tanulságot, hogy van a házszabályokban fegyver a — házszabályok ellen is, amelyek tudniillik nem engedik meg az ilyen napirend-módosítást. Szóval, a szabályok még azt sem biztosíthatják, hogy a szabályok érvényesülhessenek. S végetűl volt egy harmadik tanulság is. Az obstrukció ezer fufangja közben maga Szilágyi Dezső is eltévedt a házszabályok utvesztőjében és kénytelen volt kimondani, hogy történnie kell valaminek, mert a mai viszonyok közt hovatovább a külső formákat is lehetetlen lesz megőrizni az ülések vezetésében.

Nem jelentéktelen panaszok ezek és talán nem is egészen panaszok. Mert sem Tisza Istvánról, sem Szilágyi Dezsőről nem szabad föltenni, hogy pusztán a panaszkodás okáért szögeztek volna le a szembeszökő anomáliákat. Nem igen szoktak ők panaszkodni különben is. Ha mégis siettek vele, valami cél is lebeghetett előttük. Erre vall, hogy ezek az anomáliák egytől-egyig a házszabályok gyöngéiből eredtek s minden szónál jobban igazolják, hogy a mai házszabályokon okvetlenül változtatni kell. Így ahogyan van, nem védik meg ezek még önmagukat sem. Az egyik paragrafussal ki lehet játszani a másikat és mindegyikkel ki lehet játszani az igazságot. Amióta a parlament rászakott az obstrukcióra, a házszabályokból ugyanis minduntalan kipattant valami hiba és ha egy darabig szemet hunytak a kiderült gyöngeségek fölött, el kellett következnie annak

az időnek is, amikor számon veszik legalább a kiugró hibákat. Akik ezt eleinte megtették, olyan hirbe keveredtek, hogy a klotürt akarják. S csakugyan az is volt a bajuk, hogy inkább az érzésük után mentek és előbb voltak készen az ítélettel, mint a váddal. Most azonban fordult a sor, Tisza István és Szilágyi Dezső álltak az első sorba s úgy látszik, jobban csinálják a dolgot. Mert ők in flagranti csipik el az öreg házszabályok különböző fogyatékoságait és nem mondják meg, hogy miért, de tanulságul a jövőre leszögezik őket. Már nem a kész ítéletet körtölik előre, hanem gyűjtik a hosszú bünlajstromot, amelyikkel meg lehessen fojtani az öreg bajcsinálót, a kivénült házszabályokat.

Csöndben kezdődött ma ez a manőver, de nem került el a figyelmünket. S bár a magunk szempontjából akárhányszor megmondottuk, hogy a klotürt nézzük a legutolsó parlamenti segítségnek, a mai ülés tanulságai minket is gondolkodóba ejtenek. Az csakugyan nem legfőbb érdeke ennek az országnak, hogy hűszonhat ember egy készen tartott ívvel bármely pillanatban másnapra halaszthassa a törvényhozás munkáját. És ha igaz is, hogy a házszabályoknak illik a kisebbség jogát megvédeni, de talán az országét is! És nem ezt a második sorban. Mikor tehát olyan parlamenti tekintély, mint Tisza István, egy pár kemény szóval leszögezi azt a jelenséget, hogy a házszabályok micsoda képtelen szituációt engednek kifejlődni,

Adalékok a kor történetéhez.

Sem nagyon hideg nincs; sem az eső nem esik túlságosan: az ősz mégis nagyon kellemetlen.

A természet hanyatlásának képe az idén mélyebb hatást tesz a kedélyekre, mert azok már különben is a bánatra hangolva.

Hej, sok baj van a világon! Egy idő óta folyton csak temetünk; aztán mindig kell felnünk valamitől. Meg lesz-e az egyezés az osztrákokkal? Obstruál-e a német ellenzék? Obstruál-e a magyar ellenzék? Mit mond a német kvóta-bizottság? Mit mond a magyar kvóta-bizottság? Megbukik-e Thun Ferencz? Megbukik-e Bánffy Dezső? Minden bajunk megduplázódott. Kettőssé lett minden fájdalom. Egyformán kell bánkódnunk Ausztriáért is és Magyarorszáért is.

Ugy vagyunk, mint az agglegény, aki megházasodott.

— No, milyen az a házasság? — kérdék tőle.

— Nem jó; — felelé — azelőtt fájt a fejem, vagy a hasam; köhögtem is némelykor; máskor meg elfáradtam. Most két fejem van, ami olykor fáj, és két hasam; két mellem

tud meghülni és két pár lábszáram elfáradni. Már hiába; nincs szebb az egyszerűségnél.

×

Talán ezzel az egyszerűséggel kecsgettette Lukács pénzügyminiszter ur is a jó Horánszkyt, aki az ő reménybeli kollegája. Horánszky tudniillik már megunta a csunya játékot. Apponyi mindig dicsőségeket arat; a kormány mindig kormányoz: a jó Horánszky pedig mindig remél. Így megy ez tíz, sőt talán már húsz év óta. Ebbe, igazán, bele unhat az ember. De ki is mondta Horánszky a multikori nagyszabásu — mindig az — beszédében, hogy ő így tovább nem játszik és hogy ha a tuloldal nem akar megjavulni, akkor ő haza megy, a mamához.

Ettől Lukács pénzügyminiszter ur nagyon megijedt. Át is szaladt a másik oldalra a duzzogni készülő Achilleshez és nagyhangosan, úgy hogy tizenhatan hallották, valamit a fülébe sugott; amire Achilles mindjárt édes mosolyra vonta ajkát.

Mit mondott a miniszter az ellenzék vezérének, hogy oly hamar felderült az arcza? Nem tudjuk. Senki sem tudja. Hiszen csak tizenhatan hallották; tehát azt nem lehet meg tudni.

De aki kombinálni tud, az mégis rájöhet a miniszter nagy titkára. Nem azt mondta, hogy a politikus urak egymásnak hazudnak. Mert ha ezt mondja, akkor igazat mondott volna; már pedig ő is politikus. Sem azt nem mondta neki, hogy önállóan fog rendelkezni. Mert magyar miniszter önállóan csak végrendelkezhetik. És ime meg van. Ezt mondta neki. Csak ezt mondhatta neki. „Ne menj el, kedves Ferdi, maradj itt; majd megláttod jobb lesz itt. Mi már úgy sem maradhatunk meg soká a helyünkben. Én leteszem a tárczát, mely aztán a tied lesz. És akkor te fogsz nem önállóan rendezkedni. Csak tarts ki még néhány hétig és célhoz érteél. Tied lesz a Briseis; tehát ne vonulj duzzogva sátorodba, öreg Achillesem!”

Erre mosolygott aztán nagyrejtelmesen és maradt meg a politikai küzdőterén Horánszky Nándor.

Mert Horánszky Nándor képviselő ur jó ember, ártatlan ember. Nem rontja el örömét senkinék. Magának sem. Ártatlanságát mutatja az is, hogy oly könnyen bizik az emberekben. Eszébe sem jutott, hogy Lukács miniszter ur is politikus és hogy ennél fogva nem muszáj mindig teljesülnie annak, amit mond. Az ellenzék nagy pénzügyi szakembere még csa-

Szilágyi Dezső pedig attól tart, hogy ilyen viszonyok közt már a külső formákat sem lehet megővni: akkor az országgal együtt mi is érezzük, hogy valami változásra okvetlenül szükség van. Bár ne a klotür volna ez a változás! De ez talán nem is azokon áll, akik most gyűjteni kezdik a tanulságokat. Mert kétségtelen, hogy Tisza István és Szilágyi Dezső nem rajonganak a klotürért és ha a házszabályok megíjítására valamikor törekedni fognak, egy hajszállal sem fognak többet kívánni, mint amennyire a leszögezett tanulságok alapján okuk van. De annyit szívesen fognak támogatni, mert a tapasztalatainknak tartoznak vele. Minden azon fordul meg tehát, hogy a házszabályoknak mennyi gyöngéjét fogja még föltárni az ellenzék. Mert annyit le is fognak szögezni tanulságul arra az időre, ha majd elég lesz a rováson.

Sajnos, ahogy az ellenzék mostani akciója indult s ahogy a vezetői sejteni engedik, nincsen sok kilátás, hogy az ellenzék mindent meg ne próbáljon, amivel a házszabályokat kihasználja és természetesen kompromittálni lehet. Még sok tanulság kerülhet tehát lajstromba. S ha egyszer ez a lajstrom fog vádolva fellépni a házszabályok ellen, akkor nincs az az erő, amelyik megmenthetné. Az öreg bajcsinálónak el kell pusztulnia s akik ma még belőle szívják az erőt, akik egyedül örülhettek neki: ők lesznek a megölői. Pedig még meggondolhatnák, mielőtt az utolsó pártfogójukat is ilyen hálátlanul elhasználják...

POLITIKAI HIREK.

A politikai helyzet. A magyar politikai körökre a képviselőház mai ülése megdöbbentő hatással volt. Az obstrukciónak így nyílt deklarálása kétségen kívül aggodalommal tölti el a kormánypártot is, melynek a mai események után fel kellett ismernie, hogy egy elszánt, semmitől vissza nem riadó ellenzékkel áll szemben, melynek loyali-

lódásra is ébredhet — a hányadikra, Isten-kém! — és azzal a tapasztalattal gazdagodhatik, hogy egy pénzügyminiszter megtartja azt, amit ígér; különösen, ha portefeuille-jét ígéri.

□

De ha ez így talán lenni, akkor minek ugrott Lukács miniszter oda Horánszky képviselőhöz? Mért sugott neki valami kelleme-
set a környezetébe? Mért erősítette meg ellenzéki vezérállásában?

Hát, kérem tisztelettel, emlékezzenek csak a czirkusz clown-jaira, akik oly nagyon mulatságosak.

Mikor az egyik clown a másikon keresztül akar ugrani és észreveszi, hogy ez a másik ingadozik, hogy el fog esni és aztán nem lehet a feje bubja fölött elugrani: akkor mit csinál az ugró clown? Oda megy az álló clown-hoz és összevakar a földön egy kis homokot, melyet az álló clown lábaihoz paszol, hogy álltában megszilárdítsa. E munka közben hamiskás szemhunyorítással a közönséghez fordul és angolos kiejtéssel mondja: „Dat is mei Brudör”; aztán ugrik, és — megtapsolják.

Meglássák, ilyesmi fog kiderülni Horánszky dolgában is.

tására, előzékenységre, vagy békülékeny hangulatára nem számíthat. A kormánypártot a helyzetnek ez a nyilvános feltárása nem azért döbbsenti meg, mert ebből saját pozíciójára nézve hátrányokat félt, hanem súlyos konzekvenciáktól tart ebből kifolyólag az ország legvitalisabb érdekeire nézve, melyek éppen most, midőn Ausztriával szemben is egy erős, egyetértő, akaratát érvényesíteni tudó magyar parlamentre lenne szükség, tartózkodásukat igényt arra, hogy a magyar törvényhozás ne szolgáltassa azt a siralmas látványosságot, melyet az osztrák Reichsrath a Badeni-korszak végnapjaiban tüntetett fel. Éppen azért mindenütt a legélénkebb helyesléssel találkozak Szilágyi Dezsőnek az elnöki székből elmondott szavai, melyekben lelkére kötötte a magyar ellenzéknek, hogy ne áldozza fel a parlament formalitásának a parlamentarizmus lényegét, mert ezzel oly krízis elé viszi a magyar politikai viszonyok fejlődését, melyből a kibontakozás csak nagy, súlyos vereségek árán történhetne meg. És éppen ezért még mindig nem adják fel a reményt, hogy a magyar ellenzék még az utolsó órában is hazafiasabb lesz, mint az osztrák obstrukció, mely tisztán öncélok miatt vitte katasztrófa elé az osztrák legislatívát.

A Ház számadásai. A képviselőház számvizsgáló bizottsága Beles János elnöklése alatt ma ülést tartott. Megvizsgálták a Ház pénztári hivatalának január elsejétől június végéig vezetett számadásait és azokat rendben találták. A bizottság Bauszner Guido helyett, aki az előadói tisztségről lemondott, Frideczky Timótot választotta meg.

Asbóth János a kiegyezésről. A legközelebbi napokban Asbóth János országgyűlési képviselő tollából egy a kiegyezési kérdést tárgyaló röpirat fog megjelenni, melynek egyik fejezete speciálisan az osztrák állapotok válságával foglalkozik. E fejezetben foglalkozik az osztrák pártalakulások fejlődésével Schmerling óta és miután alaposan rámutat azon végzetes hibákra és tévedésekre, melyeket az osztrák politikuskok megengedtek maguknak, Magyarországnak állásfoglalását az osztrák krízissel szemben ekként fixirozza:

Mi nem nyulhatunk bele az osztrák dolgok fejlődésébe, ha nem akarunk jogcímzet teremteni, hogy onnan is belenyuljanak a mi belügyeinkbe. Hogy Ausztria tisztán német állam legyen, ami

Hej, nagy fináncz az a Lukács miniszter ur! Mikor meghallotta, hogy Horánszky le akar mondani a politikáról, a fejéhez kapott: „Tyhü, az áldóját! azt nem engedem. Lebeszélem, akármimbe kerül. Mert ha visszavonul, hol kapok én aztán egy embert, akin oly jól lehet átugorni.”

És ez magyarázza meg azt a ritka látványt az európai politikában, hogy egy miniszter visszakapacitál a politikai pályára egy ellenzéki vezért, aki arról le akar lépni.

+

Bizony furesa világot élünk. Nálunk az ellenzék emberei mondják, hogy ők ki vannak fáradva, mert a kormány őket székirozza. Másutt ez éppen megfordítva szokott lenni. A kormány emberei futamodnak meg az ellenzék zaklatásai elől. Így például Brisson bácsi, a francia miniszterelnök. Megsokalta a támadásokat, melyeket ellenfeleitől el kellett tűrnie; és menni készült. Megjegyzendő, hogy Brisson még sávanýubb arcú ember, mint Horánszky. Oly sávanýu, hogy, ha Brisson ránéz egy tehénre, annak megalszik a tej a tőgyében. Ily viszonyok között persze el van veszve. Mert ki lesz az a bűvész, aki néhány megsugott szóval „édes mosolyt” fog

anachronizmus volna a nagy Németország mellett, épúgy nem érdekünk sem nekünk, sem a dinasztának, mint ahogy nem érdekünk, hogy tisztán szláv állam legyen. Nem is lesz soha sem ez, sem az, mert nem is lehet. Ugy van jól, ahogy van, mert ebben van a monarchiának létjoga, európai nélkülözhetetlensége. Majd megbékülnek, ha eleget veszekedtek, megtalálják a formákat, melyek az eleven és történelmi erőnek legjobban megfelelnek. A hullámvás az egyensúly létrejötte. A mi feladatunk öröködni a paritás határvonalán. Hogy ezentúl centralizálnak-e, ami szerintem a lengyelek és csehek harmincz éves harcban edzett politikai fejlődése, értelmi és vagyoni súlya s számaránya mellett képzelhetetlen, vagy az autonomisták győznek-e, az az ő dolguk, nem a mienk. Ha a birodalmi tanácsot megint a tartományi gyűlésekből fogják megválasztani, hát csak visszatérnek arra, ami megvolt akkor is, mikor Deák Ferencz megkötötte a kiegyezést. A delegációt most is tartományok szerint választják a Reichsrathból. És ha a mi királyunkat megkoronázzák cseh királynak is, hát örülni fogunk neki, mert az nekünk régi hagyományunk és ha megkoronázták Zsigmondot, Hunyadi Mátyást, az Ulászlókat, a Habsburgokat, V. Ferdinándot, mért ne koronázzák meg I. Ferencz Józsefet? A másik pedig, ahol öröködnünk kell összes erőnkkel, a paritáson kívül nem egyéb, mint az, hogy ez a vajadás ne feloszlassa, hanem a monarchia konszolidálására vezessen. És ezért abszurdum, hogy mi mondjuk fel a 67-iki kötést, mivel a Reichsrathban obstrukciót csinálnak.

Az obstrukció felvonulása.

(Az országgyűlésből.)

Benn vagyunk már az obstrukción, a bevallott, a véglegesített és prononcirozott obstrukción. Akik az utolsó napok eseményei után még kételkedtek benne, azokat talán felvilágosítja a mai ülés lefolyása, melyben nem kevesebb, mint két névszerint való szavazást kért és erőszakolt ki az ellenzék.

Hogy az eseményeket hű kronologikus rendükben ismertessük, sorjában elmondjuk a történeteket.

Sághy Gyula megindokolta, hogy ő miért nem engedi meg az indemnityt napirendre tűzni. A Ház kellő békétüréssel tudomásul vette ezeket a nagy okokat és az ellenzék most már meg akarta tenni azt a kegyetlen tréfáját, hogy hétfőre halasztassa a szavazást afölött, hogy tárgyalja-e ma a Ház az indemnityt.

Csakhogy Gajáry Géza elejét vette ennek a tréfának és még mielőtt az ellenzék a szavazást kérte volna, a szőnyegen levő napirendjavaslatához módosítványt terjesztett elő, mely szerint az indemnityt a most folyó vita befejezését követő kedden tűzessék ki napirendre. Ez a módosítvány kiéssé kizökkentette az

varázsolni az ilyen árczra? Oly ügyes ember nincs. És a derék miniszter valószínűleg le fog tűnni hivatalából anélkül, hogy megmenhette volna hazáját attól háborútól, mely nem fog kitörni. Nem bizony. A francziák ugyan nagyon kötik a kutját a karóhoz; az angolok is réttentő komólyan veszik a dolgot: vérekedni azonban nem fognak. Az angol nemzet nagyon hős egy nemzet; de olyan emberékkal, akik nadrágot viselnek, nem verekszik. Csak meztelen népekkel hadakozik már majdnem egy század óta. És pedig azért, mert ha ezeket legyőzi, mindjárt nadrágokat adhat el nekik. Ez aztán nem csupán a nagybritanniai posztógyáraknak van tetemesen hasznára, hanem egyszersmind angol alapra helyezi a légyőzött népek legkényesebb dolgait.

Ily önzetlenül kell a civilizációt terjeszteni!

=

Hiába! Angliától bátran tanulhatnak a többi népek. Tanulnak is; csakhogy nem mindig helyes módon.

Igy a bécsi Müller dr. ur is az angoloktól tanulta a keleti vész mibenlétének réttentő titkát kutatni. Az angolok kezdték a legveszélyesebb ragadós betegség tüneteit meg-

ellenzékét a rendes kerékvágásból. Hamarosan nem is tudták, mitévők legyenek. Polónyi Géza találta fel magát leghamarabb. A házszabályokhoz kért szót és Gajári Géza módosítványát új indítványnak minősítette, mely felett új vitát kell megnyitni. Holló Lajos is ezen a véleményen volt, azzal a hozzáadással, hogy előbb az eredeti napirendjavaslat fölött kell a Háznak határoznia. A függetlenségi párt obstrukciós vezéreinek segítségével sietett Horánszky Nándor is, aki a házszabályokra hivatkozva, Gajári módosítványának kinyomtatását és szétosztását hozta javaslatba.

Ezt az eljárást azután Gajári Ödön kegyetlen kritikával ostromozta.

— Tessék most már az ellenzéknek nyíltan bevallani, hogy mit csinál. Ne legyen többé burkolt obstrukció, hanem nyílt komédia. Hadd lássa legalább az ország hányadán van az urakkal.

Horánszky ezt a lepleztetést is visszautasította és Gajári Géza indítványát parlamenti csínynek deklarálta, mely felett ő nyugodtan várja az ország ítéletét.

Szilágyi Dezső próbálta az elnöki szék-ből az ellentéteket elsimítani és valamelyes kompromisszumot létesíteni. Figyelmeztette az ellenzékét, hogy eljárása ellenkezik a Ház eddigi eljárásával. De nem hallgattak szavára.

— Szavazzunk, szavazzunk! kiáltották az obstrukció vitézei. Egyszerre két névszerinti szavazást kérő ívet is vittek fel az elnöki emelvényre, mert időközben Gullner Gyula még azt is indítványozta, hogy a napirend-vita halasztassék el hétfőre, ami felett az ellenzék ismét névszerinti szavazást kért.

Igy összegabalyodván a szituáció, az elnök nem tehetett egyebet, mint hogy a névszerinti szavazásokat, amelyek kellően támogatva voltak, elrendelje, mert azok formaszorúan megfeleltek a házszabályoknak. De amikor ezt konstataulta, komoly intelmet intézett az ellenzékhez, hogy ez az út, amelyen most halad, lejtőre vezet.

Tisza István gróf ennél tovább ment. Ő konstataulta, hogy husz képviselő meghiusíthatja és illuzoriussá teheti a Ház akaratát.

Miután az elnök e kijelentés kapcsán újlag arra kérte a Házat, hogy tartsa tiszteltben a Ház méltóságát, ez a furcsa vita befejeződött és a Ház áttérhetett az interpellációkra, melyekből nem kevesebb mint négy volt bejelentve.

Ashóth János és Hentaller Lajos a bécsi pestisvész tárgyában interpellálták meg a belügyminisztert (Hentaller szóról-szóra az „Or-

szágos Hírlap"-ból merített indokolással és arra való idézettel), Barta Ödön egy finansziális, Rátkay László pedig egy finánczügyben interpellált. Válasz nélkül csak a Barta interpellációja maradt; a többire Perczel, illetve Lukács rögtön felelt; a válaszokat a Ház tudomásul vette.

A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezső elnök tíz óra után megnyitván az ülést, egy egész sor kérvény bejelentése után folytatja a napirend feletti vitát.

(A napirendvita.)

Sághy Gyula az indítvány formai részének kritikájával foglalkozott. Sajnálatos dolog, hogy Széll Kálmán vállalkozott Bánffy taktikai ravaszkodásainak támogatására és a maga intakt egyéniségét is bele vitte a Bánffy-féle politika mocsarába.

Gajári Géza: Indítványt akar előterjeszteni, nehogy a világszerte respektált magyar parlament...

Ivanka Oszkár: A legutolsó választások óta van olyan nagy respektusa!

Gajári Géza: ... képtelen határozatot hozzon. Az indítványhoz benyújtandó módosítása így hangzik:

Határozza el a Ház, hogy az 1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslatot e törvényjavaslat napirendre tűzése fölött jelenleg folyamatban levő vita befejezését követő legközelebbi kedden veszi tárgyalás alá. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj a bal- és szélsőbalon.)

Polónyi Géza ez ellen ellenindítványt nyújt be: Mondja ki a képviselőház, hogy a Gajári Géza ur által beadott indítvány mindaddig, míg az elnöki napirendi indítvány fölött határozatot nem hozott, nem tárgyalható. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Zaj jobbfelől.)

Elnök tisztelni akarja a kérdést. A vita a fölött indult meg, hogy az indennitás a szombati ülés napirendjére tűzessék. Előzet nyújtott be a módosítás, hogy az a legközelebbi kedden tárgyalassék.

Holló Lajos a házszabályokhoz kér szót s azt vitatja, hogy a Gajári által tett indítvány új s ahhoz most már szólhatnak azok, akik eddig részt vettek a vitában.

Az elnök: Nyugodtan kell a dolgot tárgyalni s azért engedjék meg, hogy ő is hozzájárulhasson a tárgy megvilágosításához. Gajári indítványa csakugyan módosítás. Az elnök indítványa arról szól, hogy szombaton tárgyalják az indennitást. Gajári most azt a módosítást teszi, hogy más napon tárgyalják.

Horánszky Nándor: Ez nem módosítás, hanem önálló indítvány. A házszabályok szerint az

indítvány kinyomtatandó, szétosztandó. Erre nézve szavazást is kérünk.

Gajári Ödön: Csak az a napirend kérdése: mi legyen a napirend tárgya. Az idő meghatározása csak módosítás. Amit az ellenzék tesz: az burkolt obstrukció, Mondjuk ki bátran! (Nevetés az ellenzéken.)

Rátkay László: Mondják ki bátran emelik-e a kvótát.

Gajári Ödön: Azt demonstrálni kell az ország előtt.

Horánszky Nándor: Azzal a csínynyel szemben tette meg az indítványát, amely a Gajári-féle módosításból kiviláglik.

Gajári Géza ismételtelen kijelenti, hogy az ő módosítása csak módosítás és nem indítvány.

Pichler Győző: Az a burkolt obstrukció, hogy Bánffy hónapok óta nem foglalkoztatja a Házat. A Gajári Ödön felszólalása sérti a házszabályokat.

Gajári Ödön tiltakozik ez iszinnuáció ellen. Hiszi, hogy Pichler ezt vissza is vonja.

Pichler Győző: Nem vonom vissza.

Sághy Gyula szintén a házszabályokhoz szólva kijelenti, hogy módosítás csak oly indítványhoz tehető, amely indítvány érvényesíthető is. A legegyszerűbb, ha az elnökség a már nem érvényesíthető indítványt visszavonja.

Az elnök: Ez már nem házszabály.

Hentaller Lajos: Ez szájszabály.

Sághy Gyula: A Gajári-indítvány nem tárgyalható, mert nem vonatkozik fix napra. Ily formán indítványozható, hogy az indennitát a jövő ezredév valamelyik keddjén tárgyalják. Bizonyítja, hogy amit Gajári kér: az teljesen önálló indítvány, amelyhez hasonlót az ellenzék százát is adhat be. (Folytonos zaj.)

Elnök: Figyelmezteti a Házat, hogy az ilyen kérést a Ház mindig módosításnak tekintette. És ez felel meg a házszabályoknak.

Szentiványi Árpád: Korrekt csak akkor volna a Gajári-féle indítvány, ha akkor tétetett volna meg, amikor az elnöki. (Zaj.)

Elnök: Nagyon ideges a Ház. A 164. szakasz föltételezi azt, hogy az ilyen indítvány együtt döntendő el a főindítvánnyal.

Horánszky Nándor: Jó, de akkor előbb szavazni kell a kinyomtatás kérdésében és akkor a szavazás után folytatódik a tárgyalás.

Az elnök: elrendeli a szavazást arra: kinyomják-e a Gajári Géza indítványát, igen vagy nem? Erre névszerinti való szavazást s ennek más napra halasztását kérték.

Perczel Dezső miniszter: Miért nem január harmadikára?

Elnök: A szavazásnak hétfőre halasztását elrendelem. Folytatjuk a tárgyalást.

Polónyi Géza: Nem lehet, amíg a kinyomtatott indítványt nem látjuk. Mikép szóljunk már most a Gajári-féle módosításhoz, amikor csak hétfőn szavazunk arról, kinyomják-e vagy nem.

figyelné, okait és, ha lehet, gyógy módját keresni. Ők mentek el először Indiába, hol a ragály dühöngött, hogy a helyszínen tegyék meg tanulmányaikat. Ők hozták el a betegség mérgét az európai tudományos laboratóriumokba. Müller dr. is ezt tette; egészen őket követte: de rosszul tette; téves uton járt utánuk. És ime, keservesen megadta tévedésének, vagy gondatlanságának árát. És ki tudja még, mily nagy a szerencsétlenség, melyet okozott!

Hisszük és reméljük, hogy a bécsiieknek, kiknek a közigazgatásuk is jó, a tudományuk is nagy, sikerülni fog a kitört ragály elfojtása. Adja az ég! Szívűből kívánjuk nekik is, magunknak is. De attól az egy gondolattól mégsem szabadulhatunk, hogy az a tengeri nyúl, melyet a búráló orvosfőlázdozott emberiség érdekének, rettentő bosszút állt a könyörtelenségért, melylyel az emberi önzés az állatvilág és egyáltalán az emberi fajon kívül álló egész természet iránt viseltetik. Rettentő bosszu! És lealázó az emberre nézve! Mert világosan, érezhetően demonstrálja az embernek az állattal való tágab, biológiai közösségét.

E közösséget ugyan a tanulmányozó doktor nem tagadta, eleve sem. Sőt épen a közösségre alapította az egész munkáját és azt a reményt, hogy fáradozását siker fogja

jutalmazni. De eljárásában kifejezésre jutott az a fölény is, melyet az emberi nem magának a létező világ minden egyéb természeti jelensége fölött arrogál.

A szánalomnak árnya, de talán az áldozat tényének legtávolabbi tudata sem volt meg a doktor lelkében, mikor, kizárólag a kutatott ismeret eszméjétől eltelve, a félénk állatkába a halált beoltá.

De midőn ez megtörtént, fordult a kocka.

— Mit? te belém oltod a pestist, hogy rajtam tanulj, miként kell magadat megóvnod? — mondá a tengerinyúl. — Megállj, testvérgyilkos! Holnap érezni fogod, hogy véredbe oltottad a halált. Mert én véred vagyok. És ez a rokonság erősebb mint az a különbség, melyet a te nagy értelmiséged köztünk meg-alapít. Én visszaoltom a pestist tebeled!

És úgy lőn; a tudomány szomjas szegény doktor vesztére.

Ott van a szánalomraméltó tudós a halál torkában, azokkal együtt, akik neki segédkeztek, és a világ népeinek mérhetetlen sokadalma körülállja halálos fogságát, félve, remegve az iszonyu veszedelmektől, melyek a haldoklók e házából világgá indulhatnak.

Ah, a tudás fájának gyümölcse még mindig méreg, még mindig veszedelem a megis-

merés szenvedélye által korbácsolt emberiségre nézve. Hiába jönnek a megváltók! Hiába adják eltűket az átok sulya alatt lévő emberiségért! Ők csak a bűntől szabadítják meg a szenvedőket; de nem szabadítják meg a szenvedéstől a bűnösöket.

A mennyország örökkévaló: de a nyomor is véghetetlen.

#

Ezt a keserves tudatot vihette magával sirba jó Béla király is, midőn tegnap harmad szor eltemették.

Mikor először siri álmából fölébreszték százezer sebből látta vérezni az ő magyar népét. Midőn harmadszor vetik meg örök álmának kemény ágát, a döghalál irtózatoss képe emelkedik a megriadt emberek mögött.

Van még becsület; van még tisztelgő pompa; de van még harc a létért is, és nincs menekvés a romlásból; ép úgy, mint akkor, midőn ő volt a csodált gavallér Byzance mérhetetlen városában.

A lelkesedés lángja még mindig lobog: a kétségbeesés árnya még mindig kísért.

Nincs semmi új a nap alatt. —

Kellemetlen, komor ősz ez. Gyümölcse melylyel kínál, nem édesíti meg a keserű bűlcseget, mely eseményiből fakad.

Keszler József.

Az elnök: Akkor kérniök kell a vita folytatásának hűtőre halasztását.

Gullner Gyula: Bátor vagyok indítványozni, (Olvasza):

„A napirend-vita folytatása a hűtői ülésen megejtendő szavazás megtörténteig elhalasztandó.” (Zaj.)

Az elnök: Indítványoztatott, hogy a módosítvány kinyomása és szétosztása feletti halasztás szempontjából a vita hűtőre halasztassék. Elfogadja a Ház? (Igen! Nem!)

Erre az indítványra 26-an névszerinti szavazást kértek, egyszersmind azt is indítványozták 26-an, hogy a szavazás hűtőre halasztassék. (Zaj.) Kérem a képviselő urakat, annyi rendet legálább tartunk, hogy mikor az elnök beszél, hallgassák meg a képviselő urak. (Általános élénk helyeslés.)

Tehát ebben a kérdésben a névszerinti szavazás elhalasztatik hűtőre, azaz a holnapután tíz órakor tartandó ülésre.

Tisza István képviselő ur a házszabályhoz kíván szólni. (Zaj.)

Tisza István: A házszabályokhoz szól. A Ház kimondta volt, hogy a mai ülésen tárgyalja az elnöki előterjesztést, természetesen a Ház tanácskozásaira megállapított idő keretén belül. Ma husz vagy valamivel több tagja a Háznak indítványozta, hogy a Ház e korábbi határozatát megváltoztatva, ne folytassa a már egyszer mára megállapított napirend fölötti tanácskozást. Ez indítványhoz hozzácsatolván a szavazás elhalasztásának indítványát; ez arra az eredményre vezetett, hogy a Ház nem volt képes korábbi határozatának megfelelőleg mai napirendjét letárgyalni. Ehhez most egyébként konzekvenciát nem fűzhet, mint hogy konstátálja, hogy házszabályaink értelmében 25–26 tagja a Háznak bármely pillanatban egyáltalán illuzoriussá teheti a tanácskozást.

Az elnök: Kijelentem, hogy a házszabályok formai határozatán mindaddig semmi sérelem sem esett. De már ma olyan jelenségeket látok, a házszabályokat úgy használják, hogy ma-holnap még az ülések lefolyásának formasszerűségét és szabályosságát sem lehet megővni!

De konstátálom, hogy a halasztási indítványhoz senki se kért szót s a névszerinti szavazást a Házszabályok értelmében el kellett rendelni. Eddig tehát a szabályok formai megsértéséről nem lehet szó. De azt mégis kötelességem megmondani, hogy máris oly utra térünk, hol a szabályok külső megtartása is könnyen lehetetlennek válik az elnök kezében. Ezt meg kell nyilván és határozottan mondanom, — nagyon időszzerű, hogy ezt a figyelmeztetést az elnöki székéből megtegyem!

Ezután az elnök hűtőre tűzi ki a kért két névszerinti szavazást és a Ház áttér az

Interpellációkra.

Asbóth János és Hentaller Lajos interpellációját és Perczel Dezső válaszát a bécsi pestisvész dolgában, lapunk más helyén ismertetjük.

A pestisről.

A kalkuttai előkelő Hotel de la Paix éttermében a nesztelenül surranó hindu szolgák már a curry-t, a menu utolsó obligát ételét hordták fel, mikor az egyik asztaltársasághoz egy új tag csatlakozott, akit barátságos kézszorítással fogadtak az asztaltársaság tagjai.

— Mi ujság, doktor? Mennyi volt ma az új? kérdé egyik az ujonnan érkezőt.

— Hatvannégy.

— És mennyi ment?

— Ötvennyolc.

— Borzasztó, hát soha sem lesz ennek vége?

— De igen, vége lesz, magyarázta az új vendég, kinek eközben kezdtek felhordani az ételeket. Ha így megy tovább, egy-két hónap alatt kipusztul az egész „Black-town” és a járványnak vége.

Az új vendég — a tropusokon szokásos kifogástalan hófehér öltözetben — dr. C...s volt, a kalkuttai „fekete város” (Black-town) pestis-kórházának főorvosa.

E lakonikus társalgást azért tartom érdemesnek a reprodukálásra, mert több tekintetben jellemző. Egyrészt jellemzi az 1891-iki pestis-járvány rosszindulatát, melynek tartama alatt csupán Kalkuttában naponként átlag hatvanöt-hetven ember betegedett meg a borzasztó betegségben, akikből átlag naponként

(A bosnyák kölcsön.)

Bartha Ödön a miniszterelnököt interpellálta meg arról, hogy Kállay pénzügyminiszter 11 és fél millió kölcsönt vett föl bosnyák vasutakra Lipcsében. Az 1880. évi VI. törvényezikk, a Herczegovina és Bosznia közigazgatásáról szóló törvény 3. szakasza szerint a rendes közigazgatási szükségletek a közös elintézési móddal fedezendők; a beruházási és a vasúti költségek fedezése ellenben mindkét törvényhozás elé tartozik. A magyar törvényhozás már hozott is törvényt e kölcsönre; az osztrák birodalmi képviselő azonban nem. E részen pedig az osztrák 14. szakasz nem alkalmazható, mert állandó, tíz évre terjedő megterheléstől van szó. Törvénytörés tehát itt is, Ausztriában is, ha ezt a kölcsönt a Reichsrath törvényhozási hozzájárulása nélkül vették föl. Ily értelemben adja be interpellációját.

(A borítaladó.)

Rátay László eseteket sorolt föl az italadó bérlete dolgában előfordult nagy visszaélésekről, a melyeket a hatóságok vittek véghez a kisemberek nagy megkárosítására, a bérlek javára. Kimutatja, hogy egyes bérlek a szegény emberek megbírságotlanságából több pénzt beszednek, mint a mennyi bért fizetnek; kérdi: minő titkos rendeletet adott ki a pénzügyminiszter az italadó bérletek biztosítása dolgában?

Lukács László pénzügyminiszter azonnal válaszolt erre az interpellációra s kijelentette, hogy történhetek visszaélések, de ez nem új dolog s már végén vagyunk annak a rendszernek, amelyek alkalmasak a visszaélések elkövetésére. Figyelmezteti a Házat az 1898: 16. törvényezikkre, amely a fölhozott visszaélésekre alkalmas adó rendszert megszűnteti, csak a hus- és a borfogyasztás terén nem. Titkos rendeletet nem adott ki, a kiadott rendeletében utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy első sorban a községekkel igyekezzenek a hus- és borfogyasztásra a bérletet megkötni.

Rátay László a pénzügyminiszter válaszát megnyugtatónak találta s ezért tudomásul is vette.

A Ház is tudomásul vette.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Az orosz külügyminiszter Bécsben.

Muraviev grófot, az orosz külügyminisztert, mint bécsi tudósítónk jelenti, ő felsége ma délután hosszabb magánkihallgatáson fogadta. Hogy ez audienciának messzebbmenő fontossága van, az kitűnik abból, hogy ő felsége tisztán Muraviev fogadtatása kedvéért szakította félbe a budapesti séjourt és ezért bizonyos szkepticizmussal kell fogadnunk azt a jelentést, hogy az osztrák diplomataörökben Muraviev gróf orosz külügyminiszter bécsi látogatásában első sorban pusztán udvariassági aktust

látnak. Muraviev ugyanis, mióta a külügyeket vezeti, már kétszer volt Berlinben és most mutatkozik be először Bécsben. Természetes dolog, hogy ez alkalommal megbeszélés tárgyát fogják képezni a szönyegen forgó kérdések, mint a békekonferencia, az anarchisták ellen indítandó akció, a krétai kérdés. Muraviev gróf holnap elutazik Bécsből.

Az utóbbi verziót megerősíti a következő athéni távirat is:

Athén, október 22.

Az itteni politikai körökben általános a meggyőződés, hogy Muraviev orosz külügyminiszter bécsi látogatásának többek között a célja az is, hogy a krétai kérdés végleges megoldásához és György hercegnek kormányzói jelöltségéhez Ausztria-Magyarország hozzájárulását kieszközölje. E feltevést megerősíti az a hír, hogy Rallis miniszterelnök október végén Bécsbe utazik.

Vilmos császár a szultánnal.

A konstantinápolyi fényes és lelkes napok lezajlottak és a német császári pár ma elutazott Szíriába. Vilmos császár a legszebb emlékeket viszi magával Konstantinápolyból, ahol a Yildiz-kioszkban és a lakosság körében mindenütt a legmelegebb szimpátia nyilvánult meg iránta.

Mai távirataink a következők:

Konstantinápoly, október 22.

A tegnapi szelamlík sok ezer főre menő közönség jelenlétében ment végbe. A főntartott helyeken valamennyi katonai attasé egyenruhában, a német kolónia tagjai és számos idegen jelent meg. Tizenkét óra után a német császári pár megjelent a Hamidje-mecsettel szemben levő pavillonban. A szultán nagy pompával hajtatott a mecsetbe. A császári pavillon előtt a szultán fölállt a kocsiban és köszönt a császári párnak, amely a köszöntést szívesen viszonzotta. A szertartás után a csapatok a Yildiz-palota közelében levő gyakorlóterre vonultak. Kettőfél órakor a szultán és a császári pár a pavillonba mentek, ahol a katonaság elvonult előttük. A német császár gratulált a szultánnak.

Konstantinápoly, október 22.

A tegnapi diszszemle alkalmával a szultán két legidősebb fiát Vilmos császár mellé rendelte szárnysegédnek, külön szolgálatra. Maga a szultán a császárnéval kocsizott a

nem kevesebb, mint „ötvennyolc” ment. — Másrészt pedig jellemzi azt a indolenciát, mondhatni nembánomságot, melylyel az pestis fészében élő európaiak a szörnyűséges vész ellen viselkednek. (Akárcsak a csatákban a vén katonák a rőpködő golyókkal szemben.)

Megjegyzendő, hogy nem is igen volt okuk valami nagyobb szabású félelemre. Mert míg Kalkutta négyszázötvenezer hindu és vagy kétszázhuszezer mohammedán lakosai közül ezrivel ragadta a dögvész, a „fekete halál”, áldozatait, addig a néhány ezer európai között csak igen szörványosan fordult elő pestismegbetegülés. A Kidderpur, Baligandzs, Howrah és Alipur elővárosokban, az ugynevezett „fekete város”-ban össztörmörített kunyhók és putrik hindu és maláj zsúfolt lakosságában az éhségtől elcsigázott, a nélkülözések, betegségek, szenny és piszoktól meggyengített tömegben a pusztító dögvész valószínűleg meglehetősen talált, míg a teljesen elkülönítve és hygiénikus tekintetben rendkívül raczionális és tisztán élő európaiak az ő tágas, szellős lakásaikban és bungaláwaikban valószínűleg immunitást szereznek a közvetlen közelükben dühöngő pusztító dögvész ellen.

Hogy a pestis contagio-miasmatikus úton, fertőző betegség azt az eddigi alapos — sőt mint a bécsi eset mutatja, nagyon is alapos — tanulmányok már a nyolczvanas évek végén kimutatták. Contagiosus azért, mert az a specifikus betegséget okozó vírus, mely a specifikus betegségben szenvedőnek szerveze-

tében fejlődik, a betegről az egészségesre úgy közvetett, mint közvetlen úton — érintés (contact) útján — átszármaazhatik. Miasmatikus azért, mert ugyancsak az a specifikus betegséget okozó hatány a megbetegültnek organismusán kívül és attól függetlenül is képződik. Röviden magyarázva ez annyi, hogy az illető betegséget okozó csira a testből való kiküszöböltetése után is életképes marad és így nem csak a közvetlen érintkezés útján hathat fertőzőleg, hanem közvetítő tárgyak segítségével is. Ilyen közvetítő tárgyaknak tekinthetők a talaj, a víz, a tápszer, háziállatok, hajók stb.

Egynemely contagiomiasmatikus hatány ilyen élettelen tárgyakra átláthatva, csakhamar elpusztul, mint például a sárgalázé, mely különben is oly gyenge szervezetű, hogy a legdühöngőbb sárgaláz-járványnak, a hőmérséknek néhány fokkal való súlyedése már csaknem azonnal — egy éjjelen át — véget vet. A gyilkos koleravibrió is néhány nap alatt beszárad és elpusztul. A pestis bacillus azonban ezt nem teszi, hanem meglehetősen energiával küzd és dacol nedvességgel és szárazsággal, hideggel és meleggel szemben.

A nem orvosi közönség előtt ismert betegségek között talán csak a vörheny (sarlach, scarlatina) vírusa (okozója) bír nagyobb ellentállási erővel, mint a pestis. Ugy mint amaz, ez is hetekig, sőt hónapokig tapadhat élettelen tárgyakon, mint tapétákon, ruhákon, anélkül, hogy virulenciája jelentékenyen csök-

TÁVIRATOK.

A Fashoda-ügy.

Pétervár, október 22. A „Novoje Vremja” a fashodai kérdésben felmerült francia-angol ellentétéről szólva, annak az óhajlásának ad kifejezést, hogy a folyamatban levő tárgyalások a császár által kifejezett francia igények alapján megegyezésre vezessenek. Többet azonban nem szabad Franciaországnak Angliától követelnie. Hicks-Beachnek az a megjegyzése, hogy Afrikában elég föld van mind a két fél számára, elvben helyes. De Franciaország elmaradhat Anglia mögött, a mely hatalmába akarja keríteni Afrika egész keleti felét.

London, október 22. Portsmouthból jelentik: Az admirális az itteni kikötőben levő és indulásra kész hadihajók mindegyikéhez azt a parancsot intézte, hogy legénységüket a teljes létszámra szaporítsák.

London, október 22. Az esti lapok szenzációs híreket hoznak. Szerintük az egész szárazföldi és tengeri haderőt kényszerít be helyezi. Az egész aligha lesz más, mint megfélemlítési campagne.

A spanyol miniszterválság.

Madrid, október 22. A konzervatív „Tiempo” nagy jelentőséget tulajdonít Gamazzo közoktatási és közmunkaügyi miniszter lemondásának és abban a szabadelvű párt feloszlásának jelét látja. Az „Imparcial” szemére veti Gamazzonak, hogy korábban nem vetett számot a fenforgó viszonyokkal, most pedig önösségből válik ki a kormányból.

A román metropolita-választás.

Nagy-Szeben, október 22. A metropoliai széknek Metianu aradi püspök elnöklése alatt tartott mai ülésén a választó-kongresszus összehívását az új metropolita megválasztása végett december 29., 30. és 31-ére tűzték ki. Itteni mértékadó román körökben azt beszélik, hogy Metianu aradi püspök lesz a metropolita, Puscariu itteni püspöki helynök pedig aradi püspök lesz.

A francia hadgyakorlatok.

Páris, október 22. Az Elyséeben ma tartott minisztertanácsban Chanoine hadügyminiszter jelentést tett chalonsi utjáról, ahol

jelen volt a gyalogság, a tüzérség és a műszaki csapatok kombinált hadgyakorlatain. A hadügyminiszter kijelentette, hogy ezek a hadgyakorlatok megmutatták, hogy a keretek és a csapatok kiképzése tökéletes.

A bosnyák kölcsön.

Bécs, október 22. A tizenegy millió forintos 4¹/₂%-os bosnyák kölcsön perfectió vált. A konzorciumban szerződéstársak gyanánt szerepelnek a Leipziger Bankon kívül Budapesten a Kereskedelmi Bank és Bécsben a Länderbank. Ezen kívül részt vesznek még a Nationalbank für Österreich, Jakob Stern (Frankfurt), Firma Baerenberg, Robert Warschauer, Kossler et Comp. (Hamburg). A kölcsön aláírási árfolyama 105 lesz, míg a konzorcium 100 százalékos árfolyam szerint fizeti be a kölcsönt a közös pénzügyminiszternek. (N. Fr. Pr.)

HIREK.

Lapunk mai száma 24 oldal.

— Személyi hírek. Lipót Salvator főherceg ma Zágrábból Bécsbe érkezett. — Magyarországból érkezett Bécsbe ma Szögyén-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövet is. — Lukács László pénzügyminiszter a jövő héten hétfő helyett kivételesen szombaton délután négy órakor ad kihallgatást. — Kautz Gyula, az osztrák-magyar bank kormányzója, Budapestre érkezett. Két napig fog a fővárosban maradni.

— Kállay a királynál. A király ma délután külön kihallgatáson fogadta Kállay Béni közös pénzügyminisztert.

— Samassa József érseki jubileuma. Samassa József dr. egri érsek október huszonhatodikán tölti be érseksége huszonötödik esztendőjét. Az ünnep alkalmából főpásztori levelet intézett egyházmegyéje papságához. Mely tudománnyal, érdekesen fejtegeti azokat az eszméket, amelyeknek hirdetésével, huszonöt-éven keresztül az idők alkalmosságát figyelve, nyilvános felszólalásaiban és főpásztori körleveleiben a vallást, az erkölcsöt, az igazságot védelmezte. Végül pedig becsületességre, jámborságra, tudományok gyűjtésére, jótékonyásra inti egyházmegyéje papságát. Az érsek az ünnep örömeire Heves megyében hat, Gyöngyösön két özvegyasszony segélyezésére tízezer, Egerben négy özvegy nő segélyezésére ötezer, Borsod megyében hat, Miskolcson két özvegyasszony részére tízezer, Szabolcsmegyében hat, Nyíregyházán két

szemle színhelyére. A diszszemle rendkívül fényes lefolyású volt és általában azt a benyomást keltette, hogy a török hadsereg kitűnő állapotban van. Abban a pavillonban, ahol Vilmos császár a szultánnal foglalt helyet, egy kép függött, amely egy német és egy török katonát ábrázolt, amint kezét fognak egymással. A diszszemle után beláthatatlan sokaság vette körül a kioszkot, amely lelkesült örömríadalban tört ki, midőn Vilmos császár a szultánnal megjelent a kioszk erkélyén.

Konstantinápoly, október 22.

Tegnap este a Yildiz-kioszkban 120-teritűes díszebéd volt a diplomáciai kar tiszteletére. Calice báró osztrák-magyar nagykövet kivételével, aki az Erzsébet királynéért viselt gyász miatt elmaradt, a nagykövetek és követek mindnyájan megjelentek feleséggestül, ott voltak továbbá az első dragománok, a miniszterek, az udvari méltóságok és polgári főtisztviselők. A német császárné mellett, aki a szultántól kapott nagyértékű briliáns mellbokrétát viselte, Cambon francia nagykövet ült. A díszebéd előtt, valamint után, cercle volt. Az ebéd után a szultán Burhan Edin herceggel a császárnéért ment, hogy neki a háremet bemutassa. A császárnét három udvarhölgye és Marschall báró neje kísérte. A háremben ott volt a szultán neje és anyja, továbbá öt leánya, a fő-eunuch, a főudvarmesternő és a nőnemű szolgaszemélyzet. A tolmács tisztét Artin basa leánya végezte. A háremben hangversenyek és egyéb előadások voltak, amelyek éjjelig tartottak.

Konstantinápoly, október 22.

A német hajóraj ma estére készen áll arra, hogy Palesztinába induljon, ahová Marschall báró német nagykövet, Morgen katonai attasé és Eckhardt nagykövetségi dragomán, valamint Enver bej berlini török katonai attasé kísérik a császári párt.

Konstantinápoly, október 22.

Hivatalos jelentés szerint a német császári pár ma este indul Szíriába. Délben a császárné születésnapját ágyulövések hirdették. A török hajók zászlodiszben állanak.

Konstantinápoly, október 22.

Vilmos császár a szultántól nagy, smaragdokkal és más drágakövekkel díszített értékes levelnyomót kapott, amely valamikor Mahmud szultáné volt.

kenne; a sáplach azonban ellentáll a legcsikorgóbb hidegnek és száz fok hőségen alul nem pusztul el.

Fertőző képességének idejére nézve magában egyesíti a kanyaró és vörheny sajátosságait; mert míg egyrészt úgy mint a kanyaró-beteg megbetegülésének leginkább kora kezdetén képes mást fertőzni és a fertőző képesség a betegség előhaladásával alábbhagy, hasonlóan e tekintetben másrészt a sárlachhoz is, mely inkább a betegség későbbi stádiumában — a hámlás idejében — leginkább fertőző, annyira, hogy akárhányszor sikerül a sárlach-beteget izolálni még akkor is, mikor a betegség már majdnem teljes fejlődésben van.

Valamennyi eddig ismert betegségek között, melyek embereket tömegesen pusztítottak, a pestis volt az, mely mindenkor a legirtózatossabb pusztításokat vitte véghez. A XIV. században, 1347. körül, nem kevesebb mint huszonöt millió embert, azaz Európa azidőbeli lakosságának csaknem egy-negyedét pusztította el a fekete halál. Ebből az időből maradt is fenn a neve. Tulajdonképpen mi a pestis? Mi a lényege? Milyenek a tünetek?

Körülbelül ezek azok a kérdések, melyek a betegség momentán aktualitása alkalmával leginkább érdeklik a nagyközönséget.

Mi, orvosok, a pestis alatt (orvosilag: mirigyvész, pestis bubonica) egy „specificus acut infectiosus” bántalmat értünk, magyarul: egy „fajlagos hevenyfertőző” bántalmat, mely betegség legfőképpen a nyirkrendszer

b en szék.) Nyilvánul pedig abban, hogy a testnek majdnem valamennyi mirigye hirtelen megduzzad és gyorsan elgenyed.

Könnyebb megérthetés céljából vegyünk egy középsúlyos esetet. A beteg, aki két-három napon keresztül rosszul érezte magát, akit ez idő alatt főfájás, étvágytalanság, hányási inger kínozott, hirtelen nagyon rosszul lesz. Rázóhideget kap, heves lüktető fájdalmakat érez az ízületekben vagy azok körül. A rázóhideg csakhamar átmeny meglehetősen magasfokú lázba, mely két-három napig egyenlő magasságban meg is marad; a hőmérsék gyakran eléri a 40,5—41,5°-ot. Ez idő alatt gyakran aluszékonyság, önkívület (hasonló a tiphusus deliriumhoz) áll be. A beteg nyelve, ajka száraz lesz, repedezett; az arc és a látható nyákhártyák szederjesek lesznek (elkékülnek). A czombhajlatban, a hónalj alatt, a nyakon és az áll alatt a mirigyek megduzzadnak mogoró, diónagyságúra, a czombhajlati és hónalj-alattiak néha tojás-, sőt almamekkoráságúra. E duzzanatok kezdetben rendkívül fájdalmasak; a betegek égő, szűró, lüktető fájdalmat éreznek néha tizenkét helyen is egyszerre. A végtagokon, a tarkón és a nyakon fájdalmas, égő carbunkulusok képződnek. Igen sok esetben a tüdőlob egyes tünetei is jelentkeznek; a beteget száraz, fojtó köhögésvalóságos „ugató köhögés” fogja el. A megkínzott beteg, ha csak

*) A nyirkrendszer (nyirkedények és nyirk-mirigyek) eszközli a szövetekből az anyagok felszívódását és juttatja a vérkeringésbe.

nem aluszékony, amely esetben bámulatos indolenciával türi a „sokoldalú” kinokat, fájdalmasan, rekedten nyöszörögve hánykolódik betegágyán, melyet ritka esetben hagy el — élve.

Körülbelül ilyen sorrendben folyik le a pestis megbetegülésnek középsúlyos — hanem azért tulnyomóan halálos — esete. A könnyebb esetek abban különböznek emettől, hogy az egyes tünetek enyhébb jelleggel lépnek fel; a láz ha nem is kisebb fokú, de rövidebb tartamu, a tüdő tünetei gyengébbek, a mirigyek megduzzadása számra kevesebb, intenzitásra kisebb. Sőt annyira enyhék lehetnek a tünetek, hogy a pusztító jellegű járvány alatt az ilyen „szerencsésen” megbetegült individuum az egész betegséget ágyon kívül — ambuláns — szenvedő át.

Lényegesen eltérőleg folyik le a pestis súlyos esete a „pestis fulminans” vagy „siderans”. A betegség oly intenzitással támadja meg az illetőt, hogy az mindjárt a „kezdet elején” megéri a halál lehelletét. Egy sajátos aggasztó félelem, kínos szorongás fogja el a beteget. Ugyszólván minden előzetes rosszullét nélkül (az ugynevezett prodromalis stadium átszökésével) beáll a betegség a maga egész borzasztó valóságában. A nem is nagyon magas fokú lázban szenvedő embernél a sensorium (az öntudat) tiszta és az is marad rövid idővel a halál beálltáig. Ez pedig beállhat oly hirtelen, hogy a betegségnél ugyszólván nem is marad ideje, hogy tisztességesen kifejlődjék. Ilyen esetekben beáll a ha-

Özregy nő részére tizezer, Hajdumegyében négy özregy asszony segélyezésére ötezer koronás alapítványt tett. Az alapítványok kamatait évenként a királyné halála napján osztják ki. Ezekon kívül a papi nyugdíjintézetnek és a kántortanítók segítő-alapjának husz-huszezer koronát adományozott.

— **Horváth Boldizsár ismét beteg.** Horváth Boldizsár megint nagyon beteg. Mióta a szanatóriumából hazavitték, azóta az Andrássy-ut 96. száma alatt levő lakásán folyton gyöngélkedett. Lakásán tudakozódnak hogyléte felől, de meghitt barátain kívül alig engednek be hozzá valakit. Naponként meglátogatják a beteget Hochhalt dr. kezelőorvoson kívül Szabó Miklós, a királyi kuria elnöke, Andrássovics és Németh János kuriai bírák s Platz Bonifác, az öreg ur barátjai.

— **A nádor-család sirja.** A budai királyi palota szent Zsigmond-kápolnájának sírboltjában nyugszanak József főherceg nádor családjának tagjai. Ide temették legutóbb a szerencsétlen véget ért László főherceget is. A sírboltot évente, halottak napján szokták megnyitni a közönség előtt. A kriptá az idén is nyitva lesz mindenszentek és halottak napján s az ott levő oltárnál Káner Károly királyi palotai plébános mond gyászmisét. Az idén a sírboltban nevezetesen változás történt. A főhercegi család László főhercegnek diszes szarkofágot állíttatott, amely Strobl Alajos szobrásztanár műve. Az ódon sírboltot nemsokára egészen átalakítják.

— **A hadsereg a császárbülbéumon.** Deczember másodikán, a király uralkodói jubileuma napján az összes helyőrségekben nagy tábori hálaladó istentisztelet lesz. Erre minden ezred a maga tartalékos tisztjeit is meghívja s akik az ünnepélyre elmennek, azoknak előzetesen a jövő hónap huszadikáig kell szándékukat bejelenteniök az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál. Az istentisztelet után kiosztják a tisztek között a jubileumi emlékérmeket is.

— **Véres kardpárbaj.** Korein Sándor dr. debreczeni ügyvéd és Raák Gyula ottani gyógyszerész közt véres kardpárbaj volt tegnap. Az első összecsapásnál mindketten megsebesültek. A párbajra hírlapi polemia adott okot.

— **Luccheni.** Genfből táviratozzák: Luccheni ügyében valószínűleg november 10-én tartják meg a tárgyalást. A vádhatóság az esküdszékhez utasította Luccheni ügyét, amiért is az ellene elrendelt szigorú fogságot megszüntették, úgy, hogy ezentul érintkezhetik védőjével.

lál még mielőtt a karakterisztikus mirigydaganatok kifejlődhetek volna vagy elérték volna az észrevehető mekkoraságot. Az ilyen fulminans esetekben a halál rendesen a szív nagyfokú elgyöngülése okozta. Valószínű, és a pestis lényegét ismerő orvosok általános véleménye az, hogy az ily fulminansul lefolyó esetekben az igen nagyfokú bakteriuminvasio folytán létrejött heves „shock” az, mely tulajdonképen öl.

Míg a középsúlyos esetekben rendesen a negyedik-hatodik napon áll be a halál — az esetleges felgyógyulás csak két-három hét múlva — a fulminans esetekben 36—48 óra alatt állhat be. Különbösen beállhat a halál a betegség bármely fázisában, még az előhaladott reconvalescens-időben is, sőt recidivák is előfordulnak, azaz a már majdnem meggyógyult beteg ismét visszaesik, amely esetben a leggyengült beteg okvetlenül a járvány áldozatául esik. Talán ez a körülmény is hozzájárul ahhoz, hogy a pestis pusztítóbb valamennyi más járványnál. A halálozási százaléok eléri a kilenczven százalékot is és ritkán észleltetett járvány, mely olcsóbban adta volna hatvan százalékánál.

Rátérve a legújabbban fellépett miniatűr járványra a bécsi bakteriologiai intézetben, két kérdés dominál: miként történhetett a szerencsétlenség, mik a lehető következmények?

Hogy az egész ügy nem annyira szeren-

• Shock szívbénító hatása egy hirtelen beálló magyszabású megrázkódásnak az idegrendszerre vagy ennek központjára.

— **Az orleansi herceg Alcsuthon.** Fülöp orleansi herceg, akinek a nevét a legutóbbi franciaországi eseményekkel kapcsolatban oly sűrűn emlegették, Brüsszalból, ahol hosszabb ideig tartózkodott, holnap délből feleségével, Mária Dorottya főhercegnővel Alcsuthra érkezik. A hercegi pár egész novemberben Alcsuthon marad, hol Fülöp herceg részt vesz az udvari vadászatokban.

— **Hymen.** Hegedűs A. fővárosi vashutorgyáros nővérét, Fannyt, holnap vezeti oltár elé a a dohány-utcai templomban Weisz Bertalan fővárosi borkereskedő és vendéglőtulajdonos. — **Kászás Béla** putnoki főjegyző eljegyezte Hajnal Ilonkát, Hajnal Alajos leányát Dunakeszről.

— **Halál elől a halálba.** Kis-Hegyesen, Bács megyében — mint tudósítónk írja — márnár óta dühöng a tifusz-járvány, amelyet Szerémszegről hurczoltak át az ott dolgozó napszámosok. A közséi orvos minden óvintézkedése daczára alig van nap, amelyen ne temetnének el négy-öt embert, akit tifuszban halt meg. Dudás András földbirtokos is megkapta tegnap az öldöklő betegséget. Felesége épen bevásárolni volt, amikor Dudás észrevette, hogy beteg és a szerencsétlen ember annyira irtózott a rettenetes betegségtől, hogy lázas, önkívületi állapotában felakasztotta magát. Mire felesége hazajött, Dudás már halott volt.

— **Körmöntő csalás.** Ravaszul kieszt csalásnak esett áldozatul Milanóban signora Balzareti, egy ötven éves, vagyonos özvegy asszony. Balzareti asszony a minap egyik szobáját bérbeadta egy idegennek, aki csakhamar bizalmas lett és háziasszonyának érdekesnél érdekesebb dolgokat mesélt a maga életéről. Az idegen állítólag Amerikából jött Milanóba, több nagy üzlet lebonyolítása végett, mely célra kétszáz ezer lira készpénzt hozott magával.

— **Csak valami biztos helyet tudnék** — mondta az idegen — ahol pénzemet elhelyezhetném, mert ilyen nagy összeg csak úgy egyszerűen a börtöndömbben nem valami jó helyen van.

Balzareti asszony boldog volt. Ilyen tekintélyes és kellemes uri ember s amellet milyen gazdag! — valóban pompásan eltalálta. Természetesen tudott egy biztos helyecskét, ahol az amerikai ur batran elhelyezheti a pénzét. A kiadott szobában volt egy erős, tűz- és betörésmentes pénzszekevény, ahová be lehet zárni a kétszáz ezer lírát. A bérlet ur a háziasszony szemeláttára egy pléhdobozt helyezett el a pénzszekevényben, melynek kulcsát aztán magához vette. Néhány nappal ezután

az albérlet ur két barátjának látogatását fogadta akiket az előzőekény háziasszony lakójával együtt ebédre marasztalt. Ebédközben az idegenek megtudták, hogy Balzareti asszony vagyonának nagy részét, hetvenezer lírát, egy kisebb pénztárazetben helyezte el.

Ekkor a vendégek szörnyűködni kezdtek, hogy tudott ily nagy összeget oly megbízhatatlan pénztárazetbe adni, és addig beszéltek neki, míg az asszony egészen megrémülve, bérletjével, Durando urral a „Banka Lombarda”-ba ment és pénzt azonnal kivette. A kincs tehát meg volt mentve, és ekkor Durando ur azt az ajánlatot tette háziasszonyának, hogy pénzt tegye a pléhdobozba, az ő kétszáz ezer lírája mellé. Balzareti asszony az ajánlatot nagy hálálkodások között elfogadta. Ezután a három barát „üzleti ügyekben” a Svájcba utazott, ahol, mint mondták, nyolcz napig fog-nak maradni. Eltelt a nyolcz nap, eltelt tíz, tizenkét, tizenhárom nap is, s az idegenek csak nem mutatkoztak. Balzareti asszony végre aggódni kezdett és megjelentette a dolgot a rendőrségnek, mely a pénzszekevényt lakatossal fölnyitatta. Balzareti asszony szívszorongva figyelt a lakatos munkájára, végre — megcsillant a kis pléhdoboz.

— **Meg vagyok mentve!** — kiáltott Balzareti asszony örvendő.

— **Várjon még egy kicsit,** — szölt az eljárás vezető hivatalnok, aki kivette a dobozt, óvatosan kinyitotta és az elképedő asszony elé mutatta: Egy borotva és a hozzávaló eszközök voltak benne.

— **A sutherlandi hercegnő ékszerel.** Megírtuk a napokban, hogy a sutherlandi hercegnőnek körülbelül négyszáz ezer frankot érő ékszereit Párisban, az északi vasut egy külön kocsi-jából ellopták. A hercegnő, mint Párisból jelentik, így mondja el az ékszerek tragédiáját: Mikor legutóbb Párisba érkeztem, szokás szerint a Place Vendome egyik nagyobb hoteljében szálltam meg. A táskámat, amelyben ékszereim voltak, komornámnak adtam át, aki föltétlenül megbízható asszony. Mikor elutaztam Párisból, külön kocsit béreltem az északi vasuton. A peronra érve benéztem kocsimba és láttam, hogy ékszerestáskám rendes helyén, a hálóban van. Komornám odajött hozzám, hogy esetleges parancsaimat átvegye. Vagy tíz percczel ezután beszálltam s a vonat csakhamar elindult. Csak néhány percczel később vettem észre, hogy drágaságaim hiányzanak. Nyilván belopózott valaki a kocsi-ba, míg komornámmal a perro-

csétlenség, mint inkább hiba, bűn, az kiderül a következőkből:

Bombayban, Madrasban, Colomboban, Hongkongban évek óta a legintenzívebb módon történnek a kutatások, még pedig nem olyan helyiségekben, a hol eprouvetákban, Petri-csészékben tenyésztének a bouillnhoz és gelatinához tapadt — tehát „fix” — bacteriumokat és bacillusokat, hanem oly légkörben, mely telítve van a pestisbetegek leheltével, kigőzölgésével, se és excretumával. És mindedig nem került nyilvánosságra egyetlen eset sem, hogy a csupán a kísérletezők kifelé foglalkozó orvosok vagy egyéb személyzet között valaki pestisben betegült volna meg. Párisban a Raux intézetében, Budapestén a mi érdemes Högyes tanárunk intézetében, Berlinben szintén tenyésztik a pestis-bacillust még pedig ép oly eredménnyel — habár kevesebb reklámmal, mint Bécsben. Mindazonáltal ez eddig a legcsekélyebb káros következményt sem vonta maga után.

Okvetlenül történni kellett tehát valaminek az egykor világhírű iskola falai között, aminek nem lett volna szabad megtörténnie. Hogy mi volt ez, az kiderül biztosan, mint a minő bizonyossággal valamely körülzárt terjedelmű kolera vagy tifusz-epidemiának a keletkezési pontját évek után is határozottan ki lehet mutatni.

A második kérdést illetőleg, tudniillik mik lehetnek a következmények, azt a dolgok jelenlegi állásánál nem lehet megmondani.

Hogy az óriási riadalmat, mondhatni: consternatiót keltő „pestis vész” egy „ridiculusmus”-sá lesz devalválható, az valószínű. A hygienikus viszonyok mai állásánál és tekintettel a már megejtett óvintézkedésekre, ez majdnem bizonyossággal állítható.

Hogy ez állításnak megvan a kellő alapja, azaz, hogy egy körülzárt pestis „epidemia” biztossággal meggátolható a továbbterjedésben, mutatja a következő példa:

1815-ben Dél-Olaszországnak egyik tartományába, Bariba eltévedt a pestis, különösen ennek egyik városába Uojába, hol nagyban szedegette a járvány az áldozatokat. A megtett óvintézkedések — igaz ugyan, hogy a hygienikus tudás azon időbeli viszonyaihoz mértek voltak, — határozott eredménnyel jártak. Ugyanis az egész tartományt háromszoros katonai kordonnal vették körül. A kordonon kívül senki sem távozhott; aki a hivatalos felszólításnak nem tett eleget, azt hivatalosan, egyszerűen — lelőtték. Uoja városa körül két — egymástól bizonyos távolságra fekvő — széles és mély árktot vágtak, melyeken keresztül csak felvonóhidakon lehetett érintkezni a külvilággal. Abban a városrészben, melyből a pestis kiindult, mintegy kétszáz házat leégették vagy leromboltak.

Ezt tették 1815-ben a tartomány fejei és Uoja város polgármestere. Hogy mit fog tenni 1898-ban Bécs város polgármestere, az nem tudható. Hiszen tudvalevő, hogy Bécs város polgármesterének tettei nem annyira ki-, mint inkább — beszámíthatatlanok. Dr. Gáspár Ferencz.

non beszélgettem. Az a kocsi, amelyben én voltam, két átjáró kocsi közé volt kapcsolva, úgy, hogy akármelyik szomszéd átjöhett az én szakaszomba. De kit gyanúsítsak? Csak a legközelebbi állomáson, Amiensban szállhattam ki, onnét aztán visszamentem Párisba. Nagy szerencséje a herczegnőnek, hogy remek gyémánt-collierjét, melynek értéke megközelíti az összes elveszett ékszerekét, a nyakára vette s így megmentette. — Mellékesen megjegyezzük, hogy a herczegnő negyvenhárom esztendő óta eddig három férjnek esküdt örök hűséget. Első férje sir Blair volt, akitől elvált, a második a sutherlandi herczeg, aki meghalt, a harmadik, a jelenlegi pedig sir Albert Rollet, az angol alsóház tagja.

— A brüsszeli Carmen. A Merimée novellájából készült, szenvedélytől lobogó és lüktető operának mára játszódtat le tegnapielőtt Brüsszelben, mint egy távirati tudósítás jelenti. A brüsszeli tragédia még abban is hasonlít Bizet operájához, hogy annak a hősnőjét is Carmennek hívják. Carmen des Salvados, egy huszesztendőspanyol leány, akinek szépségéről, bájoságáról országsszerűen beszéltek, táncosnő és mandolinjátos volt az Olympia-színházban. Fernand Devillez, egy biztosítási főhivatalnok, mint még megannyi férfi, izzó szenvedéllyel szerette Carment, azzal a különbséggel azonban, hogy el is akarta venni. A leány, aki egyideig viszonzszerette Devillezt, utóbb egészen elhidegült tőle és nem akart a felesége lenni. A férfi, a ki már a világszép leány férjének képzelte magát, mód nélkül elkeseredett a kikoszorúztatáson. Carmen szombaton este a tőzsde-tér egyik kávéházában kártyázott néhány barátjával és barátjánőjével. Devillez, aki leskelődött rá, tudta, hogy a kávéházban van és megvárta, míg kijött.

— Nesze, szól Devillez Carmennek, máskor tartsd meg a fogadásodat!

— E szók után markolatig döfte törét a leány keblébe.

— Gazember! szól Carmen elhaló hangon. Bevitték a közeli gyógyszerházba, ahol csakhamar meghalt. A gyilkost elfogták és kihallgatásakor kijelentette, hogy szerelmi féltékenységből követte el tettét.

— A hódoló díszfelvonulást, Eisenhut Ferencz nagy körfelményét a beállott esős időjárás alatt is sűrűn látogatja a közönség. Az utóbbi napokban megfordult ott: Thurn-Taxis herczeg, Teleky József gróf nejével, Pejachevich Tódorné grófné, Keglevich Ödön gróf, Cziráky Antal gróf és családja, Lánchy Ilona, Fenyvessy Ferencz, Bogisich Mihály püspök. A képet a rendes látogatókon kívül tegnap és tegnapielőtt 320 elemi iskolai tanuló nézte meg.

— Gondos anyák figyelmébe. A gyermeknevelés nehéz feladatának nagy megkönnyítésére szolgál, ha a gyermek edzett és erősnek fejlődik. A léptenyomon jelentkező ragályos betegségeket csak úgy küzdhetik le a gyermekek, ha elég erősek a kört okozó fertőzőnek ellentálcái — s ezt leginkább az által érhetjük el, ha hideg időszakban a gyermekek erősítő szerű csukamájolajat használunk. A gyermekek undorodtak a szer bevitelétől, de mióta a szag- és íz nélküli Zoltán-féle csukamájolaj oly kitűnően bevált, megadatott a módja annak, hogy oly nemzedéket neveljünk, mely nem gyarapítja a tüdővészések és scrophulások számát.

— Fontos az osztálysorsjáték minden részvételére, hogy a huzási listának, valamint az utjási sorsjegyeknek idejekorán birtokában legyen. Az osztálysorsjáték létezése óta Lukács Vilmos, jó hírnévre örvendő főgyűjtődjé, Budapest (Sas-utca 1.), ezen tekintetben a játékosok kíváncsainak legpontosabban megfelel, úgy, hogy e czég a mindenkor tanúsított legszigorubb discretió folytán és a bármely összegű nyeremények gyors és kuláns kiűzése következtében legmelegebben ajánlható.

— Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáit igen előnyös módon lehet megszerezni kiadóhivatalunk útján. A lapunk mai számában levő hirdetés erre nézve bő felvilágosítást nyújt s felhívunk mindenkit, hogy olvassák el a hirdetést, vágják ki a rendelőlapot s küldjék azt be aláírásukkal ellátva kiadóhivatalunkhoz.

— Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása 100 kötetben. A nagy költő összes műve oly irodalmi kincs, melynek minden könyvtárban, minden családnál meg kellene lennie s nem hiányozhatik sem a dús gazdagok, sem a kevésbé gazdagok könyvszekrényéből. Az Országos Hírlap kiadóhivatala Jókai összes műveinek megszerzését meg akarván könnyíteni olvasóinak, szívesen küldi meg a kívánt köteteket azoknak, kik a mai számban is előforduló hirdetésből a megrendelőlapot kivágják és megfelelően kitöltve, hozzá beküldik.

— Szenczácziós. „Grüne de Fanchon” rögtöni finomító és szépitő arzeréme. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Főraktár: „Ursis” gyógyszerár, Budapest, Rákóczy-tér.

Napirend.

Naptár: Vasárnap, október 23. — Római katolikus: B. 21. Kap. J. — Protestáns: B. 20. Kapiszt. — Görög-orosz: (október 11.) D. 20. Fülöp. — Zsidó: Marcheschvan 7. — Nap két 6 óra 18 perczer reggel, nyugszik: 4 óra 40 perczer délután. — Hold két: 1 óra 46 perczer, nyugszik: éjjel 12 óra 5 perczer.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti múzeum: képtár, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Országosképtár az Akadémiában nyitva 9 óráól délután 1 óráig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 óráól 12 óráig és 3—8-ig.

Kereskedelmi múzeum a városligeti iparcsernokban nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

A mezőgazdasági múzeum a városligeti Széchenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva.

Akadémiái könyvtár zárva.

A „Hódoló díszfelvonulás”. Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-út végén, látható reggel 9-től este 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

A bécsi pestis.

(Távirati tudósítások.)

A mai napon érkezett hírek rosszabbak a tegnapiaknál is. Hohegger Johanna ápolónő, akit délelőtt teljesen egészségesnek jelentettek ki, estére megbetegedett s most nagyfokú lázban, kétségkívül pestisben fekszik. Egy késő éjjel érkezett távirat szerint Noe Albert szolgál is megbetegedett. Müller dr. és Pöcha ápolónő állapota még mindig életveszélyes. Nyilvánvaló tehát, hogy a baj növekedik.

Két momentum nyugtat meg bennünket némileg. Az egyik az, hogy a bécsi hatóságok a legszigorubb óvó-intézkedéseket rendelték el. A másik pedig, hogy eddig a kórházi személyzetén kívül másnak nem esett még baja.

Ezeket leszámítva, semmivel sincs kevesebb okunk az aggodalomra, mint tegnap volt.

(Rémhírek. Becsukott kórházak.)

A múlt éjszaka az a hír terjedt el, hogy Müller tanársegéd és Pöcha Albina éjjel után meghalt. Ez a hír nem bizonyult valóznak; mind a ketten túléltek az éjszakát, de azért mind a kettőjüknek rendkívül aggasztó az állapota. Ma reggel nyolcz órakor mind a két beteget megvizsgálták; az orvosi vizsgálat tíz óráig tartott.

Délután városszerte beszéltek, hogy Nothnagel tanár beteg lett. A hír azonban teljesen alaptalannak bizonyult. Nothnagel teljesen egészséges.

A járványbizottság utasítására a járványkórházat egészen elzárták; még beteget sem bocsátanak be, olyanok kivételével, akik a pestisbetegség gyanújában vannak.

Hivatalosan azt jelentik, hogy a bécsi kórház október 30-áig zárva marad; az ott levő betegeket csak egy és két óra között lehet meglátogatni s a látogatóknak csak öt percig szabad a betegnél maradnia. A járó-kelő betegeket és az ujonan jelentkezőket más kórházakba küldik. Ezekről a rendelkezésekről a mentő-egyesület is értesítették. A kórházba csak az orvosoknak és a szolgálóknak szabad belépniük. A klinikán majdnem az összes előadásokat felfüggesztették. Magától értődik, hogy egyelőre a szigorlatok is abbamaradnak. A kórház igazgatósága belépti jegyet állított ki annak a kevés embernek, akinek a kórházba való bemenetel meg van engedve.

A pathológiai-anatómiai intézet orvosainak szigoruan meghagyták, hogy az intézet helyiségeit egy pillanatra se hagyják el. Ezeknek az orvosoknak még azt sem engedik meg, hogy családjukkal érintkezzenek. Még a mosónőknél és a napszámo-

soknak is megtiltották, hogy a kórházból távozzanak, csak azt engedik meg nekik, hogy a hozzájuk tartozókat néhány perczre fogadják. (Igy akár kimehetnének.)

Ma déltájban, amikor a kórház elzárásának híre elterjedt, csoportosulás volt a kórház bejárója előtt. Az orvosok és ápolók ismerősei és rokonai s a kórházban levő betegek hozzátartozói verődtek össze, hogy a szokott déli látogatásukat megtegyék. A portás megnyugtatta az izgatott embereket és értésükre adta, hogy a kórházban egyetlen gyanús beteg sincsen s hogy a délután folyamán mindenkinek meg fogják engedni, hogy betegét vagy rokonát egy-két perczre meglátogathassa. A kapu előtt álló emberek nyugodtan távoztak.

Nothnagel klinikája zárva van. Valószínűleg ki sem nyílik többé. Midőn e klinika bezárásának a híre a városban elterjedt, a nép kisebb csoportokban gyűlt össze a klinika előtt. Többnyire orvosok és a betegek hozzátartozói jöttek el, de a kapus megnyugtató szavaira a nép széteszött.

(A betegek állapota.)

Barischnak, a pestis-betegségben meghalt szolgának fivére, Barisch Ede, aki a meghalt Barischsala betegség alatt együtt volt és akit a trieszti-uton lévő kórházba hoztak, hol az izolált szobába került, ma reggel teljesen jól érezte magát.

Egy későbbi telefonjelentés szerint Barisch Ede és Hohegger délután már heves fejfájásról és lázról panaszkodtak.

Délben Müller dr. hőmérséklete 39.5 fokra emelkedett, Pöcháé 40 fokon felül volt. Az utóbbi teljesen eszméletlen volt.

Fél 1 órakor az a hír terjedt el, hogy a két beteg már valamivel jobban érzi magát. 1 órakor Müller dr. hőmérséklete 38.4 fok az érverések száma pedig perczenkint 117 volt.

Pöcha hőmérséklete 40.15 volt. Müller dr. nagyon bágyadt és a köpet már nagyon bőséges volt.

Ma délután kis mértékben javult a két betegnek állapota. Mindennek dacára azonban mind a kettő halálveszélyben van még most is. Ellenben a többi személyek, akik Barisch-sal érintkeztek, mint Hohegger, Barisch másik ápolónője, aki eddig teljesen normális állapotban volt, ma este 6 órakor szinte lázba esett. Egész nap jól érezte magát és 9 órakor már 39.0-os láza volt.

(Szigorú izolálások.)

A kórház igazgatóságának rendelete értelmében a kórház személyzetének, az ápolónőknél és a szolgálóknak nem szabad az intézetből távozniuk. A személyzetnek azokat a tagjait, akik a kórházon kívül laknak, az intézetben helyezik el és elzárják a külvilággal való minden érintkezéstől. A járványkórház szintén el van zárva minden közlekedés elől. A közönség a betegekkel egyáltalán nem közlekedhetik. Betegeket egyelőre nem vihetnek el a kórházból. A hatóság elrendelte, hogy azokat a betegeket, akiket a járványkórházba kellene vinni, más kórházban helyezték el, teljesen elkülönített helyiségekben. Ma délelőtt az a hír volt elterjedve, hogy a kórház zárva van. A félig zárt kapu előtt nagy közönség gyűlt össze, nagyjából a benn levő betegek hozzátartozói, akik bebocsátást kértek, de a kapus nem eresztette be őket.

Annak bizonyítására, hogy mily nagy elővigyázattal vannak a bécsi egészségügyi hatóságok, csak azt említjük fel, hogy sem az orvosok, sem az ápolók másképp nem mehetnek be a betegszobába, mint „biztonsági maszk”-kal. Ez a maszk gáz és vattából áll, amely annyira impregnálva van mindenféle fertőtlenítő anyaggal, hogy az emberek majd megfulladnak benne. Ezekben a maszkokon csak két nyílás van a szemek számára. Amint kilépnek a szobából, azok, akik ezeket hordták, azonnal levetik és valamennyi maszkot azonnal elégetik.

A pestises betegek orvosai és ápolói senki-vel sem érintkeznek. Még a papot sem engedték

be a betegekhez, az is csak az ablakon át látta el őket a halotti szentséggel.

A hivatalos „Abendpost“ szerint ismét kivitték négy embert, aki Barisch-sal közvetlen érintkezett, ezeket is teljesen elzárták a külvilágtól.

Az állandó járvány-bizottság ma két ülést tartott.

(„Tulságos ovalosság.“)

Orvosi körökben a tulságosan szigorú intézkedéseket fölöslegesen tartják. Elég lett volna, ha csak a Nothnagel klinikáját és nem az egész közkórházat zárták volna el. Épen úgy elég lett volna az is, ha csak a pestisbarakkokat és nem mindjárt az egész epidemia-kórházat izolálják. A Ferencz József-kórháznak — ez az epidemia kórház — teljes elzárása csakis azzal az eredménnyel járhatott, hogy a közönség körében indokolatlan félelmet gerjesztett.

(A király. Menekülők. Apróságok.)

A király óránként kap értesítést a betegek állapotáról.

Mint hírlík, már számos bécsi család készül elhagyni Bécsot, sőt ma a déli vasút igazgatója, Chumetzky báró családjával tényleg már el is hagyta a császárvárost.

Az k ö z k ö r h á z minden kapuja előtt két rendőr áll, hogy onnét senki se távozhassék. A portás mellett még két orvos áll, ki minden belépni akaró beteget megvizsgál és más kórházba utasít.

Müller dr. atyjához ma egy levél jött, melyet előbb 12 óráig Bécsben erős dezinficiálás alatt tartottak. A levélben Müller dr. teljesen normálisnak mondja saját állapotát és gyávaságnak tartaná, ha egy orvos, mikor kötelességét kell teljesítenie, a nehéz feladattól ily válságos helyzetben visszariadna.

A járványkórház mögött az éjjel körülbelül száz munkás fáklyavilágítás mellett barakkokat állított fel.

(Bűnügyi vizsgálat.)

A permanens bizottság ma délután öt órakor újra ülést tartott. A bizottság intézkedett, hogy a tartományi törvényszék épületében mindazokat a profilaktikai intézkedéseket megtegyék, amelyek a pestisveszedelem elhárítására szükségesek. A hatóság az iránt is megindította a nyomozást, hogy kinyomozza azt az embert vagy azokat az embereket, akiket a pestis elterjesztése miatt vád érhet. Kleeborn főügyész a közegészségügyi hatósággal egyetértve, megkezdte a vizsgálatot. Ma még természetesen nem lehet tudni, hogy ez a vizsgálat kik ellen irányul. A bizottság első sorban azt fogja vizsgálni, vajjon az anatómiai-pathológiai intézetben megtették-e mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a veszedelmes bacillusokkal való kezelés szükségessé tesz és különösen, hogy Müller tanársegéd, Barisch szolga és a két betegápoló asszony kezelésénél nem követtek-e el mulasztást a megtettéik mindazt, amit az egészségi szabályok megkövetelnek.

(Különböztető intézkedések.)

A közkórházból a lábadozó betegek nagy részét elbocsátják, hogy helyet szerezzenek azok számára, akik a szükséges fertőtlenítéseknek segédkeznek és akiket épen ebből az okból ki sem lehet engedni a kórházból, mert esetleg széthurcolnák a betegség csiráit.

A közkórház ápoló asszonyainak egyáltalán nem, az orvosoknak pedig csak nagyon keveset szabad távol lenniük a közkórháztól. Valamennyi szigorú orvos köteles lakását bejelenteni, hogy szükség esetére behívható legyen.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlés egy bizottságának mai ülésén azt az indítványt tették, hogy valamennyi élő bacillus-tenyésztetel kell pusztítani.

(Megnyugtató szavak.)

A „N. Fr. Pr.“ holnapi száma Paltauf dr. bécsi egyetemi tanárnak, Európa egyik legnevesebb bakteorologusának véleményét fogja a pestis esetekről közölni:

— Értem — így mondta a „N. Fr. Pr.“ egy munkatársának a tudós — hogy Bécs iz-

galomban van. De tudományos szempontból nem tartom indokoltnak ezt az izgalmat. A pestis ragálya nem terjed oly gyorsan, mint az emberék hiszik. Ez a ragály nem olyan könnyen terjedő, mint például a himlő, amely még egészséges emberek közvetítésével is terjed.

(Remények és panaszok.)

Remélhető, hogy a pestis esetek száma nem fog emelkedni. Hiszen azokon kívül, akik Barisch-sal közvetlen összeköttetésben voltak, senki sem betegedett meg. Még Barisch neje sem.

Az is igaz, hogy ebben az esetben nagy szerepe lehetett a szerencsétlen véletlennek. Barisch ugyanis nagyon szerette a pálinkát. A múlt héten is részeg volt. Már most könnyű elképzelni, hogy miképpen végzi egy ilyen ember nem tiszta fővel felelősségterhes munkáját. Ilyen állapotban minden óvintézkedést figyelmen kívül hagyott.

A pestis contagiuma csakis a betegeken és azoknak váladékain van meg és csakis azok az emberek kerülnek veszedelembé, akik hosszabb időn át közvetlen közelében voltak a pestisbetegeknek. Ha a kellő izolálás megtörténik, akkor nem kell többé általános veszélyről tartani. Nem szabad természetesen elfelejteni, hogy Barisch betegségét nem vették azonnal észre és épen ebből az okból nem is lehetett alkalmazni ab ovo azokat a rendszabályokat, amelyeket, midőn a pestis feldől megbizonyosodtak, azonnal a legnagyobb eréllyel keresztülvittek.

Isten tudja, hogy tisztogatta a laboratóriumot. Isten tudja, hova tette a pipáját, amelyet esetleg már fertőzötten vett a szájába. De hát nem szabad elfelejteni, hogy mi ennek az oka.

A mi egyetemeinket nem dotálják elég jól. Nálunk nincs oly palotája a tudománynak, mint Berlinben Kochnak. Mindenütt takarékoskodnak. Ugyanaz a Barisch, akinek a pathológiai intézetben a legfontosabb dolgokra kellett ügyelnie, egyuttal hullá-ór is volt, ha a sőr rákerült. Lehet, hogy egy ilyen éjjeli szolgálat után szerezte meg a bajt, Müller dr. pedig hajlamos pillanatokban közvetlenül érintkezett a beteggel. Az orvos azután nem tudott ellenállni a baj csirájának, mert számos éjet álmom nélkül töltött és ki volt fáradva.

Müller dr. és Pöcha ma egész napon át úgy érezték magukat, mint reggel.

Müller dr. fivére ma Gráczból ideérkezett.

Az utolsó hírek.

(Féltizenkettőkor éjjel.)

Müller dr. és Pöcha állapota változatlan.

Hochegger ápolónő láza emelkedett.

(Félegykor éjjel.)

Noe Albert szolga, akit megfigyelés végett a Ferencz József-kórházba vittek, ma éjjel erős lázba esett.

Müller dr. állapota reménytelen. Hőmérséke oly magas, hogy halála rövid idő kérdése.

Budapesti intézkedések.

Két interpelláció a képviselőházban, egy gyűlés a fővárosi tanácsban. De eredmény épenséggel semmi. Perczel belügyminiszter teljesen tudatában van felelősségének s noha eddig abszolút semmi intézkedést nem tett, „még sem vállal felelősséget aziránt, hogy a pestis nem jön-e be az országba.“ Kevésbé felelősségérzet és több intézkedés sokkal üdvösebb volna. A városi tanácsban azt határozták, hogy ha majd itt lesz a pestis, akkor intézkednek. Azokat a helyeket azonban, ahol a pestisesekeket elkülönítik majd, már holnap kijelölik.

Tehát udvarias fogadásra készülnek, nem a dögvész behurczolásának megakadályozására.

(Interpellációk.)

A képviselőház mai ülésén a pestis tárgyában a következő interpellációkat intézték a belügyminiszterhez:

Asbóth János: Felkérem a belügyminisztert, hogy a következő interpellációra sürgősen feleljen:

Miután bécsi tudósok, ahelyett, hogy Mesopotámiában tanulmányoznák a pestis bacillusát, teljes kényelemmel Bécsbe hozzák azt és oly szerencsével közelítik, hogy az illető kórházban a ragály tényleg fellépett; miután lehetséges ugyan, de nem valószínű, hogy ott lokalizálni sikerül; miután végre olyan e ragály természete, hogy fellépését bevégni és csak utólag védekezni ellene hiábavaló kísérlet volna: kérem a tisztelt miniszter urat, minő intézkedéseket tett akár a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányával egyetértőleg, akár önállóan a ragálynak Magyarországra hurczolása ellen?

Hentaller Lajos: Ugyane kérdésben a következő kérdést intézi a belügyminiszterhez:

Van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy a bécsieknek sikerült államsegéllyel behurczolni a császárvárosba a keleti pestist?

Van-e tudomása arról, hogy a keleti pestis Bécsben, a császárvárosban járványszerűen lépett fel?

Ha van: megtett-e minden előzetesen szükséges rendszabályt, hogy a járvány hazánkba be ne hurczoltassék? Továbbá elegendőnek véli-e az általa eddig tett óvintézkedéseket?

Ha netalán még nem lehetne hivatalos tudomása, kérem, szándékozik-e arról hivatalosan is tudomást szerezni? Hajlandó-e megtenni a legszigorubb rendszabályokat a járvány esetleges behurczolása ellen? És végre magára vállalja-e az ország előtt a felelősséget azért, hogy az általa tesendő óvintézkedések folytán Magyarország területe mentes marad a járványtól?

A belügyminiszter a két interpellációra a következőkben válaszolt:

Perczel Dezső belügyminiszter: (Halljuk! Halljuk!) Kötelességemnek tartom, hogy arra a két interpellációra, amelyet a Bécsben legutóbb felmerült sajnós megbetegedésekre vonatkozólag az imént hozzám intézték, válaszat nyomban megadjam. (Halljuk! Halljuk!)

Legelőször is konstatálnom kell, hogy igenis van tudomásom, még pedig ez idő szerint hivatalosan arról, hogy Bécsben az egyetemi pathológiai intézet bakteorológiai laboratóriumában alkalmazott egyik szolgán a megbetegedés negyedik és ezuttal a halálzás napján is a pestis-kultúrának bacillusai által történt infekció klinikailag megállapított és igazoltatott; van tudomásom arról is, hogy több eset is fordult elő, amelyekre nézve, habár a megállapítás ez idő szerint még nem történt meg, nagyon közel fekszik a gyanu, hogy ezek is a megbetegedés tovább terjedésének tekinthetők.

Konstatálom egyuttal azt is, hogy az osztrák császári és királyi belügyminisztérium átiratából tudomásom van arról, hogy az osztrák belügyminisztérium, mint az alsó-ausztriai helytartóság és a bécsi helyi hatóság részéről minden megtörtént arra nézve, ami egyrészt a kellő dezinfekció tekintetében, másrészt a ragálynak magának a kórházban való tovaterjedése és Bécsbe és távolabbra való elvitelének megállítására ez idő szerint a tudomány és közigazgatási rendszabályok szerint lehetséges. Nálunk még — pedig anélkül, hogy nekem rendelkeznem kellett volna — már tegnap egybegyűlt az országos egészségügyi tanácsnak járványügyi bizottsága és a kérdést tudományos és szak szempontból tárgyalván, előterjesztéseit hozzám meglette, én azokat a mai napon a minisztériumban kézhez is vettem és így itt is meg fog történni minden, amit meg lehet tenni, mert teljes tudatában vagyok azon felelősségnek, amely e téren rám hárul, noha a felelősséget, azon formulában, amint azt Hentaller Lajos tisztelt képviselő ur kívánja, hogy t. i. e betegség az országba be ne jöjjön, elvállalni képes nem vagyok (Ugy van! jobbfelől.) Ismétlem, amit már egy alkalommal is kijelenttem, hogy amire csak képesek vagyunk, ebben az esetben is meg fog történni és semmi mulasztást megengedni nem fogunk. Egyuttal azonban megjegyzem, hogy amint a kérdésben minden könnyelműségnek és mulasztásnak ki kell zárva lennie, úgy ki kell zárva lenniük a tulságos intézkedéseknek is és hogy habár e kérdést kicsibe venni nem szabad, hanem azt teljes nagyságában méltányolnunk kell, igen veszélyes volna azt a tulságba vinni. (Helyeslés jobbfelől.) A közepet itt is a leghelyesebb. Tétessék meg minden a közegészségügyi kormány részéről, ami e tekintetben elérhető és én remélem, és ennek nyíltan kifejezését is adhatok, hogy sikerülni fog elérni, hogy a baj Bécsben se terjedjen és hogy az hozzánk se jöhessen be. (Helyeslés jobbfelől.)

Kérem a tisztelt Házat, hogy e részben adott válaszat tudomásul venni méltóztassék. (Helyeslés jobbfelől.)

Asbóth János: Nem tartja a miniszter választást kielégítőnek. Ha népgyűlés feloszlátásáról vagy valamely alkotmányellenes csíny elkövetéséről volna szó, akkor a kormány bizonyára erélyesebben járna el.

Hentaller Lajos is ily véleményben van. Annak igazolására, hogy a kormány eljárását mindenütt lanyhának tartják, felolvassa az „Országos Hírlap” mai cikkét, mely megtámadja a kormányt intézkedéseinek teljes hiányáért.

A Ház többsége a választ tudomásul veszi.

(A főváros „óvintézkedése”)

Amint Bécsben komolylyá vált a pestis járványszerű pusztítása, Halmos János polgármester Budapestre vonatkozólag azonnal megtette a szükséges előzetes óvintézkedéseket. A polgármester még tegnap magához hívatta Schermann Adolf tisztí főorvost, hogy az óvintézkedésekre nézve meghallgassa annak véleményét. Hogy Budapest minél biztosabban s már idő előtt biztosítottassék a járvánnyal szemben, Halmos polgármester a mai tanácsülésen szóvá tette az óvintézkedésre vonatkozó rendelkezések módosztatát.

A tanács már ma utasította a kerületi előjáróságokat, hogy a szállodákban, vagy bárhol megszállt idegeneket azonnal jelentsek be az előjáróságoknak s ha az idegeneken bármilyen legkisebb járványszerű gyanus megbetegedés mutatkozik, őket a tisztí orvosok azonnal vizsgálják meg s különítsék el. (Szóval, ha már idehozták a pestist, akkor indul csak meg a hivatalos gépezet!)

Halmos János polgármester a tanácssal egyetértőleg felszólította a tisztí- és az összes kórházak főorvosait, hogy az elkülönítésre szükséges hely kijelölésében holnapig nyilatkozzanak.

Még a délelőtt folyamán Halmos polgármester fölkereste a belügyminisztert s megkérte, hogy az országos óvintézkedés megállapításában különös gondot fordítsanak Budapest székes fővárosra.

Ha Bécsben nagyobb mértékben terjed a járvány, Halmos polgármester saját hatáskörében azonnal elrendeli Budapest egész területére a járvány-bizottság felállítását. (Ez igen bölcs dolog! Jobb későn, mint soha!)

(Korányi tanár előadásai.)

Korányi Frigyes dr. egyetemi tanárt, az I. belgyógyászati klinika igazgatóját ma fölkereste az orvosnövendékek küldöttsége, hogy a Bécsből érkező nyugtalanító hírekre vonatkozó tekintettel, ismeresse meg velük a pestisre való nézeteit. A tudós tanár kijelentette, hogy örömmel teljesíti hallgatói óhaját és a keddi előadását ennek a tárgynak szenteli.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Corignanék válópöre.** A francia bohózat-irokban sem tombol mindig a lelemény. Ez ki fog tűnni, ha elmondjuk a „Corignanék válópöre”-nek, Rolle és Gascogne bohózatának a meséjét. Des Olivettes ügyvéd két hónap múlva nőül, — barátja, Escalquens nemkülönben. Az utóbbinak azonban még szakítania kell kedvesével, Corignan Huberte asszonnyal, egy gázfelügyelő nejével. Az utolsó találkozási Escalquens-től kölcsön kéri a lakását és a jó barát át is engedi neki. Escalquens és Corignan asszony tehát az ügyvéd lakásán az utolsó pártiorrára készülnek. Soha életében még nem látott francia bohózatot az a nyíjas olvasó, aki ebből nem sejtü a további fejleményeket. Vagyis, hogy Escalquens és a kikapós Huberte asszony utolsó pártiorráját sokféle körülmény zavarja meg. Egymásután csöngöttek be a lakásba Des Olivettes leendő apósa, anyósa és menyasszonya, majd Huberte asszony férje, a gázfelügyelő, tekintettel arra, hogy éppen akkor romlik el a házban valami gázcső. De még ez semmi. Corignan ur maga is kikapós, nemcsak a felesége. Gyöngéd scalak fűzik Montabart állatszelidítő nejéhez, a gőmbőlű Castorinehoz. Ez az asszony annyira feltétkény, hogy állandóan Corignan ur nyomában van. Mi sem természetesebb tehát, minthogy Castorine asszony is csakhamar ott terem Des Olivettes ügyvéd lakásán. Kérvessel rá pedig a férje, az állatsze-

lítő is. Ez a társaság játsza végig azt a bohó egyveleget, amelyet a szerzők összeróttak. A második felvonásban a törvényszék tárgyalja Corignan asszony válópörét férje ellen és a harmadiknak a színhelye Montabart állatsereglete, ahol a színpadok mögül fölváltva egy-egy tigris, párducz, viziló stb. ordítózása hangzik. A végén persze a helyzet annyira tisztul, hogy Escalquens és barátja, Des Olivettes akadálytalanul megnősülhetnek. A bohózat, ha nem dolgozik is ujdonság és tulfinom eszközökkel, kétségkívül nagyon mulatságos. Ma este a Magyar Színházban, ahol bemutatták, a közönség sokat nevetett rajta. De a személyzettel csináljon valamit az új igazgató, akit mi kitűnő erőnek tartunk. Ezekkel a Naturburschokkal és Naturhölgyekkel nem lehet színházat játszani.

* **„Piros cipő” jubileuma.** A „Piros cipő” ma este ötvenedszer került színre az Operaházban. Mader Raoul balletje kétségkívül nagyon népszerű lett; a gavotte-ját uton-utfélen huzzák, bár a magunk részéről a harmadik felvonás első keringőjét tartjuk benne a legfinomabbnak. A főszerepet az ötven előadás során hárman is táncolták: Müller Katicza volt a legvirtuózabb, Balogh Szidi a legpoétikusabb és Barbieri Antoinette a legolaszosabb Darinka. Ma Barbieri kiasszony táncolt, bár nem éppen eszményi ábrázolója a szerepnek, amely finom gráciát és hangulatosságot kíván. A ballet főbb számaint ezúttal is zajosan tapsolták és Mader Raoul, aki nagy verve-vel dirigált, igen élénken hívták. A harmadik kép után meg is jelent, magával hozván a függöny elé Hassreiter, a bécsi udvari opera balletmesterét, a „Piros cipő” koreografusát, aki erre az estére lejött Bécsből. Mader babérkoszorút, a magántánczosnok illatos virágot kaptak. A ballet előtt Sztojanovits Jenő „Ninon”-ját adták, ebben az évadban először. A dalmű, amely a múlt szezonban oly kiváló sikert aratott, ma is jelentékeny hatást tett. A lendületes szerelmi duette, a pompás bordonal és a keringő után zajos taps hangzott. Ábrányiné a czim szerepben nagyon grációzus volt, és hangjuk teljes szépségével hatottak Arányi és Takáts. A karnagyi pálcza Szikla Adolfnak egyre jobban izmosodó kezében volt.

* **Operaház.** A magyar királyi Operaházban a jövő héten ez évadban először fognak színre kerülni: „Fidelio”, melynek főbb szerepeit Djosiné, F. Penny Irén, Arányi, Ney és Szendrői éneklék, és „Otello”, a főbb szerepekben Vasquez grófnéval, Valent Vilmával, Larizával, Beckkel, Kissel és Szendrőivel. Csütörtökön „Troubadour”-t adják, a főbb szerepekben a következőkkel: Rotter, Hilgermann, Takáts és Szendrői. Pénteken „Faust” háromszázadszor kerül színre; ebben a teljes színpadi zenekar is részt vesz.

* **Vendég a Várszínházban.** Zilahy Gyuláné született Singhoffér Vilma asszony hétfőn, 24-én lép fel a Várszínházban, mint vendég. Ez alkalommal „Faust”-ban Margarétha szerepét fogja énekelni. A fiatal művésznő legutóbb az Operában lépett fel, amikor „Lohengrin”-ben Lizát énekelte.

* **Ujházy Ede első fellépése.** Ujházy megbékülően a Nemzeti Színházzal, kedden a „Crampton mester”-ben lép föl újra. Eredetileg „Constantin abbé”-ban készült fellépni hosszas távolléte után először, de Helvey Laura betegsége miatt nem adhatják most ezt a darabot.

* **A Vigaszínház premierje.** A Vigaszínház legközelebbi ujdonsága, Arthur W. Pinaronak „Aeneas papa” című bohózata nem mint tervezve volt pénteken, hanem szombaton, október 29-én kerül először színre.

* **L. Komáromi Mariška első fellépése.** Mint szerződött tag Komáromi Mariška hosszabb szabadsága után a jövő hét péntekjén lép föl először a Magyar Színházban. A „Gésák”-ban fogja Mima szerepét játszani és énekelni. Ebben a szerepében már tavaly is nagy sikert aratott.

* **Nemzeti Színház.** Berzók Árpád „Himfy dalai” című vígjátéka hétfőn kerül ismét színre páros bérletben; a jövő héten pedig kétszer adják: és pedig november 1-én, kedden és 6-án, vasár-

nap. Dumas „Bűnhődés” című háromfelvonásos színművének első előadása 28-án lesz. A főszerepeket P. Márkus Emilia, Szacsavayné, Gyenes és Iványi játsszák. Ezzel egy estén kerül színre Bracco „Pietro Caruso” című egyfelvonásos drámája, a főszerepekben Gabányival, Török Irmával és Horváth Zoltánnal. Vasárnap, 30-án, délután Shakespeare „Velencei kalmár”-ját adják általános bérletszűnetben, leszállított helyárrakkal.

* **Hírek a Népszínházból.** Verő György rég nem adott operettejét, a „Szultán”-t, csütörtökön fogják felújítani s ez alkalommal Roxelanet Küry Klára és a czim szerepet Hegyi Aranka játssza. A Népszínház legközelebbi ujdonságából, Roger operettejéből már megkezdődtek a színpadi próbák. A darabnak „Bibliásasszony” lesz a címe.

* **Filharmoniai hangversenyek.** Rendkívüli érdeklődés mutatkozik az idén a filharmoniai hangversenyek iránt. Az összes elsőrangú helyek már elkelték, ennek következtében igen nagy keresletnek örvendenek az olcsóbb helyek. A nyolcz hangversenyen, melyet Erkel Sándor és Richter János vezényelnek felváltva, közreműködik Schmedes Erik bécsi tenorista, Bauer Harald, a hírneves párisi zongoraművész, Ritter Edouard francia zongoraművész, aki tavaly mutatkozott be egyik filharmoniai hangversenyünkön rendkívüli tetszés mellett és a bécsi opera legújabb akkvizicziója, Mildenburg Anna drámai énekesnő. Az évad második felében viszontlátjuk Rothauser Terézt, a berlini udvari opera tagját, városunk szülöttjét, azonkívül Dohnányi Ernő magyar zeneszerzőnk, ki jelenleg a londoni Richter-hangversenyeken arat babérokat; ugyisintén Wittek Antal, a berlini versenymester is ismételtelen jelenik meg azon a dobogón, melyen tavaly közönségünk egyhangú tetszését vívta ki magának.

Árván maradt színház.

A vidéki színészet történetében párját ritkító eset történt, melyről szegedi és debreczeni kézből a következő tudósítást vesszük:

Makó Lajos, a szegedi színház igazgatója kijelentette, hogy nem reflektál többé a szegedi színházra. Ezt egy melancholikus levélben jelentette ki a szegedi pénzügyi bizottságnak, mely tudomásul vevén a rezignáló levelet, azt javasolta a szegedi tanácsnak, hogy hirdessen pályázatot a színházra.

A szegedi városi tanács pályázatot hirdetett, amely pályázat eredménye az lett, hogy a jelentkező két pályázó: Komjáthy János debreczeni és Tiszay Dezső miskolci igazgató közül, a színiügyi bizottság egyhangú javaslatára a városi tanács szintén egyhangú határozattal, teljes bizalommal, Komjáthy-nak ítélte oda a szegedi színházat.

A szegedi sajtó nagy jóakarattal üdvözölte Komjáthyt és Debreczenben működő társulatáról állandóan kedvező híreket hozott. Makó Lajos pedig, úgy látszik, Debreczenben szeretett volna igazgató lenni s egyik-másik debreczeni lap pedig már ő mellette kezdett hangulatot csinálni. Mellékesen megjegyezve, miadéig igazgató derekasan rászolgált a vidéki közönség rokonszenvére. Eddig rendben lett volna a dolog.

A debreczeni színiügyi bizottság szintén pályázatot hirdetett az újonnan renovált nagymultu színházra. A pályázat fölött november 15-én döntene.

Most az történt, hogy a debreczeni színiügyi bizottság és a bérlok körében mozgalom indult az iránt, hogy Komjáthy János tovább is debreczeni színiigazgató maradjon.

Komjáthyt ez a rokonszeny annyira megindította, hogy arra határozta magát, hogy Debreczenben marad, a szegedieknek szép levélben kijelenti, hogy köszöni a bizalmat, de nem költözik be a parádés szép színházukba.

Komjáthy János az ötéves forint bázisra elveszté, amelyet a szegedi színházért letett.

A debreczeni színház tagadhatatlanul sokkal jövedelmezőbb vállalat Debreczenben 23.000 forint

a bérleti összeg, Szegeden csak 18.000, ezenkívül a szegediek rendszeresen kikötik a kedvenceik szerződését, ez teher az igazgatóra és a tagokkal szemben megköti a kezét. Debreczenben az idény kezdete óta minden este telt ház, a szegedi lapok pedig folyton üres házat jelentenek. Komjáthy János a következő lemondó levelet írta a szegedi színházi bizottsághoz és a városi tanácshoz.

Mélyen tisztelt Színházi Bizottság!

Tekintetes Városi Tanács!

Félelemmel, tartózkodással veszem a tollat a kezembe, mert tudom, hogy oly elhatározás előtt állok, melynek súlya minden mentő körülmény dacára is reám nehezedik.

Szeged szabad királyi város színházi bizottsága és tanácsa megtiltotta azzal, hogy felszólított, miszerint a szegedi színház három éves bérletére vonatkozó szerződést irjam alá. Midőn ezt tennem kellene, Debreczen város intézősége és közönsége oly impozáns módon ad kifejezést marasztalásainak és megtiltásának rokonszenvének, amely előtt egy gyenge és hálás ember csak meghajolni tud. A mellékelt nyilatkozatban Debreczen szabad királyi város tanácsa és színházi bizottsága felszólít a színház további vezetésére.

A mód oly rendkívüli, melyre eddig, szerénységgel nélkül, én gondolni se mertem. É város emelt, mint ismeretlen fiatal embert nagyműlt, nagyigényű színháza élére, elnézte a tapasztalatlanság botlásait, jóindulatával, szeretetével egyengette utamat s midőn én azt talán nem eléggé ismerve, az önök színházának vezetését kértem és elnyerni szerencsés voltam, a nagyközönség többféle módon, a város intézősége a mellékelt nyilatkozattal elébem áll s azt mondja, hogy e várossal szemben kötelességeid vannak, teljesítsd azokat, akkor be méltóztatnak látni, hogy olyan választul elő vagyok állítva, mely minden esetben egy tekintélyes város nehezítését vonja maga után és csoda-e, ha abban a városban óhajtok maradni, ahol már megvan az, amit a másikban még ezután kellene kivívnom — ki tudja mily eredménynyel — a közönség rokonszenve, bizalma.

Önök is szeretetükkel tüntetik ki színházuk több jónévű tagját, ragaszkodnak hozzájuk és ezek a színészek a hála igaz érzelmével vonzódnak önökhöz s az önök városához, így van ez velem is a választul előtt, amelyet nem kerestem és nem is: idéztem elő — az ittmaradásra határozottam el magamat, kérve az önök kegyes bocsánatát, elnézését.

Magyarország egyetlen színházának a pályázata se járt még le s a szegedi színház igazgatósára mindazok rendelkezésre állanak, akik különben választhatók lettek volna. Az ezzel járó apróbb fáradságokat, vesződségeket bocsássák meg nekem. Nem stróberkedés, nem kapzsiság következménye ez, hisz ellenkezésben van minden üzleti számítás, hanem oly eljárás eredménye, melyet bizonyára önök se kicsinyelnek, hanem értéke szerint méltányolnak.

Nem lehet bántó eljárásom Szeged nagyerdemű közönségére nézve sem, mely előtt minden színész a tisztelet elismerésével emel kalapot — mert Debreczen város közönségének eljárására történt elhatározásom azt mutatja, hogy nagyon meg tudom s akarom becsülni a tapasztalt rokonszenvet — az olyan rokonszenvet, melylyel Szeged város jó színtársulatait kitüntetni szokta,

Bocsánatukat, elnézésüket még egyszer kérve, pályázati kérvényem és mellékleteimnek visszaküldését tisztelettel várva, vagyok

Debreczen, 1898. október 21.

alázatos szolgáluk

Komjáthy János,
színházigazgató.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Az Akadémia ülése. Az Akadémia október 24-én, hétfőn, délután 5 órakor össziülést tart, amelyen Thanhofer Lajos emlékeztetést mond Dubois-Reymond Emil, az elhunyt kültag fölött.

* Kossuth Lajos irataiból megjelent a hatodik kötet, hatodfélszáz lapra terjedő tartalommal. Az „Athaeneum” épen olyan impozánsan állította ezt is ki, mint a többi köteteket. Történelmi tanulmányok, levelek és okmányok teszik kiválóan a legérdekesebb idők a legérdekesebb könyvét. Különösen a dunai szövetségre van vetve benne élénk világítás.

* Rózsa és Ninácska. Daudet Alfonz, a nem rég elhunyt kiváló francia írónak egyik kedves kis regényét adta ki jó magyar fordításban a

Légrády testvérek kiadóhivatala, a nagy népszerűsége vergődött „Legjobb könyvek” között, melyeknek minden egyes, két vászonba kötött kötete 1 korona. A „Rózsa és Ninácska”-t az elhalt író fiának, Leonnak ajánlotta.

* Magyar irodalomtörténet — angolul. Hazánkfi, Reich Emil dr., aki Jókai néhány művét igen szépen fordította le angolra, megírta most angol nyelven a magyar irodalomtörténetet. A műnek teljes címe: „Hungarian Literature, an historical and critical survey by Emil Reich” (Magyar irodalomtörténet, történelmi és kritikai áttekintés Reich Emiltől) és a londoni Jarrold & Sons cégénél jelent meg. A szerző elsősorban a magyar történetet és alkotmányt ismerteti, jellemzi ezután a magyar típust és nyelvünk sajátosságait és amikor már olvasóit kellően tájékoztatta ekkép a magyarság lényegéről, az irodalom történetét adja elő a legrégibb időkől napjainkig. Alapos tudással tárgyalja a lyrai és epikai költészetet, a regényt és a drámát; külön fejezetet szentel Széchenyi István-nak, akit „magyar Licurgus”-nak nevez, Eötvös bárónak, Kemény Zsigmondnak, Petőfinék, Jókai-nak és Mikszáthnak. A jeles művel szerzője dicséretes munkát végzett; irodalomtörténetünk érdekes ismertetése bizonyára újabb barátokat szerez nekünk a ködös Britanniában.

* Figyelmeztetés pályázatra. A Természettudományi társulat emlékeztet arra, hogy a Bugát-alapból 300 forint díjjal hirdetett következő pályakérdésnek: „Kivántatik a testek halmazállapotainak tárgyalása azon felfogás alapján, amely a halmazállapotok közötti átmenetek folytonosságából kiindulva, az utóbbi évtizedek alatt fejlődött ki: a henynytási határideje ez év október harminczegedikén lejár.

FŐVÁROS.

(Szegények Ugye.) A józsefvárosi általános közjótékonyossági egyesület választmánya tegnap dr. Havas Rezső elnöklése alatt ülést tartott. Hanvay Sándor előjáró jelentést tett, hogy a főváros kerületi közül a Józsefvárosban van a legtöbb segedelemre szoruló szegény. A választmány elhatározta, hogy nagyarányú jótékonyossági akciót indít. Folyamodik a fővároshoz és a saját pénzéből ezerkétszáz forintot fordít a szegény gyermekek felruházására. Szóts Pál országgyűlési képviselő elnöklése alatt bizottságot küldött ki a választmány, amely nagyobb szabású hangversenyt rendez a jövedelem szaporítására. A választmány köszönetet szavazott Glück Frigyes fővárosi bizottsági tagnak, aki a munkásotthon számára három könyvszekrényt, hatszáz kötet könyvet s a népkönyha számára értékes fűszerelő cikkekkel adományozott.

(A belvárosi templom oltoltatása.) Az épületek vándoroltatásának a terve egyre kísért. Előbb a Dróhei-palotát akarták görgőkre tenni és úgy, a mint van, helyéről tovább tolni, most pedig a belvárosi templomot szemelték ki a nevezetes operációra. Kisebb épületekkel nem vesződnék. Bobula János, több amerikai építész megbízásából ma ajánlatot is tett a tanácsnak a templom rövid úton való áthelyezésére nézve.

(Klapka síremlékét megcsonkították.) A kerepesi temetőben ugyancsak vigyázhatnak a síremlékekre. A napokban, nem tudni kicsoda, letörte a Klapka síremléken a kard markolatát és hegyét. A dolog má került szóba a tanács ülésén, amely megbízta Róna Józsefet, hogy a síremléket november másodikára állítsa helyre.

(A Lipótmezői villamos.) A közuti vasutársaság nem építheti ki a Lipótmezőre tervezett új vonalát, mert az új közlekedési vonal hírének hallatára úgy fölemelkedtek a vágányok lefektetésére szükséges telkek árát, hogy a kisajátítás nyolcszáz ezer forintba került volna. Az öt-hat forintra becsült telket huszonöt-harmincz forintra tartották. A spekuláció azonban meglehetősen rosszul végződött, mert a mérnöki hivatal és a tanács új vonalat keresett s ezen a kisajátítandó telkek mindössze se kerülhet többbe negyvennyolcz ezer forintnál.

A főváros biztosító intézete.

A tűzoltóság költségei évről-évre emelkednek s huszonöt esztendő óta okoskodnak a torony alatt azon, hogy miképen vegyék le ezt a terhet a főváros válláról. Az első terv, amelyet Széchenyi Ödön gróf első pesti tűzoltó-főparancsnok vetett föl, az volt, hogy a tűzoltóságra menő kiadásokat legalább részben a fővárosi biztosító intézetekkel fedeztessék. A közgyűlés more patrio bizottságot küldött ki, amely husz esztendőig latolgatta a kérdést. Különböztet-különböztet javaslatokkal és módzatokkal állott elő, a közgyűlés pedig épen annyiféle határozatot hozott. Végül pedig hat évvel ezelőtt, mikor döntésre került volna a dolog, az utolsó napon lekenyerezette magát a biztosító-társaságokkal, amelyek közös memorandumot helyeztek kilátásba. Valóságos házasság, korteskedés volt ekkor, teljesített és nem teljesített ígéretekkel kapacitálták az összes bizottsági tag urakat, hogy valamiképen a közgyűlésben föl ne szólaljanak a társulatok ellen és a köztörvényhatósági tag urak nagyon engedékenyek voltak.

Ekközben pedig a tűzorszra való kiadások 40,000 forintról 238,000 forintra emelkedtek.

Most a tanács pénzügyi osztálya a közgyűlés nem rég történt megbízásából javaslatot szerkesztett, miképen szabadíthatnák föl ezt az összeget s hogy lehetne a tűzoltási kiadásokat a költségvetésből kivenni, új adó alakjában a nagyközönségre hárítani. A javaslat önálló városi biztosító intézet felállítását ajánlja a következőképen:

Határozza el a közgyűlés, hogy:

1. a székesfővárosban létező ingók és ingatlanok tűzkár ellen leendő biztosítása céljából a kölcsönösség elvén alapuló s a székesfőváros hatóságának közvetlen vezetése alatt álló külön tűzkárbiztosító intézet állíttassék fel, amelynek üzleti feleslege a majdan megállapítandó arányban és módzatok szerint a székesfőváros tűzoltási kiadásainak részleges fedezésére szolgáljon.

2. a székesfőváros területén lévő beépített ingatlanok után azok tulajdonosai kötelesek a nyers bérjövdelem egytized százalékának megfelelő évi tűzoltási járulékot fizetni; azon ingatlanok, amelyek teljes értékük erejéig a székesfőváros által fölállítandó tűzkárbiztosító intézettel biztosíttatnak, a tűzoltási járulék alól mentesek;

3. a székesfőváros területén működő biztosító-intézetek kötelesek a székesfőváros területén létező ingatlanok és ingók tűzkárbiztosítása fejében a megelőző évben bevételezett bruttó-díjak összegének öt százalékát a tűzoltási kiadásokhoz való hozzájárulás czimén évenként a székesfőváros pénztárába beszolgáltatni.

Végül utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy az erre vonatkozó részletes szabályrendelet tervezetét kidolgozva sürgősen terjessze elő.

Hogy beválí-e ez a propozíció, arról csak mérsékelt reménységet táplálhatni. Mert igaz, hogy Prágában célszerűnek bizonyult, de az is igaz, hogy másutt sehol se bizonyult célirányosnak. A hatósági intézmény, ha magánvállalatokkal kél versenyre, általában mindenütt kudarcot vall. Azt a fűrgeséget, amelyet a magánvállalatoknál tapasztalhatni, hatósági intézetekben nem fejtik ki sehol, mert ez nincs összefüggésben az aktagár üzemképességével.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Uj bírák a kurlán. Az igazságügyminiszter Kovács Béla pozsonyi és Bíró Antal győri táblai bírákat a kuriához kisegítő bíráknak rendelte be.

— A Kasics-Feljérváry-Ugy utójátéka. A kiráttábla most döntött abban a pörben, amelyet Kasics Péter nyugalmazott miniszteri tanácsos indított Terbőcz János miniszteri osztálytanácsos ellen, rágalmazás és becsületsértés czimén. Amikor ugyanis Kasicsot nyugalmazták, Terbőcz értekezletre hívta össze a miniszterium tisztviselőit és azon esküszegéssel és hivatali titok elárulásával vádolta a kegyvesztett miniszteri tanácsost. Amint Kasics erről értesült, bűnvádi feljelentést tett Terbőcz

István ellen. A törvényszék, az ügyészség indítványa ellenében Terbócz miniszteri tanácsost vád alá is helyezte. Az ítéletábrán azonban az elsőfokú bíróságnak ezt a végzetét megváltoztatta és Terbócz István ellen a további büntető eljárást megszüntette. Az indokolás azt mondja, hogy ama kifejezések: „esküszegő”, „rágalmazó”, „hivatali titok elárulója”, felolvasásával Terbócz nem követte el a rágalmazás vétkességét. Terbócz zárkórú értekezleten olvasta fel tervezetét, a magán- és közérdektől indítva, jóhiszeműen és a jogsértés szándéka nélkül. Ezért kellett Terbócz ellen a további eljárást megszüntetni.

— **Elítelt párbajozó.** Muchmayer Jenő császári és királyi főhadnagy és Szilágyi Lajos újságíró még februárban véres kardpárbajt vívtak. A szabadkai törvényszék tegnap ronta felelősségre Szilágyit és párbajvétség miatt négynapi államfogházra ítélte el. A vádlott is, az ügyész is megnyugodtak az ítéletben.

— **Pikáns könyvek.** A rendőrség nemrég megjelent a Sachs és Pollák cég könyvkereskedésén s hivatkozással a bíróságtól kapott utasításra, bizonyos pikáns művekből három-három példányt elvitt. A cég ugyanis pikáns olvasmányokként hirdette tizenkét kiadványát, ezek közt a „Budapesti vig asszonyok” című német írományt, mely egészen felismerhetően a főváros egy sokat emlegetett divathölgyének életét írta le. A királyi ügyészség szemérem elleni vétség czimén pörbe fogta a könyvkiadó cég tagjait, Sachs Frigyes és Pollák Gyulát, vádat emelvén mind a tizenkét német nyelven írott könyv miatt. Ez ügyben ma volt a tárgyalás Kürthi József bíró előtt. Az inkriminált könyvek közül a bíró csupán a „Budapesti vig asszonyok” címűt és még kettőt talált szemérem-sértő tartalmúnak és ezért a bevádolt könyvkereskedőket száz—száz forint pénzbüntetésre ítélte. A bíróság egyúttal a kérdéses három mű összes példányainak elkobzását is kimondta. Az elítéltek feleltek.

Férjgyilkos asszony.

Tura községben az idén január 31-én rémes gyilkosság történt. Dobák János községi csősz nem a legnagyobb egyetértésben élt a feleségével, a veszekedések napirenden voltak a harmincz évig tartó házasság tartama alatt. A mondott napon Dobák János estefelé vetődött haza, a vállán egy csomó rózsával, mely kötéllel volt átkötve. Éhes volt és enniavót kért. Minthogy a vacsora nem volt készen, a férj és a feleség között megint civakodás támadt, amelynek során Dobák állítólag kést rántott. A leánya, Dobák Mária erre közbevetette magát, hogy kiragadjon a kést az apja kezéből. Amíg az apa és a leánya így tusakodtak, az asszony hirtelen előrántotta az ágy alól azt a kötelet, amelylyel a rózse volt átkötve, a kész hurokot a férje nyaka köré dobta, s a leánya segítségével addig fojtogatta, míg a szerencsétlen kiszenvedett. A két gyilkos nő egész éjjel ott virrasztott a halott mellett, reggel pedig a fűszekében rejtették el, s ott találta meg negyednapra a csendőrség a már oszlásnak indult halottat.

A férjgyilkos asszony és leánya ma délelőtt állottak a pestvidéki törvényszék előtt gyilkosság vádjával terhelve.

A tárgyalást Seyfried Ferencz, a pestvidéki törvényszék elnöke vezette Verebelyi Ignác királyi táblai bíróval és Novotny Károly bíróval. A vádlatosságot Gegus Gusztáv főügyész helyettes képviselte. Az elsőrendű vádlottat Rosti Mihály, a másodrendűt ifj. Erdély Sándor ügyvéd védelmezte.

Elsőben Dobák Jánosné hallgatta ki a törvényszék. Szikár természetű, összeszáradt asszony, szinte közönynyel mondta el a történeteket.

(A gyilkos asszony.)

— Hogy hívják?
— Dobák Jánosné, született Gólya Julianna, ötvennégy éves, római katolikus, csak egy leánya van, az, aki most melléje került a vádlottak padjára.
— Hol ismerkedett meg a férjével?
— A főnőben.

— Mikor keltek egybe?
— Már harmincz esztendeje.
— Milyen házasságot folytattak?
— Nagyon rosszat.
— Miért?
— Mert az uram mindig másokat szeretett; engem meg mindig késelni akart, valahányszor későbbre vontam, hogy hol csavarog éjszaka.

— Hát hogy van az, hogy még sem késelt meg soha?

— Hol a sógorom, hol a leányom ment meg.

— Szereti a pálinkát?
— Bár most is volna!

— Sokszor ivott?
— Igen, de nem sokat.

— A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy már régebben foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a férjét elteszi láb alól?

— Azt mondtam, hogy vagy én akasztom fel magam, vagy őt teszem el láb alól.

— Nem leste az alkalmat, hogy mikor ölheti meg a férjét?

— Nem én.

— Hát most mondja el, mi történt január 31-dikén.

— Azt maguk jobban tudják, mert én már elvesztettem az eszemet.

— Erre csak emlékszik, hiszen az nagy dolog volt.

— Nincsen az én eszem a helyén.

— Hát, ugy-e bár, hazajött a férje...

— Hazajött a férjem és nem volt készen a vacsora. Hangosan káromkodva lefeküdt a lőczára. Én rászóltam, hogy ne veszekedjék. Erre ő fölkapta a kést és nekem rohant. A leányom közbevetette magát; amíg aztán ők ketten dulakodtak, kivettem az ágy alól a kötelet, a nyakába dobtam és... és meghúztam.

— Hát maga fojtotta meg?

— Én, meg a leányom.

— Mikor villant meg magában a gondolat, hogy a férjét megfojtja.

— Akkor, amikor a leányommal dulakodott.

— Milyen szándékkal dobta a kötelet a férje nyakába?

— Azzal, hogy megfojtom.

— Ittak aznap pálinkát?

— Nem.

— Meggyőződött aztán róla, hogy a férje már nem él?

— Hiszen egész éjjel lestem, hogy majd fölkel.

— Mikor vitték át a fűszekébe?

— Reggel, én meg a leányom.

— Akkor már tudták, hogy meghalt?

— Igen.

— Hát mért nem jelentették föl az esetet?

— Tudtam ugyanis, hogy ráakadnak.

Rosti dr. védő: Milyen módon éltek maguk?

— Rossz módon.

— Mennyit keresett a férje?

— Huszonnégy kiló buzát.

— Pénzt nem?

— Nem. Én meg a leányom kerestünk.

Miután még ifjabb Erdély dr. védő és Gegus Gusztáv főügyész helyettes intéztek néhány kérdést a vádlottnőhöz, Dobák Mária kihallgatása került sorra.

(A gyilkos lány.)

Dobák Mária huszonkétéves hajadon, két gyermeke van, az egyik a főházban született.

— Szerette magát az édesapja?

— Szeretett, amikor nem volt haragos.

— Igaz-e, hogy az édesapja sokszor megverte?

— Igaz. Akkor este is nekem jött. Amíg dulakodtunk, anyám kibuzta a kötelet az ágy alól és apámnak a nyakába dobta, aztán megrántottuk.

— Erősen meghúzták a kötelet?

— Nagyon erősen nem kellett, mert apám gyöngye lábán állott, ital volt benne. Amikor a földön volt, addig húztuk, amíg meg nem halt.

— Mikor gondolt arra, hogy elveszi édesapja életét?

— Akkor, mikor már a nyakán volt a kötel...

Gegus dr. főügyész helyettes: Mikor levették a kötelet, nyoma maradt az apja nyakán?

— Igen.

— Hát ezért nem jelentették föl?

— Én nagyon féltém, s nem engedtem, hogy anyám följelentse.

(A tanúk.)

Dr. Homonnai Ferencz tural orvos, az első, akit a hullához hívtak, azt vallja, hogy a kötel

nyomat látni Dobák nyakán s hogy a hullafoltokon kívül véraláfutásokat is talált a halott mellén.

Gólya András községi bíró nagyon jóra való embernek ismerte Dobák Jánost, aki a kötelelőgét pontosan teljesítette s itt s oha sem volt.

— Mi vitte rá, hogy Dobák után kutasson?

— A község házára jött Gajó István esküdt s azt mondta, hogy két nap óta nem látta a határ-csősz, nézzük meg, hogy merre van. Erre elmentünk Dobák lakására. Dobák Mária az ágyon fektült, az asszony pedig az udvaron volt. Ettől kérdeztem, hogy merre van a férje. Azt felelte, hogy korán reggel kiment a határba. „Hát tegnap hol volt”, kérdeztem. A Nagy József halott torán, mondta az asszony. És aztán elmentem kérdezősködni, hogy hogy Dobák csakugyan ott volt-e a toron. Azt hal-lottam, hogy nem volt ott. Visszamentem Dobákék-hoz s azt mondtam az asszonynak, nyissa ki a kamarát. Amikor az asszony a lakatba illesztette a kulcsot, így szólt:

— Hát mi tagadás benne, odabenn fekszik. Le akart szurni és én egy sulyokkal agyon-ütöttem.

Gajó István esküdt ugyanazt vallja, amit a községi bíró.

Benke Péter, Tura község törvénybírója, emlékszik rá, hogy Dobákné egy izben azt mondta neki: „Vagy fölakasztom magamat, vagy elteszem az uramat láb alól.”

Mészáros Jánosné Dobákék szomszédságában lakott s tud róla, hogy sokat pörlekedtek. Így vall Fias Istvánné is.

A többi tanu után, akik Dobákék családi életére nézve vallomást, Seyfried elnök délután négy óráig felfüggesztette a tárgyalást. Szünet után a perbeszédnek következtek.

(A vád.)

Gegus Gusztáv főügyész helyettes jelzi, hogy a tényállás oly tiszta, hogy vita tárgya nem lehet. Megöltek egy embert, kinek álmairól sem a hitvesi szeretet, sem a gyermeki szeretet nem virrasztott. De kérdés, hogy a tett minő szándék eredménye volt s hogy a feleség és gyermeknek, a fizikai erején kívül, együtt működött-e a pszichikai ereje is? Első sorban a közbíró bizonyítja az előző megfogalmazott szándékot. Dobákné gyűlölte az urát, csak „vén disznó”-nak nevezte. Ahol laktak — ugymond — a pokol előcsarnoka volt az a viskó, mert ez a vén asszony nem mártírnak született, aki tűrje a férj zsarnokságát, benne démoni jellemvonások lakoztak. A leány osztályosa lett ennek a gyűlöletnek, Megesett. Anya lett.

Dobák János, az egyszerű csősznek is volt becsülete. Ez jogosan volt daczos, kemény, szigorú, mert a becsületét bemocskolták. Az anya és gyermek elhatározták, hogy megölik a zsörtölődő vén embert. A bűn megfogalmazott, az elhatározás megérlelődött s nem hiányzott a kivételhez többé semmi más, mint a megfelelő pillanat.

Leírja ezután a közbíró, mint emésztették el a vádlottak egyező akarattal az öreg embert. Aztán — folytatja — ott hagyták a halottat a bűnös nő elernyedtségével. Várták a következendőt. Nem estek kétségbe, mint az alkalmi bűnös, aki a pillanat hevében öl, hanem várták a kielégített vagy fatalizmussá váló. A tett a maga durvaságában áll előttünk. És amit Dobákné a felfedezés-kor mondott, az is mutatja, hogy azok közül a nők közül való ő is, a leánya is, akiknek féktelen szilajsága tulcsapong az emberi társas lét biztosítására felállított korlátokon. Olyanok az emberek közt, mint a duvad az erdő vadonában. A leánya enyhítő, hogy anyja befolyása alatt állt. Kéri őket a büntető törvénykönyv 278. szakaszába ütköző gyilkosság miatt elítélni s Dobáknét a legszigorubb büntetéssel sújtani.

(A védelem.)

Rosti Mihály védő a vádlottak lelki életét rajzolja. Durva és műveletlen emberek, nemesebb érzésekre képtelenek, nyomorban és inségben éltek egymás mellett. Az együttérzéstől nem enyhített, nélkülözések közt folytonos civódásokban telik le életük és burjánzik fel a gyűlölet és elkéséredés: a szörnyű tettek szülője. A végtárgyalás adataira való részletes utalással igyekszik a gyilkosság vádját megdönteni s a tett előkészítésének hiánya, a véghezvitel körülményei és vádlottaknak egész magatartásából a premeditáció fenn nem forgását igazolni s az erős felindulást, mint a jogtalan bántalmazásnak következményét megokolni.

Annai bizonyos, hogy az eset megítélésénél mélyen alá kell szállania az igazságszolgáltatásnak az ő magaslatáról. És a nyomornak és állatlanságnak emé szomorú légkörében nem állanak majd előttünk: a férjgyilkos hitves és az apagyilkos leány. És nem emelkedik fel sirjából a halottnak halvány árnya, hogy boszúért kiáltva, megtorlást követeljen az emberi érzelmek légszintéből ejtett rut gyalázattal. Nem! Nem ez a kép fog elő-

tünk állani, mert ez a kép hamis s csak a mai erkölcsi világnézetünk szülötte. Hittvesi ragaszkodás, gyermeki szeretet, férj odaadás ismeretlenek voltak ebben a családban. Ezeken az érzéseken gyalázat nem esett. Szörnyű a tett, de számlalomra méltók a tettesek is, kiket a kegyetlen végzet beledobott a szenvedések világába, anélkül, hogy lelükbe vetette volna az erkölcsi megismerésnek termő magját, anélkül, hogy ellátta volna őket a szeretetnek és szerelemnek minden földi bajt enyhítő érzéseivel. Igazságos ítéletet kér.

Ijabb Erdély Sándor, mint a Dobák Mari védoje is élénk színekkel festette a Dobáké családi életét, majd a vádlottak lelki világát. A ház hangos volt mindig a civódástól, pokol volt a gyermek élete is s az anya mindig szította benne az apja elleni gyűlöletet. Vitatja az előre megfontolt szándék hiányát s alapos jogi fejtegetései régén arra kéri a törvényszéket, hogy a vádlottakat csak a büntetőtörvénykönyv 279. szakasza szerint való szándékos emberölés büntetében mondja ki bűnösnek.

(Az ítélet.)

Tanácskozás után Seyfried törvényszéki elnök kihirdette az ítéletet, mely, mellőzve a gyilkosság minősítését, csupán a szándékos emberölést állapította meg s Dobáknét életfogytig tartó, Dobák Marit pedig nyolcz évi fegyházzal sújtja. Az utóbbinak büntetéséből öt hónapot kitöltöttnek tekintenek.

Ugy a közzvaldó, mint a két elítélt felebezett.

SPORT.

† József Ágost főherczeg az agancskiállítás. József Ágost főherczeg, Klotild főherczegnő és Szirmay grófnő, a főherczegnő udvarhölgye, ma délután Alcsutól Budapestre érkeztek s egyenesen a vigadóba mentek, hogy megnézzék az agancskiállítást. A főherczeg félórát töltött a kiállításban, mialatt a főherczegnő és udvarhölgye sétáltak. A főherczeg, akit Esterházy Mihály gróf fogadott, nem győzte dicsérni a kiállítás gazdaságát s a remek példányokat. Szóba került a párisi világkiállítás is, amelyen a vadászati csoportnak szintén Esterházy Mihály gróf az elnöke. A főherczeg megígérte, hogy ötven darab özagancsot küld a kiállításra.

† Hajtővadászat. Tegnap hajtővadászat volt a kerepesi vadászterületen, melyen Lipót bajor herczeg, a toszkánai nagyherczeg szárnysegédével, Lilien báróval, Pettera, az udvari vadászatok vezetője, Herczeg Péter és más előkelőségek vettek részt. Körülbelül husz hajtást rendeztek, melyek közül legjobban sikerült az utolsó. Ezen a hajtáson, mely már a leszállott szürkületben folyt le, Lipót bajor herczeg egy szép őzbakot, huszonkét fácskát és hat nyulat lőtt.

Az Ausztia-díj.

(Kiküldött tudósítónk távirata.)

Az esztendő egyik legszebb és legfontosabb versenyt futják le holnap a Freudenauban, amelyre minden nagyobb istálló erősen pályázik. E futam célja eldönteni, hogy milyen viszonyban van a kétévesek évrátának kvalitása az idősebb évrátához. A százezer koronával dotált versenyt, melynek távolsága 1300 méter, eddig jobbra kétévesek nyerték meg, tavaly azonban nagy meglepetésre a négyéves Gomba került ki győztesen a küzdelemből.

A holnapi Ausztia-díjra még harminczegy lónak van indulási jogosultsága. Ezek közül azonban csupán a következők várhatók a startnál:

Goldregen lovagolja	Ballantine
Tip-Top	Smith
Busserl	S. Bulford
Timár	Peake
Masha	Warne
Debutante	Adams
Féerie	Wilton
Bogdány	Sharpe
Gomba	Barker
Guardian	Marsh
Néni	Griffiths

Ezek közül Busserl és Féerie indulása még kétes.

Goldregen és Masha a német tenyésztést képviselik. Az előbbi hazájában elég jó formát mutatott, egy ízben Gomba után is második lett,

de azt hisszük, hogy e forma nem elég jó arra, hogy Goldregen ilyen társaságban érvényesülni tudjon. Masha eddig még nem nyert versenyt, de mindig helyezve futott. Javára szól még kis sulya is, de mindez nem elég arra, hogy általa a gazdag díj Németországba vándoroljon. Általában ezuttal az idősebbek fölényben vannak a kétévesek fölött nemcsak klasszis dolgában, hanem különösen a sulyviszonyokat tekintve.

A verseny legrealisabb jelöltje Üchtritz Zs. báró Bogdánya. Bogdány csaknem egész éven át nem futott és így nem nyert versenyt, aránylag igen kis sulyt kell nyergébe vennie. A minap 64 kiló óriás teherrel és tömördek lóval szemben nyert ugyan egy 5000 koronás handicapot, de ezért nem kell pónalitást vinnie. És épen ez a győzelme s az a stílus, amellyel kivívta, bizonyítja, hogy Bogdány rövid távolságra első klasszisú ló. Mellette szól még az is, hogy az Üchtritz-istálló jelenleg kitűnő formában van.

A nagy verseny favoritja azonban nem Bogdány, hanem Debutante, a Rothschild-istálló jelöltje. Debutante évrátának legjobb lóva volt, és sulyban sem áll rosszul, azonban az idén még nyeretlen. Lehet, hogy a hosszabb távolságok, melyeken futott, nem voltak neki megfelelők, és hogy az Ausztia-díj 1300 méteres távolságán jobban kimutathatja igazi képességeit, Bogdánnyal szemben azonban csak helyre adhatunk neki esélyt.

A kétévesek közül eddig Guardian és Timár mutatták a legjobb formát. És ha a futamból két éves kerülne ki győztesként, csak e kettő közül lehetne valamelyik. Mi Guardiant tartjuk a jobbnak.

Mindent összevéve, első helyen

Bogdány-t

jelöljük, míg helyre Debutante tarthatigényt Guardian előtt.

A többi futam jelentősége eltörpül a nap főeseménye előtt, amiért is ezekre nézve egyszerűen tippeinkre utalunk:

- I. Wahrman-istálló—Oculi.
- II. Tricky—Pressburg.
- III. Wie Seide—Mauritius.
- IV. Bogdány—Debutante—Guardian.
- V. Hableány—Millefleurs.
- VI. Pimesz—Duca.
- VII. Heretiera—Prosa.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Szabó Bertalan margittai járásbíróági aljegyzőt a szolnoki törvényszékhez jegyzővé, Gúrtesch Gusztáv zsbói járásbíróági segédtelevkönyvvezetőt a zsbói járásbíróshoz televkönyvvezetővé, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Cseresnyés Margit okleveles tanítónőt a szacsali állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, a királyi kuria elnöke a vezetése alatti legfőbb bírósághoz Stojanovics Gergely kiszolgált honvédtizedest és Samu Mihály kiszolgált közhonvédet III. osztályú hivatalsszolgákká nevezte ki.

Magyar név. Kiskoru Friedmann Sándor simontornyai illetőségű ugyanottani lakos Fodorra, Czappert Armin abonyi illetőségű czeplédi lakos Herczegre, Sonnenfeld Lajos magyar királyi adótiszt körmendi lakos Szilásra, Streicher David mindszenti illetőségű ugyanottani lakos Hajnalra, Deutsch Béla inotai illetőségű győri lakos Németre, kiskoru Deutsch Géza inotai illetőségű győri lakos Németre, Friedmann Gyula nagyváradi illetőségű ugyanottani lakos Faragóra, Szinberger Béla makói illetőségű zentai lakos Székelyre, kiskoru Moravcs Jolán és Lajos budapesti illetőségű ugyanottani lakosok Mátraira, kiskoru Kucharik Győző vágújhegyi illetőségű budapesti lakos Kulcsárra, Szil Zsigmond mezőtúri illetőségű budapesti lakos Szabadira, Frits Gyula máv. raktári előmunkás aradi lakos Balogra, Baischrott Dániel máv. főkalauz aradi lakos, valamint kiskoru gyermekei Berta és Dezső Bácskaira, Kassuba Imre máv. kalauz aradi lakos, valamint kiskoru gyermekei Károly, Imre és Ilona Kalocsaira, Theodorov Miklós máv. kalauz aradi lakos Telekire, Padurán Ferencz máv. vonatmálházo aradi lakos Erdeire, Vaxmann Lajos máv. vonatmálházo aradi lakos Várnaira változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. (Budapesti közlöny 244. sz.) Segéd-titkári állásra a nyitrai pénzügyigazgatóságnál, fogalmazói állásra a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál, négy segélydíjas joggyakornoki állásra a nagyváradi ítélőtábla kerületében, aljegyzői állásra a sümegi járásbírósnál, számtisztai állásra a fővárosi közmunkák tanácsánál, irodatisztai állásra a zágrábi pénzügyigazgatóságnál december 20-áig, irnoki állásra a zentai járásbírósnál, postamesteri állásra Nagy-Dezsősidán (Szilágy-vármegye) és Javorinán (Szepes vármegye) van pályázat kihirdetve.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

F. A. D. Nagy-Enyed. Az italmérési engedélyt a közigazgatási bizottság a konkurrenzia szempontjából csak korlátozva adja meg. Ha ön azt hiszi, hogy az engedély megtagadásával sérelmet szenvedett, föllebezhet a pénzügyminiszterhez.

D. Flóra. Kolozsvár. 1. A „Himfy dalai”-ról írt bírálatunkban azért írtuk azt, hogy Szegedy Róza nem volt Kisfaludy Sándor utolsó szerelme, mert Róza halála után Kisfaludy Sándor másodszor is megnősült. Gyermeke egyik házasságból sem született. 2. Hogy ki jelenleg a legnagyobb operaénekesnő, azt egy névvel nem lehet eldönteni. A legjobb Carmen ma Calvé asszony Párisban, a legjobb Delibes-énekesnő Van Zandt, az olasz veristák legkiválóbb ábrázolója Bellinioni, a legnagyobb Wagner-énekesnő Sucher Róza Berlinben, a régi olasz mesterek koloratur-operáit leg-tökéletesebben Sembrich Marcella énekli, a legjobb Beethoven- és Mozart-énekesnő Lehmann Lili.

L. H. Z. Kolozsvár. Inger Szolimán jelenleg Dzsibutiban, Szomálban van. Pontosabb cím nélkül is megkapja a levelet, ha csak el nem fogják. Az őt krajczár a szegényeké.

Z. A. Halas. Négy középiskolai osztályról szóló képesítés kell. Folyamodványát az iskolai és születési bizonyítvánnyal küldje be a magyar államvasutak igazgatóságához. Állomási előjáróságig viheti föl.

Eteleka. Budapest. A nyoszolyók és vőfélyek megválasztásának joga a menyasszonyt és a vőlegényt egyképen megilleti. Az első nyoszolyólyán minden körülmények közt — tehát az ön esetében is — a menyasszony testvére. Ez már igen régi hagyománytól szentesített szokás.

K. I. 16438. A királyné emlékének megörökítéséről több tervet nem adhatunk már ki. Az ön javasolta diák-menedékház igen jó intézmény volna, csak hogy a királyné emléketől teljesen függetlenül. A szobor dolga, az már egészen más.

Andrássy-ut 61. Budapest. Ha még benn van a népfölkelői nyilvántartásban, akkor minden jelentkezés nélkül megkapja. Ha azonban már nem tartozik a hadsereg kötelékébe, akkor elkészt, mert a jelentkezésre kitűzött határidő már lejárt.

Terézvárosi előfizető. Budapest. Hogy azokért a szókért lehet-e elégtételt kérni? Az egyéni dolog, ki miért sértődik meg. Különben is igen sok függ a hangtól, a körülményektől, és attól, hogy milyen viszonyban van az illetővel. Minthogy becsületsértés alig lehet ebben a mondásban, mindenesetre ajánlatos az előzetes magyarázat-kérés, s csak ha a sértő szándék nyilvánvalónak látszik, akkor lehet szó provokálásról.

16.669. sz. előfizető. Lőcse. Két kezessel az „Osztrák-magyar tisztviselői hitelegyletnél”, Budapest, VI. Gyár-utca.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért készen kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást czégünk előkelő hírneve biztosítja, a munka kivitelét pedig az üzlet képe elárulja. Méretutáni megrendelésekre külön szövevtraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjú s valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Múzeum-körút 39.

Téli kura
Szt. Lukácsfürdőben
Budapest.

Rheumatikus bajok, körvény, neuralgia, ischias stb. ellen. Nagy kőnes iszapfürdő, külön fürdők, massage, göpgyógyászat. Lakás és teljes ellátás (közepes ár 25 ft. hetenkint). Lift. Meghülés kizárva. Prospektust ingyen küld az igazgató.

GLOGOWSKI és TÁRSA

BUDAPEST,

Erzsébet-tér 10.

REMINGTON

írógépet
díjmentesen, vételköltséget nélkül, az ország bármely részében bemutat.

Dr. Gáspár Ferencz

egyetemes orvostudor

október hó 1-je óta lakik: Erzsébet-körút 30. sz. (Wesselényi-utca sarkán.) Külörendelés 4-5-ig.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, október 22.

	okt. 22. cents	okt. 21. cents.
Baza decemberre	76	74 ⁵ / ₈
májusra	76 ⁴ / ₈	72 ⁵ / ₈
Tengeri decemberre	38 ¹ / ₈	37 ⁵ / ₈

Chicago, október 22.

	okt. 22. cents	okt. 21. cents.
Baza decemberre	67 ⁵ / ₈	66 ⁵ / ₈
Tengeri decemberre	32	31 ⁴ / ₈

A hétről.

(Országos kereskedelmi kongresszus. — A budapesti kamara jelentése. — Az érsekújvári takarékpénztár esete. — Kállay miniszter bosnyák vasúti kölcsöne. — Pannónia viszontbiztosító és Első magyar általános.)

E héten tartották meg Szegeden az országos kereskedelmi kongresszus ut. Két napon át tanácskoztak a kereskedők. Meghányták-vetették ügyeiket bajait és aminthogy ez már kongresszusokon szokás — elfogadtak egy sereg határozati javaslatot. Van ezek között több olyan is, amelyért nem tudunk lelkesedni, de amit őszintén kívánunk az, hogy a kongresszus határozatából kifolyólag végre-valahára valósuljon meg már a kereskedő-osztály érdekeit képviselő társadalmi szervezkedés. Valóban különös, hogy a közgazdasági élet egy olyan jelentékeny tényezője, minő a kereskedelem, nálunk apró egyletek és csarnokocskák segítségével véli előmozdítani érdekeit és nem gondolt eddig arra, hogy országosan szervezkedjék. Bizonyára nagyobb is volna a magyar kereskedő-osztály társadalmi jelentősége és súlya, ha rendelkeznek olyan orgánnummal, amely a közös érdekeket hathatósan propagálni, felfelé és lefelé egyaránt erőlesen megvédeni tudná. A kereskedelmi és iparkamarák ma már czélszerűtlen, elavult intézmény. Mint hivatalos testületek nem képviselnek senkit és nem védenek semmit, — legfeljebb a szűk körre szorítkozó helyi érdeket.

Még a budapesti kereskedelmi és iparkamara sem menthető fel egészen e vád alól. Mert amikor most közrebocsátott évi jelentésében a nagyipari malmok javára szolgáló őrési forgalom fentartása mellett kardoskodik, voltaképen helyi érdekeket szolgál. Az a körülmény, hogy a fővárosi kamarai kerülete egyuttal az országos kereskedelem és ipar góczpontja, a fenforgó esetben nem valóság, hanem látszat, mert az őrési forgalom kizárólag a fővárosi nagy malmok érdeke. Egyébként magáról a kamarai jelentésről csak elismeréssel szólhatunk. A kamara vezetősége és irodája érzi, hogy a miniszterhez intézett évi jelentésben pusztán sablonos kimutatásokat szolgáltatni nem volna méltó az ország vezérkamarájához. Nem is szorítkozik erre. Megokolt véleményt, helyenkint éles kritikát mond a jelentésbe foglalt időszak alatt felmerült közgazdasági mozzanatokról. E vélemények helyes vagy téves volta felett lehet vitázni. És kérdéses lehet különösen az, vajjon] a mi viszonyaink között indokolt-e amellet szállani sikra, hogy a kereskedelem szabadságának még ott sem kell korlátot vetni, ahol az már nyilvánvaló szabadossággá fajult. De azért szívesen koncedáljuk, hogy a kamarai jelentés meglehetősen tudással, sok bizonyítékkal és éles vérével harcrol érve mellett. Ezért és adatgyűjteménye miatt a jelentés mindenesetre figyelmet érdemlő munkalat.

Ismét egy vidéki pénzügyintézet bajairól szól az ének. Az érsekújvári takarékpénztár fizetési zavarokkal küzd. Nem tudja a betéteket visszafizetni. Igazgatója Moravitz János öngyilkossági kísérletet

követett el. E pillanathan megbízható értesülések hiányában nem állapíthatjuk meg, vajjon az öngyilkossági kísérlet malverzációval függ-e össze, de hogy a fizetési zavarokat az intézet értelmellen vezetése okozta, az kétségtelen. Csak két tételt ragadunk ki az érsekújvári takarékpénztár utolsó évi mérlegéből. Volt ugyanis:

	Befut	Jelzálogra adott kölcsönök
	millió forint	millió forint
1890-ben	2 53	1 24
1891-ben	2 28	1 62
1892-ben	2 50	1 94
1893-ban	2 38	2 13
1894-ben	2 56	2 31
1895-ben	2 64	2 78
1896-ban	2 37	3 58
1897-ben	2 29	3 83

Látnivaló ez adatokból, hogy azon idő óta, hogy Kapisztory Ferencz, az intézet régebbi jó hírnevének és felvirágzásának megalapítója az ügyek vezetésétől visszalépett és az intézet tényleges vezetését Hofer Ferencz a volt főkönyvelő vette át, egyrészt csökkennek a betétek, tehát apadóban van az intézet iránti bizalom, a mi azonban nem akadályozza az új vezetőséget, hogy másrészt mind nagyobb mértékben nem immobilizálja az intézet vagyonát. Két millió kétszázkilencvenezer forint bármikor visszakövetelhető betétállománnyal szemben három millió nyolczszázharmincezer forint betáblázásra adott, hosszabb lejáratu kölcsön egy pénzügyintézet üzletvezetésében oly aránytalanság, amely örökös veszedelmet rejt magában. A legkisebb „run”, amelyet a betétek az intézet ellen intéznek, a menthetetlen bukásba dönti ezt, főleg ha a részvénytőke sem több háromszáz ezer forintnál. Elbukni azonban a takarékpénztár mégsem fog. Mentőangyala támadt a Pesti hazai első takarékpénztárban, amely kisegíti zavarából, miután meggyőződött arról, hogy az intézet csak immobilizálva van, de egyébként aktívái kifogástalanok. Ez a legújabb hír, valamint az, hogy a vezető igazgatónak öngyilkossága nincsen összefüggésben az intézet ügyeivel, hanem családi okokra vezethető vissza. Az érsekújvári betétek felriasztott nyugalma tehát nemsokára le fog csendesülni. De az már kétségtelen, hogy e legújabb eset is ékesszóló bizonyíték amellet, hogy nagyon is megérett már nálunk a takarékpénztárak reformjának a kérdése.

Nagy a felháborodás Kállay közös pénzügyminiszter ellen. A monarchia két törvényhozása megszavazta neki a 11. millió koronás bosnyák vasúti kölcsönt és ő ezt az üzletet egy másodrangú lipcei pénzügyintézettel kötötte meg. Négy és félszázalékos czimleteket bocsát ki névértéken ugyan, de két százalékos provízióval s így netto 98 százalékos kap csak emellet még garantirozza a kamatoknál a relációt, vagyis a 2 korona = 1 márka 70 fillér árfolyamot. Szemére vetik, hogy megrontja a külföld előtt a valutarendezési akció hitelét egyrészt és az állami hitelt másrészt, amide a kamatoknak aranyban való fizetésére kötelezi magát és teszi ezt egy olyan magas névértékű kamatozással kibocsátott kölcsönnél, amely ma már nálunk állampapíroknál nem szokásos. E szemrehányást a közös pénzügyminiszter teljes mértékben meg- és kérdelmelle. Mert a kérdés előtte csakugyan így állott: vagy 4¹/₂%-os kölcsön jobb ár-folyamon, de ennél nem volt szükség a relációt garantirozni, ezt elhelyezhetné volna idebenn is; vagy garantirozni a relációt, — ha már külföldön így kívánják, — de akkor mire való még a magas névértékű kamatozás. Csak egy mentéget tudunk a közös pénzügyminiszter szempontjából és ez az, hogy előző kibocsátásánál a belföldi pénz hatalmak igen udvariatalanul bántak vele. A 4 százalékos bosnyák-hercegovinai országos kölcsönnél rá sem hederítettek ajánlatára és kénytelen volt e kölcsönt az ajánlati tárgyalás elejtésével 96¹/₂%-os kurzuson a bécsi Bankvereinnal megkötni, amely — úgy mondják — nehezen

volt képes a czimleteket elhelyezni. Alighanem ez a tapasztalat keserítette el annyira Kállay közös pénzügyminisztert, hogy ezuttal egyenesen a külföldre ment pénzért, nem törődve azzal sem, hogy esetleg hibát követ el a alkunál.

A tőzsdének e héten alig volt említésre méltó mozzanata. A kamatlábemelések és a Fashoda-ügy gyengítették a nemzetközi értékpiazt. Helyi papirjaink közül csak Rimamurányi iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés. November 1-én lemetszik e részvény 12 forintos szelvényét és a 7 forintos árkülönbözet buzdította a vevőket. Nemi hatással volt a felfelé irányuló ármozgalomra a vezető osztrák vasipari vállalat mérlege is, mint nemkülönben ez ipar általános kedvező helyzete. Föltűnt még a Pannónia viszontbiztosító intézet részvényeinek tetemes hanyatlása. Azt mondják, hogy a szenvedett veszteségek lehetetlenné teszik e társaságra nézve, hogy a garantirozott osztalékot 1897-re megfizethesse. Viszont az Első magyar általános biztosítóról az a hír, hogy nagy jégkárai daczára a minimális osztalékot erre az évre is ki fogja fizetni.

Ipar- és kereskedelem.

A monarchia külkereskedelme. A külkereskedelmi statisztikai kimutatások szerint szeptember havában a monarchia behozatala 61.7 millió forintra rugott (2.4 millióval kevesebb, mint a múlt év szeptember havában) a kivitel pedig 72.6 millió forint (2.1 millióval többre, mint a múlt év szeptember havában). Január elsejétől szeptember 30-ig a behozatal 626.3 millióra, a kivitel 570 millióra rugott, vagyis a behozatal 88.6 millióval, a kivitel pedig 8.9 millióval emelkedett a múlt év megfelelő szakához képest. A kereskedelmi mérleg eszerint 58.3 millió forinttal passzív, míg a múlt évben 23.4 millió forinttal aktív volt.

Ösztöndíjak kereskedelmi növendéki állásra. A budapesti kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy Schwarzkopf Mór császári tanácsos, az odessai osztrák-magyar segélyegylet alelnöke, hajlandó nagykereskedésében egy kereskedelmi növendéket egy év tartamra havi egy száz (100) rubelnyi fizetés mellett kizárólag abból a csalból alkalmazni, hogy az illetőt személyes vezetése alatt — Oroszországba való kivitelünk szempontjából — teljesen minősített kereskedelmi ügynökké kiképezze. A növendék alkalmaztatásának ideje alatt az odessai osztrák-magyar főkonzulátus fegyelmi hatósága alatt áll. Ezen állás elnyerése iránt folyamodhatnak oly kereskedelmi ifjak, kik valamely felső kereskedelmi iskolát kiváló sikerrel végeztek, mely körülmény iskolai végbizonyítvánnyal igazolandó. A folyamodványban feltüntetendő, illetve igazolandó az illetőnek állampolgársága, eddigi foglalkozása és magaviselete, valamint a nyelvismeret is. Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettséggel mellet kivitelünk körében már gyakorlati képzettséggel bír és ezt igazolni képes, továbbá monarchiánk termelő-képessége felől is lehetőleg tájékozva van, valamint az orosz nyelvet, bár némileg bírja, az állás odaitelésénél előnyben fog részesítettetni. A fentiek figyelembevételével szerkesztendő és felszerelendő folyamodványok a kereskedelemügyi magyar királyi miniszterhez czimezve, a pályázó lakhelyére illetékes kereskedelmi és iparkamaránál folyó évi november hó 15-éig nyújtandók be.

Kőbányai sertéspiac, okt. 22. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 49—50 krig. Közép (páronként 251—320 krigig terjedő súlyban) 50—51 krig. Könnyű (páronként 250 krigig terjedő súlyban) 51—52 krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 krig. felüli súlyban) 49—50 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 48—50 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 48—49 krajczárig. Sertésleltár: 1898. okt. 20. napján volt készlet 42838 darab, okt. 21-én felhajtott 852 db, október 21-én elszállított 953 darab, október 22-ére maradt készletben 42237 darab. A hizott sertés üzlet irányzata lanyha.

Budapesti konzum-sertésvásár, okt. 22. A ferencvárosi petroléum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. okt. 21-én érkezett 450 drb. Készlet 833 darab, összes felhajtás 738 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 668 drb.

elszállítatlan maradt 115 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—50 kr., 220—280 kilós 50—51 krajczár, 320—380 kilós 50—51 kr., öreg nehéz 46—48 krajczár, malacz 40—44 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vadvásár, október 22. A nedves időjárás hatása alatt az e heti vásár csendes volt. Nagyobb hozatal nem volt és az árakban változás nem állott be. Jegyzések: szarvas 28—34 kr., dömrad 34—38 kr., őz 60—65 kr. kilónként, nyúl 1.20—1.65 frt, alarendelt minőségű — 80—1. — frt darabonként. Fácán 1.20—1.80 frt, fogoly fiatal 60—65 kr., vén 35—50 kr. drbónként.

Pénzügy.

Váltópénzek veretése. Az állami számvérvőszék közlése szerint a f. év III. negyede végéig vert, forgalomba hozott s készletben maradt ezüst egykoronások, valamint a koronaértékű nickel és bronzváltópénzek átladáskáról szóló kimutatást. Ezen kimutatás szerint a III. évnegyedben sem egykoronást, sem 20 és 10 filléres nickelpénzt nem vertek, mert az ezekben a pénznemekben a törvény szerint vezethető mennyiség már korábban kimerült. A 60.000.000 egykoronásból kiadtak a III. évnegyed végéig 59.832.000 koronát, készletben maradt 168.000 korona. A 18.000.000 koronaértékű 20 és 10 filléresből a jelzett időpontig 17.987.000 koronaértéket bocsátottak forgalomba, készletben maradt 13.000 koronaérték, mely egész összegében 10 filléresekre esik 2 és 1 filléres bronzérmékben mindaddig 4.838.619 korona és 6 fillér értéket vertek, ebből átadtak a forgalomnak 2.549.063 korona és 11 fillér értéket, a többi 2.289.555 korona és 95 fillér-érték készletben van.

Nem lesz újabb kamatlábemelés. Azokkal a bár csak szórványosan felmerülő hírekkel szemben, mintha az osztrák-magyar bank a kamatlábnak újabb felemelését tervezné, a „Bud. Tud.” legmegbízhatóbb értesülések alapján konstatahatja, hogy a bank vezetőségének az utóbbi időben egyáltalában nem volt oka a kamatláb újabb felemelésének kérdésével foglalkozni.

Az érsekujvári takarékpénztár. Az érsekujvári takarékpénztár ügyét, mely a betevők betételeik rohamos felmondása folytán fizetési zavarokba jutott, mielőbb rendezni fogják. A takarékpénztár e hó 27-én rendkívüli közgyűlést fog tartani, amelyen indítványozni fogják a részvénytőkének 300.000 forinttal való fölemelését. Az egész összeg már jegyezve is van. Moravitz János volt takarékpénztári igazgató az intézet kötelekéből több hete személyes okokból kilépett. Öngyilkossági kísérlete a takarékpénztár ügyével semmiféle összefüggésben nincs.

Közlekedés.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy az előrehaladott őszi időnyre való tekintettel folyó évi október hó 31-ével megszűnteti a Mitrovicza és Bosna-Rácsa közötti rendes hajójáratokat, továbbra is fentartván a sabácz-mitroviczai járatokat azon módosítással, hogy a gőzös folyó év november hó 1-étől kezdve Sabáczról reggeli 5 óra helyett csak reggeli 7 órakor indul. Bosna-Rácsa állomás tehát ezen időnyre úgy a személy mint az áruforgalomra nézve folyó év október 31-ével megszűnik.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, október 22.

Gyógyszertár a Szt.-Merkurhoz.

Rp.

Purgantia:

x kgramm buza,
y kgramm rozs.

M. D. S:

Minden fél órában
20—30 kötés.

Dr. univ. Spekulantó

Budapest, 1898. október 22.

A spekuláció kissé korhelykedett e héten: tulsokat lakmároztak; széles jó kedvükben azután kirugtak a hámból. Persze a „macskanyászor” nem váratott soká magára. A bekebelezett rengeteg mennyiségű buza, rozs, miegyéb megfeküdt a gyomrukra, plane a gyengébb szervezetű vendégeknek, akik lomhán, tehetetlenül döltek el, mint a jóllakott óriás-kigyó. Pedig a robusztus, „sokat

kibíró” látogatók most minoritásban vannak a börzén. Sok a vézna gyerek, aki csak most akar magára szedni egy kis bust, és akinél mindjárt tartani lehet emésztési zavartól. Már tegnap észleltük, hogy a diszes vendégsereg „nyakig van” és jeleztük is, hogy mára a hangulat további elszontyolódása várható. Tényleg ma már „purgantiát” kellett rendelni — a fenti formulában — a látogatóknak, és délelőtti félóránként 20—30 ezer métermázsa gabonát „adtak ki” a betegek. Ez használt!

Összesen vagy 150.000 métermázsa buzát, mintegy 50.000 métermázsa rozst, realizáltak és e tömeges lebonyolítások hatása alatt lenyomták a márcziusi buza árát 9 forint 39 krajczárra, a rozst 8 forint 09 krajczárra, sőt a készáruipiac is a határidőforgalomban tapasztalt folytonos kínálat kedvezőtlen benyomása alatt állott. Az áruba bocsátott 35.000 métermázsa buza 5 krajczárral olcsóbb áron kelt.

Hozzájárult azonkívül egy másik körülmény is a nyomott hangulat terjesztéséhez. A gabona-tőzsdén tudniillik ma egy különös planéta vonult fel. Körülbelül ilyen alakja lehetett e csillagzatnak.

Érjük azt a három csillagot, amely tegnap a börzebíróság előtt egy aranypaszomántos huszárdolmányon a hozzá tartozó kapitánnyal együtt megjelent. Megemlékeztünk a lovassági tiszt tőzsdéperéről, illetve a választott bíróság élénk szenzációt keltett határozatáról. Nagyban kommentálták ma a gabonátőzsdén ezt az ítéletet és meghányták-vetették, vajjon kivel lehet tulajdonképpen már most a jövőben „csinálni.” Hát az igaz, ha ezen a felek, amikor rosszul üt be a spekuláció, azzal hozakodnak majd elő, hogy „csábították” őket, akkor a tőzsde tegnapi judiciumával csak nevelné az immoralis hazardjátékot. Csakhogy ennél az ítéletnél különféle gravamenek játszottak közre, amelyeket itt nem akarunk szellőztetni és amelyek imperative parancsolták a kereset elutasítását. Azért ebből az egészen speciális esetből természetesen nem szabad és nem is lehet precedenst alkotni. Mindenesetre bénítólag hatott ma e dolog a forgalomra és a máskülönbben nem igen válogatos ágensek nem egyizben utasítottak vissza ordreket, jöllehet a megbízást adó fél még csak népfelkelési káplárjelölt sem volt.

A délelőtti órákban ily formán tisztult kissé a légkör és délután jöhettek már az új emberek, akik nem is vártak soká magukra és csakhamar oly parázs vásárlási kedv fejlődött ki, mintha Amerikában, ahol tegnap másfél centtel ledarálták a kurzusokat, az éj folyamán kiköszörülték volna megint a csorbát.

Felverték ismét a márcziusi buza árát 9 forint 51 krajczárra, a rozst 8 forint 22 krajczárra, tehát buzánál 6 krajczár, rozsnál pláne 16 krajczár a napi árjavulás. Tengeri és zab egyenlegként alig változott és 4 forint 72 krajczárral, illetve 5 forint 97 krajczárral zárul.

A készáru forgalomban állandóan szilárd a hangulat, a mai véletlen és a fentiekben motivált apró-cseprő árcsökkenés nem jöhet számításba. Meg vagyunk róla győződve, hogy, ha még egyszer előfordulna ily „reakció” az effektív üzletben, hogy akkor a hozatalok, amelyek e héten még 174.738 métermázsa buzát tettek majdnem egészen megszűnnének.

E felhozatal egy része különben előre eladott áruból áll. Egyébként az említett mennyiségből 15.067 métermázsa buzát tovább szállítottak. E mellett a helybeli raktár (lásd alanti táblát) folyton apad. A vidék nem fogja találmra felküldeni az árut, mert ott az államosokon is eléggé szép árt fizető vevője akad.

Ma nem kaptunk hírt az osztrák fogyasztás vásárlásairól, alkalmasint azért nem, mert erős vetélytársa akadt a stációkon a honi malmok képeben. Szinte hihetetlen árakat fizetnek a provinciális lisztgyárak: tíz forintot P-Poon 79 kilogrammos buzáért, 8 forint 05 krajczárt Vecsésen középfajú rozstért.

A mellékzickekben különben Budapesten is fentartva maradtak az árak. Rozstért 8.10 forint,

árpáért 6.60 forint, zabért 6.20 forint, tavalyi tengeriért 5.45 forintig terjedő árakat engedélyeztek.

Megemlítjük még, hogy ma 1000 métermázsa buza és 1000 métermázsa rozs szállítását jelentették be az októberi kötésekre. E határidőkben egyébként alig van már forgalom. Az októberi buza inkább névleg 9 forint 40 krajczárt, a rozs szintén nominell 8 forint 15 krajczárt jegyez. Meglehet, hogy nincs már említésreméltó engagement e határidőkben, meglehet azonban, hogy ez a stagnáció csak szélsendő a nagy fergeleg előtt. Majd meglátjuk szerdán az utolsó felmondási napon.

Bécsben, ahol ma igen szilárd hangulathat folyt le a készáruüzlet és ahol főképp jobb árpára számos bajor és württembergi reflektáns volt, 5003 métermázsa buza és 1000 métermázsa zab szállítását jelentették be.

A mai kontinentális vásárokon változatlanok maradtak az árak.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 10.07-5 frton, 100 mm. 80-5 k. 10.07-5 frton, 200 mm. 80 k. 10.25 frton, 100 mm. 79 k. 10.15 frton, 100 mm. 79-5 k. 10.20 frton, 100 mm. 79-3 k. 10.30 frton, 100 mm. 79 k. 10.25 frton, 300 mm. 79 k. 10.17-5 frton, 1000 mm. 78-5 k. 10.25 frton, 600 mm. 78-4 k. 10.15 frton, 3500 mm. 78 k. 10.27-5 frton, 200 mm. 77 k. 10.15 frton.

Pestvidéki: 200 mm. 81 k. sárga 10.20 frton, 100 mm. 80-5 k. sárga 10.20 frton, 500 mm. 78-4 k. 10.15 frton, 500 mm. 78 k. 9.80 frton, 100 mm. 78 k. 10 frton, 600 mm. 77-5k. 10.10 forinton, 450 mm. 76-5 k. 9.95 forinton.

Fehérmezei: 400 mm. 77-5 k. 10.10 frton.

Kalocsai: 1400 mm. 77-5k. 10.10 frton.

Török-Kanizsai: 4500 mm. 74-5 k. 9.85 frton.

Zentai: 950 mm. 75-8 k. 9.95 frton.

Bánsági: 5000 mm. 78 k. 9.90 frton. 500 mm. 76 k. 9.82-5 frton.

Romániai: 3500 mm. 77 k. transito 8.15 frton.

Felsőtisza: 350 mm. 79-5 k. átlag 10 forinton, 200 mm. 79 k. 10 frton. Mind három hónapra.

Rosz. (uj) 200 mm. pestvidéki 8 frton, 100 mm. pestvidéki 8.10 frton, Budapesten készpénzben.

Zab. (uj) 100 mm. Budapest 6 forinton, 150 mm. Budapest 5.95 frton, 100 mm. Budapest 5.90 forinton, 200 mm. Budapest 5.82-5 frton, 100 mm. Budapest 5.80 frton készpénzben.

Tengeri. (ó) 200 mm. oláh elsőrendű Budapest 5.55 frton készpénzben.

Arpa. (uj) 300 mm. takarmány Budapest 6.40 frton, 100 mm. takarmány Súly-Sáp 6.35 forinton készpénzben.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 100700 mm. Rozs 8100 mm. Arpa 45800 mm. Zab 31200 mm. Tengeri 11800 mm. Liszt 11400 mm.

Raktárház: Buza 26090 mm. Rozs 1726 mm. Arpa 519 mm. Zab 1272 mm. Tengeri — mm. Liszt — mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

Hivatalos készárnyegyzések.

Áru	ó vagy uj	faj	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-ára	
			frtól	frtig	frtól	frtig
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	9.60 9.75
			76	9.80 9.90	77	9.95 10. —
			78	10.05 10.15	79	10.20 10.25
			80	10.30 10.35	81	— — —
" "	" "	pestvidéki	74	—	75	9.55 9.70
			76	9.75 9.85	77	9.90 9.95
			78	10. — 10.10	79	10.15 10.20
			80	10.25 10.30	81	— — —
" "	" "	fehérm.	74	—	75	9.60 9.75
			76	9.80 9.90	77	9.95 10. —
			78	10.05 10.15	79	10.20 10.25
			80	10.30 10.35	81	— — —
" "	" "	román	78	8.10 8.15		
			77	8.05 8.10		
			70—72	8.10 8.15		
			másodr.	8. — 8.05		
Arpa	" "	takarm.	60—62	6.20 6.50		
			62—64	6.80 7.60		
			64—68	7.30 8.70		
Zab	uj	—	39—41	5.75 6.05		
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55 5.65		
			—	5.50 5.55		
			—			
			—			
Rozs	ó	káposzta	—	12.25 12.75		
			—	— — —		
			—			
			—			

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata		Lészámoló árfolyamok	
		október 22-én	október 21-én	október 22-én	október 21-én
buza	október	9.35	9.40	9.35	9.45
"	november	—	—	—	—
"	márczius	9.44	9.46	9.44	9.46
rozs	október	8.12	8.15	8.06	8.08
"	november	—	—	—	—
"	márczius	8.12	8.14	8.06	8.08
tengeri	október	5.35	5.40	5.50	5.50
"	november	—	—	—	—
"	május	4.70	4.71	4.68	4.70
zab	október	5.80	5.90	5.80	5.80
"	november	—	—	—	—
"	márczius	5.97	5.99	5.97	5.99
repce	augusztus	12.70	12.80	12.70	12.80

Előfordult határidőkötések.

Délután. Buza márczius 9.40—47—40—46—9.44, október 9.35—9.40. Rozs márczius 8.10—8.14, október 8.12—8.15. Tengeri május 4.70—74—71—7.70, október 5.35—5.40. Zab márczius 5.96—5.98, október 5.80—5.90. Repce 1899. augusztus 12.70—12.80.

Délután. Buza márczius 9.45—9.52, Rozs márczius 8.15—20—8.22, október 8.15—8.18. Tengeri május 4.70—72—4.73, október 5.38—5.40. Zab márczius 5.96—5.98, október 5.85—5.90. Repce augusztus 12.75—12.80.

Gabonaforgalom:

1898. október 21.

	érkezett	elszállított
	méter mázsá	méter mázsá
buzából	20043	6520
rozsából	1096	—
árpából	6317	5516
zabból	9311	12358
tengeriből	307	—

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, október 22.

A mai tőzsde eleintén gyenge volt, de további folyamában megszilárdult az irányzat. Ez azonban csak nemzetközi értékekben volt így, mert a helyi piacon egyes papírok alacsonyabb árfolyamon kínáltak. Így Fiumei hitelbank, Danubius és Általános közszénbánya. Csökkent még Déli vasut is bécsi eladásokra. Salgótarjáni szintén olcsóbb árfolyamokon került forgalomba.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 377.25—376.60, Jelzálogbank 238.25—237.75, Osztrák hitelrészvény 352.60—352.10, Osztr. magyar államvasut 348.75—347.50, Közuti vaspálya 359.50—358.25, Rimamurányi 261.25—260.50, Salgótarjáni 606—608, Lészámító bank 252.25—252 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 607—608, Közuti vasut 360.50—359.25, Magyar hitelrészvény 377.25—378.50, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 95.—, Magyar jelzálogbank 237.50—238.50, Rimamurányi 261.25—262, Osztrák hitelrészvény 351.50—352.10, Osztrák-magyar államvasut 348—348.50, Bankgyesület 102, Fiumei hitelbank 98.25—98.50, Molnárók és sütők 253, Általános közszénbánya 70, Danubius 96.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— forint, 8 napra 4—4.50 frt, október utóljára 9—10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	okt. 22.	okt. 21.
Magyar aranyjárdék	119.70	120.—
Magyar koronajárdék	97.90	97.90
Magyar hitelrészvény	378.—	378.25
Magyar ipar és keresk. bank	95.25	95.—
Magyar jelzálogbank	233.—	239.50
Magyar leszámító bank	252.25	253.25
Rimamurányi vasmű	262.—	261.75
Osztrák hitelrészvény	351.90	352.50
Déli vasut	69.50	72.—
Osztr.-magyar államvasut	348.—	350.—
Közuti vaspálya	359.75	360.05
Villamos vasut	224.75	224.75

Az utótőzsde gyenge volt.

Délután 4 órakor zárulnak:

	okt. 22.	okt. 21.
Osztrák hitelrészvény	351.30	351.60
Magyar hitelrészvény	377.50	377.75
Osztr.-magyar államvasut	347.80	349.10
Lészámító bank	252.50	253.25
Rimamurányi vasmű	262.—	261.50
Közuti vaspálya	359.75	360.50
Villamos vasut	224.50	224.75

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, október 22. A vásári forgalom: Használ forgalom lanyha, árak csökkentek. Baromfi-nál lanyha, árak szilárdak. Hajban lanyha, árak csökkentek. Tej- és tejtermékeknél lanyha, árak szilárdak. Tojásnál lanyha, árak csökkentek. Zöldségnél csendes. Gyümölcsnél élénk, árak szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Has. Marhabús hátulja I. 52—54 frt, II. 50—52 frt. Birkahús hátulja I. 36—38 frt, II. 36—36 frt. Borjulahús hátulja I. 61—70 frt, II. 60—64 frt. Sertésbús elsőrendű 50—52 frt, vidéki 40—45 frt. (Mindem 100 kil. nikt.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilónkt.). Sertészsir hordóval 50—60.0 frt (100 kilónkt.). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.—1.30 frt. Csirke 1 pár 0.55—1.20 frt. Lud hizott kilónkt. 42—52 kr. — Különlék. Tojás 1 láda (1440 db) 36—38.0 frt. Sárgepá 100 kötes 1.60—5.00 frt. Petrezselyem 100 kötes 1.60—5.00 frt. Lenese m. 100 kiló 7—9 frt. Bab nagy 100 kiló 7—9 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—28 frt. Vaj I. rendű kilónkt. 0.75—0.80 frt. Tőa-vaj kilónkt. 0.95—1.10 frt. Burgonya, rozs, 100 kiló 1.70—2.00 frt. Halak. Harcsa (élő) 0.80—0.90 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.70—0.90 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szész.

Budapest, október 22. Az irányzat változatlan. Kontingens nyersszesz Budapesten 17.75—18.—. Finomított szesz nagyban 54.50—55.—. Finomított szesz kicsinyben 55.25—55.50, Élesztő-szész nagyban 55.50—55.75, Élesztő-szész kicsinyben 56.—56.25, Nyersszesz adózva nagyban 53.75—54.—. Nyersszesz adózva kicsinyben 54.25—54.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.25, Denaturált szesz nagyban 21.75—22.— Denaturált szesz kicsinyben 22.25—22.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, közpénzfizetés mellett értendők.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, október 22. A készáruipiaczon buza és rozs mintegy 25 krajczárral emelkedett. Árpa is szilárd és 15—20 krajczárral jobban fizették. A tőzsdepiaczon is szilárd volt az irányzat. Buza észre 9.65—9.68 forinton, buza tavaszra 9.38—9.41—9.39 forinton, zab észre 6.04—6.08 forinton, zab tavaszra 6.23—6.25 forinton, tengeri szesz ember-októberre 5.92 forinton, tengeri május-juniusra 4.94 forinton, rozs észre 8.60—8.65 forinton, rozs tavaszra 8.23 forinton köttetett.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.38—9.40, buza észre 9.67—9.69, rozs tavaszra 8.23—8.24, rozs észre 8.55—8.60, tengeri szeptember-októberre 5.92—5.93, tengeri május-juniusra 4.94—4.95, zab észre 6.04—6.06, zab tavaszra 6.23—6.25 forinton köttetett.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, október 22. Az előfordult pestis-esetek miatt az előtőzsde gyenge irányzattal indult, de utóbb jobb külpolitikai hírekre javult a hangulat. A déli tőzsdén főleg déli vasuti részvényeket kínáltak, ellenben helyi értékek és főleg Tramway tovább emelkedett.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 350.85—351.62, Anglo-bank 154.25, Union-bank 290.— Osztrák-magyar államvasut 347.—348.25, Déli vasut 70.25—70.75, Dunagőzhajózási 447.—448.—, Alpési bánya 176.30—177.50, Tramway 537.—540.—, Prágai vasipar 815.—822.—, Osztr. villamosági 315.—318.—, Török sorsjegy 57.60—57.80. Német márka 58.92 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 351.62, Anglo-bank 154.—, Bankverein 259.50, Union-bank 290.—, Landerbank 220.50, Osztrák-magyar államvasut 348.12, Déli vasut 69.50, Elbevolgyi vasut 258.—, Észak-nyugoti vasut 243.—, Török dohányrészvény 127.—, Alpési bánya 177.40, Májusi járadék 101.— Török sorsjegy 57.80, Német márka 58.92 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papírajárdék 101.90, 4-2%-os ezüstjárdék 100.70, 4%-os osztrák aranyjárdék 119.95, Osztr. koronajárdék 101.25, 1860. sorsjegy 140.50, 1864. sorsjegy 195.50, Osztrák hitelsorsjegy 199.25, Osztrák hitelintézeti részvény 351.63, Angol-osztrák bank 154.25, Union-bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 261.—, Osztrák Landerbank 220.50, Osztrák-magyar bank 917.—, Osztrák-magyar államvasut 348.25, Déli vasut részvény 68.50, Elbevolgyi vasut 256.—, Dunagőzhajózási részvény 448.50, Alpési bányarészvény 177.20, Dohányrész-

vény 126.—, 20 frankos 9.54, Császári kir. vert arany 5.71, Londoni váltóár 120.45. Német bank-váltó 58.87, Tramway 513. Az irányzat nyomott.

Bécs, október 22. A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 351.62, Anglo-bank 154.25, Bankver. 260.—, Union-bank 290.50, Landerbank 220.25, Osztr.-magyar államvasut 248.12, Déli vasut 68.25, Elbevolgyi vasut 257.—, Északnyugoti vasut 242.50, Török dohányrészvény 126.75, Alpési bánya 177.20, Májusi járadék 100.90, Töröksorsjegy 57.80, Német márka 58.92 forint.

Frankfurt, október 22. (Zárlat.) 4-2%-os ezüst-járdék 85.20, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.75, 4%-os magyar aranyjárdék 101.60, magyar koronajárdék 98.20, osztrák hitelintézeti részvény 297.37, osztrák-magyar bank 775.—, osztrák-magyar államvasut 294.50, déli vasut 62.50, bécsi váltóár 189.62, londoni váltóár 204.37, Párisi váltóár 807.33, bécsi Bankverein 220.12, Union-bank részvény 249.—, villamos részvény 130.—, elbevolgyi vasut 227.—, 3%-os magyar arany-kölcsön 88.—. Az irányzat nyugodt.

VIZÁLLÁS.

— Október 22-én. —

Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás
		centiméter				centiméter	
ma	Schärding	+ 110		Tisza	M. Sziget	+ 038	
vasár	Passau	+ 222			Tisza-Ujlak	+ 018	
	Bécs	+ 098			V. Namény	+ 001	
	Pozsony	+ 185			Csep	+ 050	
	Komárom	+ 000			Tokaj	+ 044	
	Budapest	+ 098			Szolnok	+ 100	
	Ercsi	+ 035			Csongrád	+ 110	
	Paks	+ 090			Szeged	+ 037	
	Mohács	+ 072			Titka	+ 082	
	Ujvidék	+ 072			Deés	+ 001	
	Élmény	+ 090			Szatmár	+ 070	
	Pancsova	+ 063			Munkács	+ 018	
	Bánias	+ 040			Homonag	+ 022	
	Orsova	+ 121			Ungvár	+ 037	
	Holcnaui	+ 087			Bárfa	+ 088	
	Zsolna	+ 098			Zemplén	+ 109	
	Szered	+ 012			Sajó	+ 162	
	Krasznajvár	+ 128			H-Németh	+ 055	
	Sárvár	+ 200			B. Ujlak	+ 004	
	Győr	+ 128			Sch. Kőr.	+ 030	
	Zákány	+ 000			Nagyvárad	+ 003	
	Eszék	+ 130			F. Kőr.	+ 029	
	M. Szerdah.	+ 250			Borovjená	+ 019	
	Zágráb	+ 727			Bot. Kőr.	+ 062	
	Százak	+ 322			Gyóna	+ 068	
	Mitrovicza	+ 000			Gy. Fehérv.	+ 002	
	Károlyvár.	+ 000			Arad	+ 082	
	Novi	+ 000			Makó	+ 020	
	Banjaluka	+ 000			K. Kőstöl	+ 050	
	Doboj	+ 000			Temesvár	+ 074	
	Zwornik	+ 000			N. Bácsk.	+ 010	

Jelek magyarázata: + = Jegenyia; + = Őfalejt; + = 0 alatt

< = Áradt; > = Apadt; + = kötséges.

Megjegyzések: Helyenkint jelentékeny eső esett; maximum Kolozsvárt 41 mm.

A Duna egész hosszában, a Tisza, Dráva és Száva középső és alsó szakaszainak áradnak.

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

UTMUTATÓ.

Szállodák.

Palkovics szállodája az Angol királynő-höz.

Elsőrangú szálloda a város közepén, kilátással a Dunára. Étterem és fürdő a házban, villamvilágítás és lift. — Mérsékelt árak.

„Vadászkürt” elsőrangú szálloda.

A város központján, ujjban és kényelmesen berendezve. — Kávéház és étterem a szállodában. — Kifőző kiszolgálás, olcsó árak. — Világítás és kiszolgálás az árakban bennefoglaltatik.

idősb Kammer Ernő, tulajdonos.

Gundel János

István főherceg szállodája.

A város közepén, a lánczihaddal szemben, kilátással a budai hegyekre és a királyi várpalotára. Agőzhajó és villamos vasuti állomás közelében. Szigorú tisztaság, pontos szolgálat. Kifőző magyar és francia konyha, hamisítatlan legjobb italok.

Olcsó árak. Fürdők a házban.

Vendéglők.

Barabás József vendéglője

József-kürt 88. Hatalag közelit kifőző magyar konyha. hamisítatlan jó bűtök, frissen csapolt sör. Mérsékelt ár Pontos kiszolgálás.

Intézetek.

Földmér. Posti biztosító-intézet. Alapítka 4 millió korona. Nyereség és díjtartalék, valamint évi díjbevételei 25 millió korona. Elvállal tőz, jég, szállítmány-élet- és balesetbiztosításokat. Központi irodái: V., Sas-utca 10., saját házában.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogtőke-Értéktőzsdé. Hatalas részvényárak: 10.000.000 korona Központi irodája és váltóüzlete: Andrássy-ut 5. Flók. Korona bank-utca 11. Zálogtőke: Károlyi-utca 18. Király-utca 57. József-ut 12. és Zoltán-utca a főpostával szemben.

Ujdonságok

**Gyapjuszövetekben,
Selyemszövetekben,
Barchentekben,
Blouse-okban,
Szoknyákban stb.**

legnagyobb választékban a képzelhető legolcsóbb áron!

Őszi idény 1898!

Az idény legnagyobb ujdonságai!

Finom divatszövetek 115—120 cm. szélességben méterenkint —.68, —.92, 1.15, 1.30, 1.45, 1.65, 1.95, 2.05, 2.25, 2.50, 2.75, 2.95, 3.30, 3.65 stb.
Legkiválóbb gyártmányok! Legizlésebb divatszövetek!

Finom tiszta selyem-divatszövetek minden elképzelhető kivitelben méterenkint —.98, 1.05, 1.10, 1.20, 1.40, 1.45, 1.60, 1.75, 1.85, 1.90, 1.95 stb.
Legfinomabb fekete tiszta selyem-brokatok méterenkint —.95, 1.40, 1.70, 1.90, 2.30.

Legeslegfinomabb fekete tiszta selyem-taffota pompás carreaux-, sáv- vagy fantázia-dessinnel, vagy egész simán méterenkint 1.20, 1.45, 1.50, 1.75, 2.10, 2.20 stb. Legkiválóbb toilette-ujdonságok!

D. LESSNER

áruháza
BÉCS,
VI., Mariahilferstrasse
81—83. szám.

Fontos! Vidékre illusztrált divatlapok, valamint színyegekről és függönyökről szóló képes árjegyzékek és minta-gyűjtemények az összes cikkekéről kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek!

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintot havi részletre a megjelölt 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintot havi részletre egyelőre 6 kötet szállítva, 10 részlet lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán
művel:

- I. A tekintetes vármegye.
- II. Az apró genyri és a nép.
- III. Nemzetes uraimok.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszri rügyek.
- VI. Urak és parasztok.
- VII. A két koldusdólk.
- VIII. Glóh és folyosó.
- IX. A boszorkány kőfőse.
- X. Peruja.
- XI. Lovagvárak, kis primás.
- XII. Katángy Menyhért levelei.

Mikszáth Kálmán

összegyűjtött munkái.

Olcsó egyöntetű diszkiadás
12 kötetben

A gyűjtemény ára
diszkiadásban **36 frt**

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy barna kötésben.

Méltóztassók az alábbi rendeléslapot levágni és aláírva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaságának Budapesti. Megrendelem a T. Társaságtól az „Országos Hírlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkiadás kötetben 36 forintért.

- a) Utánvétellel bérmentve.
- b) 2 frtos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállítást kívánva.
- c) 1 frtos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal

szállítassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet kifizetése után.
Az első részlet utánvétellel szedendő be, a továbbiak 129 bétől mindaddig fizetendők a Társaság pénztáránál Budapesti, míg a 12. részlet kifizetése után a részletek kifizetése be nem tartása esetén sziveskedjek a Társaság az esedékes részletek postai megfizetését, a postaköltség beérkezésétől kezdve. A részletek elmulasztása esetén a részletek kifizetési kötelezettség megszűnik és a gyűjteménynek teljes vételára esedékes lesz. A gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvény-társaság tulajdona marad.

Lakhely: _____
Kéret: _____

Név: _____
Állás: _____

Rumburgi vásznat

hamisítatlan elismert legjobb gyártmányt ajánl eredeti gyári áron közvetlenül magánfeleknek (közvetítés kizárva)

Brosch József,
Rumburg, Csehország
Minták kívánatra ingyen.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

A főtárlató dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított
HEIM H., Budapest és Bécs.

csész. és kir. udvart szállító.
Legjobb hírnevű cs. és kir. szabadalm.
KÁLYHÁINK
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
Budapest, J h o n e t-udvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a mi

„HESTIA” szabályozható, töltő- és ventilációs kályhákat kétfős kőpennyvel.
fűstemesztő kandallókat.
Központi légfűtést egész épületek részére. Szárító készülékek ipar és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

Columbus-kerékpárok

minden más kerékpárt felülmúl, mert is az egész világon a legjobb. Könnyű futásuknál, valamint szabatos előállításuknál és diszós kivitelükkel fogva minden eddigi gyártott kerékpárok közül kitűnnek. Kaphatók a vezérléssel és a fékekkel.

Dénes és társa
Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.
Ugyanitt díszes amerikai tölgy kerékpáriskola, mely östönként 8—10 óra között, ezen idő alatt tanulók kizárva, a legelőkelőbb társaságok, kerékpárosok találkozóhelye és a legkényesebb igényeknek is, tekintettel az igen kényelmes és elegáns berendezésre, valamint a kiváló tan-érőkre, megfelel. Ezen iskola a város egyik látványosságát alkotja, melynek megtekintésére van szerencsénk a t. c. közönséget szívesen meghívni. Kerékpárverseny és jókarban tartási intézet. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1898

MŰSZAKI IRODA.
Engelsmann
Rezső
Magánmérnök
BUDAPEST.
Múzeum-körút 15.
Elfogad
MŰSZAKI MUNKÁK
kivétel
TALÁLmányok
szabadalmak
Műszaki
kérdőjelezése
értékesítése

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. A külföldi piac szilárd. Amerikában látható készletek gyarapodtak, a kiviteli kereslet azonban élénk és az árak circa 5 centtel emelkedtek. Angliában a hangulat szintén barátságos volt. A francia piacokon az árak kereset változtak. A többi continentális piacon a fogyasztás jó vételkedvet tanúsít, az árak mindenfelé emelkedtek.

Nálunk az irányzat ugyancsak szilárd. Az összes cikkek iránt jó kereslet mutatkozik és az árak javultak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza. Az összforgalmat 220.000 mm., a hetihozatalt 160.000 mm. tesszük. Az árjavulás 30 krajczárra rug.

Rozs. Szintén 30 krajczárral emelkedett. Minőség szerint helyben átvéve 8.—8.15 forintot fizettek.

Árpa. (Takarmány és hantolási célokra) ugyancsak emelkedő. Gyenge kínálat mellett 15 krajczárral magasabb árakat fizettek és 6.50 frtig volt helyben elérhető. Tiszavidéki áru minőség szerint 6.—7 forint, felvidéki áru 7.—7.50 forint között kelt el állomásokon.

Zab szín és tisztaság szerint 5.70—6.10 forinton jegyez.

Tengeriért november-februárra tiszavidéki állomásokon 4.—4.25 forint, bánáti állomásokon 3.75—3.90 forint, bácskai állomásokon 4.—forint között fizettek.

Hüvelyesek: Bab. Trieurt aprószemű bab Gyöngyös-Felegyházán 7.25—7.50, gömbölyű Baja-Zomboron 6.75—7.—, barna bab Kalocsán 5.90, Nagy-Károlyban 5.75, köles 4.60 forinton.

Olajmagvak: Káposztarencze 12.—13.—. Bánáti repce 11.25—12.—, vadrepce 5.50—6.20, lenmag 10.—11.—, gomborka 9.25.—10.50 forinton.

Vetőmagvak: Új bánáti vöröshere 40.—43.—, felvidéki áru 45.—52.—, luczerna 45.—52.—, marmag 5.50—5.75 búkköny 5.25—5.50, baltaczim 11.—12.— forinton.

Repceolajban az üzlet csendes. Készárut elég élénken keresik ugyan, de a szükséglet nem kielégítő. Határidőüzletben gyenge a kereslet, jegyzése nagyban vételnél 34 frt, kicsinybeni vételnél 35 forint. Repcepagácsa: a hét folyamán szilárd volt az üzlet, a külföldi érdeklődés intenzívebb volt és el is adtak egynéhány nagyobb tételt, tartott magasabb ár mellett. Az ára ma teljes kocsi-rakomány vételnél 5.75 forint, kisebb mennyiség vételnél negyed forinttal drágább.

Liszt és korpa. A lisztüzlet a lefolyt héten továbbra is megszilárdult s a malmok ismételt felemelték áraikat. Az átvétel korábbi eladásokra kielégítő s a malmoknál lisztkészletek fel nem szaporodnak. Külföldön az üzlet szintén lényegesen megszilárdulván, valamivel magasabb árakat lehetett magyar lisztért is elérni, de a forgalom nem volt nagymérvű. Goromba korpa igen szilárd s folyvást teljesen hiányzik; a finom korpa pedig szintén elég jó keresletnek örvend.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
17.—	16.40	15.80	15.20	14.60	13.80	12.80
	7	7½	8	F	G	
	10.50	8.50	6.20	4.—	4.10	

100 kilónként, zsákostul, Budapesten szállítva.

Zsiradéküzlet. A hűvösebb időjárás kedvező befolyással volt a zsiradéküzletre, amennyiben ezen körülmény folytán szalonnák az üzlet élénkebb volt. A zsír-kereslet még mindig lanyha, mert az amerikai zsírkötések következtében a zsiradék-kereskedők egyelőre a vásárlástól eltekintenek. A vidéki piacokon az üzletirányzat nem változott, a készletek mindenütt csekélyek és a forgalom ennek megfelelően korlátozott. Egy-két helyen már levágják a sertéseket, mert azok már késre érettek. Bécs: A legutolsó keddi vásáron a nagy felhajtás következtében az árak átlag 3 krajczárral csökkentek és pedig leginkább magyar sertéseknél. Zsiradéküzletre hatással nem volt a csökkenés, mert a városi szalonnát 56—57 forinttal, disznósírt 58—59 forinttal kínálták továbbra is. Budapesti en jegyeznek: Ia. pesti disznósírt 58.— forint pénz, 59.— forint áru, ⅓⁰⁰ fehér táblaszalonnát 56.50 forint pénz, 57.50 forint áru, ⅔⁰⁰ fehér táblaszalonnát 55.50 forint pénz, 56.50 forint áru, ⅓⁰⁰ füstölt táblaszalonnát 64.— forint pénz, 65.— forint áru.

Cukor és kávé. Budapest, október 22. Cukor. Nagyban, ab Budapest vasút, fogvasztási adó nélkül. Finomított I-a 37.50—37.75 frt, koczka 38.50—38.75 forint, Pile 36.50—36.75 forint, Kristály-cukor 35 forint, Candis fehér 46 forint, Candis, sárga 41.— forint, Szőlőcukor 25 forint. Kávé. Santos good average 43—45 forint, Santos superior 45—52 forint, Portorico 96—122 forint, Jáva sárga 90—124 forint, Menado 140—170 forint, Carracas 66—81 forint, Laguayra 88—96 forint, Jamaica 90—110 forint, Salvatore 72—82 forint, Lahat 100 forint, Mocca Hodeida 108—114 forint, Preanger 118 forint, Középamerikai 104 forint, Rio 48—58 forint, W. J. B. 98—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Viktoria 48—56 forint, Viktoria-gyöngy 65 forint, Santos-gyöngy 70 forint, Bogota 70—75 forint, Lavé-gyöngy 86—90 forint, Guatemala 100—112 forint. Nagyban, ab Trieste.

Fűszer és déligyümölcs. Budapest, okt. 22. Dátolya: Kalafát 18—20 forint, alexandriai 21—24 forint, koszu 15 forint, szabadon 22—26 forint. Füge: koszu 14.50—15.— forint, Calamata 15.50 forint, kosáru 12—13 frt, szabadon 11.—14.— frt, Puglia 9—12 frt. Szmirna 34—38 frt, Maratonisi 13.—13.50 forint. Mogyoró. Szicíliai 23.50 forint, nápolyi hosszú 34.—, isztriai 35.— frt, Levante hámozott 34.50—35.50, Levante 16—17 forint. Szent János-könyér. Puglia új 9.50—10.50 frt, Mandola: Avola courris 88—94 forint, Molfetta 78.— frt, Catania 80 forint, Palma girgenti 75 forint, Bari 72—74 forint, édes Pugliai 69—90 forint, dalmát új 76.50—77 frt, armelin 42 frt. Pignol 62 frt per láda. Mazsola szőlő: Vourla 35—38 forint, Yerli 34—39 frt, Caraburno 44.——54.— frt, Eleme 22 frt, vörös Samos 18 forint, fekete Thyra 16 frt, fekete Samos 22 forint. Szardella 63—70 forint. Ajóka 35.56 frt. Bors: Singapore fekete 44—50, forint Penang fekete 40.— forint, detto fehér 70 frt. Gyömbér: bengali 23.50 forint. Szegfűszeg 36 frt. Fahéj 54.— forint, fahéj-törlemék 26, babérlevél 10.— forint, per 100 kilogramm cif. Trieste.

Konzervek. Budapest, október 22. Mai hamburgi jelentések szerint az árak következőleg alakultak: Ananász: szingaporei. Érkezett 790 láda, e ropant hozatal az árakat lenyomta. 100 drb ¼ kilos doboz 53 márká; detto 100 drb 1 kilos doboz 45.50 m.; detto Guadeloupe 100 drb 1 kilos doboz 94 m.; detta Bahama, láda 4 24 doboz 158—160 márká; detto Saint Miguel érkezett 510 láda, aukcióra került 395 láda 5 márká áreséssel, per 100 kilogramm 232 márká. Tengeri rák: 87 doboz láda ¼ kilos doboz 60 márká detto 48 doboz láda ¼ kilos doboz 52 márká, Lazacz 48 doboz láda ¼ kilos doboz 30 márká; detto magas dobozban 26 márká. Mustár maille 12 doboz ¼ kilos doboz 9.50 márká; detto fél kilos doboz 6.50 márká; detto diaphane 12 doboz ¼ kilos doboz 6.75 márká; detto 12 doboz ¼ kilos doboz 4.50 márká. Szarvasgomba: Perigord, legjobb minőség, 10 darab fél doboz 65 márká, detto üvegben 60 márká; szárított per kilogramm 34 márká. Sajtok: Viktoria 20—30 kilos darabokban per kilogramm 2.40 márká; Chester 7—30 kilos darabokban per kilogramm 2.30 márká; Stilton 4—6 kilos darabokban per klgr. 3.80 márká; Roquefort 2½ kilos darabokban 2.30 márká; Neufchatel 37 darabos kosárban 4.75 márká. Eidam 2 kilos gömbben 1.50 márká; hollandi tejszín per 10 klgr. 20 márká. Svájci per 10 klgr. 18 márká; Parmesan per 10 klgr. 18 márká.

Szesz. A szeszüzletben e héten változatlan irányzat uralkodott és a szeszárak a multheti zárlatjegyzés szerint záródnak. Elkelt finomított szesz budapesti gyáraktól kínálva 54.50—55 forint, vidéki gyáraktól 54.25—54.75 forinton nagyban. Élesztő szesz változatlan 55.50 forintig kelt. Kicsinyben az ár egy fél forinttal drágább.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten valamivel drágábban volt kínálva és több tétel 17 forintig el is kelt.

Galicziából egy negyed forinttal drágábban kínáltak kontingens finomított szeszt, de üzlet nem létesült.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.75—18 forint.

A kivitele héten több tétel finomított szeszt vásárolt, mely Üsküb felé lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül: Temesvár, Arad, Losoncz egy negyed forinttal olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 54.50—55.— forint, élesztő szesz 56.50—57.50 frt, nyers-szész-adózva 53.75—54.— forint, adózatlan 15.—15.25 forint, denaturált szesz 21.75—22.— forint. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül bérmentve Budapestre szállítva, készpénzfizetés mellett értendők. Bécs:

Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.90—19 frton kelt el. Prága: Adózott tripplőszesz nagyban 55 egy nyolczad forint, adózatlan szesz 18.25 forint. Arad: Finomított szesz nagyban 54.50—54.75. Kenyérmeze: Finomított szesz 55 frt, denaturált szesz 21.50 frt. Győr: Finomított szesz 54.50—54.75 forint. Denaturált szesz változatlan. Losoncz: Élesztőszesz 57 forinton kelt el. Baja: Élesztőszesz és finomított szesz változatlanul jegyezett. Trieste: Kiviteli szesz tartályokban szállítva 12.—12.50 forinton hektoliterenként kelt el azonnali szállítást, 90 %

Denaturált szesz. Mig a hamburgi piacon kedvelten irányzat mellett a magas szeszjegyzések morzsolódtak napról-napra, addig a bécsi piacon szilárd irányzat kapott lábra. Hóni gyáraink a bécsi piacokhoz alkalmazkodnak és jegyzéseiket egynegyed egész egy fél forinttal felemelték. Állandóan szilárd az exkontingens és a denaturált szesz, mert a gabonárák emelkedése a termelési költségeket is megrágitja. A lefolyt héten a forgalom nem öltött nagyobb mérvet, de annál inkább fordult elő későbbi, 1899. folyamára szóló kötések, amelyeknél a teljes napiárak érvényesültek. További áremelkedés, tekintve a gabonapiac szilárd voltát, biztosra. Mai nagyban jegyzés: 21.75—22.25 forint per 10.000 liter százalé, ingyen hordóban, ab Budapest állomás, készpénz fizetésre, sconto engedmény nélkül. Egyes barrelok 50 krajczárral drágábbak.

Petroleum. Azon körülmény folytán, hogy a kőtések korszáka teljesen kiveszett, az üzleti élet egész más habitust öltött. Majdnem azt mondhatjuk, hogy a momentán lebonyolítás, miután az a mindenkori szükséglet kriteriuma, sokkal nehezebb lett, amennyiben a megrendelések egyenetlenül történnek és ezáltal az elszállítások lökesszerűek. Az elszállítások medióig győztek voltak, de azóta már teljesen kielégítő, sőt némelykor oly erősek is, hogy már sürgőnyi lemondásokra is került a sor; egy fontos körülmény, ami mindaddig nem volt oly jól észrevehető, és így igen tanácsos lesz, ha a nagyobb raktárak és központok szükségleteiket jóval előbb rendelik majd meg, mert főleg a téli forgalomzavarok idejében sük hajuk lesz.

Az árak abszolút szilárdak és jóllehet a nyers olaj hajlandónak mutatkozik emelkedni egy kissé, a Raffinátumok áraiban a következő négy héten semmi változás sem lesz várható. Benzinárak 2½—3 forinttal emelkedtek. Nehéz olajok és gépolajok emelkedő árakat sejtetnek, a kereslet Paraffinban élénk.

Nagybani jegyzések. A kőolaj-finomító-gyár: Fiumei egysillagos (amerikai) petroleum: 21.— frt. Háromsillagos (orosz) petroleum: 19.75 forint. Brassói prima: 18.25 frt. — A magyar petroleum-ípar-részvénytársaság: Császár-olaj: 23.75 forint. Egykeresztes petroleum 21.— frt. Orosz háromkeresztes petroleum: 19.75 frt. Kétkeresztes petroleum: 18.75 frt. Budapesten, 100 kilogramm tisztasuly után, netto tara, hordóval együtt (ingyen hordó). Világos hengerolaj I. számú: 30 frt. Sötét hengerolaj II. számú: 29 frt. Könnyű gépolaj III. számú: 17.— frt. Nehéz gépolaj IV. számú: 18.50 frt. Keverő olaj (tisztító olaj) X. számú: 10.— frt. Keverő olaj (nehéz, fajsulya 0.905) XI. számú: 11.50 frt. A X. és XI. számú olaj fénytelen minőségben egy és ¼ forinttal drágább. Budapesten 100 kilogramm tisztasuly után netto tara, ingyenhordóban, per cassa 2 százalé árengedménnyel. Orsói Standard White (salon) petroleum: 16.25 forint. — Az Apolló ovsányolajgyár-részvénytársaság: Lilium-császár-olaj: 22.50 forint. Egysziv petroleum: 20.50 forint. Háromsziv petroleum 18.25 forint. Csillag-kereszt 18.25 forint. Lámpaolaj: 16.25 forint. Budapesten, netto cassa, 100 kilogrammunkint, ingyenhordóban, 20% tara. Apollo III. számú gépolaj: 17.50 forint Budapesten 100 kilogrammunkint, hordóval együtt, netto tara; per cassa 2 százalé árengedménnyel vagy váltóval négy hónapra. Egyes hordók 25 krajczárral drágábbak. Üres petroleumos hordók ára: 2.05 forint. Üres olajos hordók ára 1.30 forint. Ásványolajok: Jóllehet az orosz nyersanyagból készült olajok igen keresettek, főleg a galiczi olajok könnyebb minőségei olcsóbb árakkal már is erősen tért hódítanak. Orosz nyersanyagból gyártott: Henger-olaj (magas gyulladási fokkal): 29.— forint. Igen nehéz gépolaj (fajsuly 907—910): 22.— forint. Nehéz gépolaj (905—908): 20.— frt. Könnyű gépolaj (900—902): 19.50 forint. Orsóolaj (900): 17.— forint. Tisztító olaj (885): 12.— forint. Vulkanolaj: 10.— forint. Budapesten 100 kilogrammunkint, ingyen hordóban, netto tara. Nem orosz nyersanyagból gyártott olajok a minőség szerint két-négy forinttal olcsóbbak.

Kikészített bőrök. (H. Ö.) A hónapok óta tartó lehangoltság, dacára az esős időjárásnak, változatlan maradt. Az eszések későnek bizonyultak, mert bár a forgalom egy kevésbé lendü-

letet vett, a hatás a várakozásnak nem felel meg. Piacunk számos vidéki kereskedőt látott, kik azonban csak a legszükségesebb cikkek beszerzésére szorítkoztak, mivel nagy készletekkel rendelkeznek. Legutóbbi jelentésemben említést tettem több nagyobb bécsi fizetésképtelenségről, melyek, valamint számos magyarországi fizetésmegszüntetési esetek, ugyisint az inkasszó változatlan rossz volta bizonyos mérvben a jövő iránt bizalmatlansággal töltik el az érdeklét köröket s természetes, hogy a már ugys csekély forgalom nehezkésen lesz lebonyolítva. Ily körülmények között természetesen egyes gyártmányok a tulprodukezió káros következményeit ki nem kerülük s ezen cikkek árai tetemesen gyengülnek. Jegyzések: I. talp könnyű 138—145 forint, nehéz 145—149 forint, III. talpban nagy kinalat 134—138 forint, bivalytalp 118—123 forint, bikatalp 114—124 forint, kips-oldal 115—125 forint, bivalytalp (bends): I. 138 forint, II. 130 forint, III. 122 forint, tehénbőrben nagy készletek csekély kereslet mellett, barkás 170—180 forint, barna 180—190 forint, sima 190—200 forint, borjubőr barna 350—385 forint, sima 365—400 forint; kips vagy pittling barkás 190—260 forint, barna 200—280 forint, sima 210—290 forint 100 kilogrammonként.

Vas. Áraink tekintetében változás nem állott be. A kereslet az időszáknak megfelelően kielégítőnek mondható. Budapesti helyi árak 100 kilogrammonként készfűtés ellenében, 2% pénztári engedménnyel: magyar nyersvas 4.35—4.50 forint, Bessemer nyersvas 4.80—4.85 forint, witkowitzi nyersvas: 4.50—4.60 forint, fél nyersvas 4.25—4.35 forint, magyar rudvas: 10.50—11.— forint, stájer rudvas: 11.30—11.50 forint, tartánylemezt 12.25—12.50 forint, hengerelt vasgerenda: 11.25—12. frt, stájer laposvas 14.—forint, vaslemez 12.50—13.50 forint, horganylemez 34.20 frt. **Ó c s k a v a s a k:** nehezebb vasdarabok 3.30— forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3.— forint, I-rendű öntöttvas-törmelék 1.50—1.80 forint, 100 kilogrammonként fűtő készfűtés ellenében.

Ingatlanok forgalma.

Az elmúlt héten átíratás alá kerültek a következő ingatlanok:

(A budai oldalon.)

Eichler Antal és neje II. kerület, törökveszi dűlőben 5914—2. helyrajzszámú telke 2400 forintért Minich Ignác és neje. Környe Ignác és neje II. kerület, kapás-utca 46. számú háza 4000 forintért Lichtenstein Jakab és neje. Gill József és neje I. kerület, Naphegy 12902. számú telke 3000 forintért Willinger Ferenc és neje. Kulka Ábrám és neje I. kerület Attila-utca 1728—1. számú háza 88,000 forintért dr. Róth Miksa és neje. Lenz Lambert I. kerület Petneházi-réten 6182/2/8 számú telke 4925 forintért Kogler Gusztáv és neje. dr. Oesterreicher Samu és Mór I. ker., aranykakas-utca 1369/2 számú háza 4647 forintért Guttmann Ede és neje. Özv. Etil Károlyné III. bécsi-ut 4119—20 számú háza Körber György és társaira. (Hagyaték.) Eberling testvérek III. ker. Zsigmond-utca 3813 számú háza 5420 forintért Aigner Károlyra. Friedländer Miksa I. kerület, Kelenföld 15085/88 számú telke 1050 forintért Rábel András és neje. Kopper J.-né I. Kelenföld 14470 frtért Frisch Antalra. Kk. Gröger Nándor II. ker. fizekas-utca 25. számú háznak telke Gröger testvérekre. Politzer Bernát és Farkas I. kerület, Madárhegy 9048—a/2 számú háza 8315 forintért dr. Baumgarten Izidorra. Bayer Péter és neje I. ker., latten-hegy 6996. számú telke 5043 forintért Fröhlich Nándorné. Kretz Ádám I. kerület, Orbán-hegy 7429. számú telke Kretz testvérekre. Lichtner Ármán és neje II. kerület, szent János-utca 581/82. számú háza 13,000 forintért Budapest közönségére. Puchinger Antal II. kerület, szent János-utca 587. számú háza 12,400 forintért Budapest közönségére. Schmidt Ferenc és neje III. kerület, kilátás-utca 3961/20 számú háza 14,000 forintért Gärtner Rezsőre. Weisberger Albert I. kerület, Kelenföld 13,995/7. számú telke 600 forintért Münzer Ferenc és neje. Göttinger Györgyné és társai III. kerület 1357/8. számú telke 8499 forintért Krammer László és neje ugyanazon III. kerület, 5763. számú telke 570 forintért Göttinger Józsefre. Kreutzerl Jakab III. kerület Kaszás-dűlőben 2313/14. sz. telke Kreutzerl Péterre. Kuzis Ist. III. k. törökföld-dűl. 2224 sz. telke 1800 frtért Varga György és neje. Schuster Gy. és neje III. kerület, Remetehgy 3269/10. számú telke 1500 forintért dr. Landau Imrénre. Ziegler Istvánné III. kerület, Solymárvölgyben 2855/56 számú telke 138 forintért Tirzli Antalra. Krely János III. kerület 5852 számú telke 750 forintért Graf György és neje. Ujlaki téglagyár részvénysársaság III. kerület 1477/4—5 helyrajzi számú telke 2600 forintért Brüll testvérekre.

(A pesti oldalon.)

Lauffer testvérek VI. kerület, Laudon-utca 5. számú házat 40125 forintért Starck Antal és neje. Orosz Lajosné VIII. kerület, Mária-utca 17. számú házat örökség útján Orosz Lajosra. Kulka Samu és neje VIII. kerület, szeszgyár-utca 11. számú házat 10000 forintért Lemberger Vilmosra. Szauer Gáborné IX. kerület, Ferenc-utca 25. számú háznak fél részét örökség útján Szauer testvérekre. Lindenbaum Mór VIII. kerület, Damjanich-utca 30. sz. 5000 forintért Dick Vilmos és társaira. Buczai Jánosné VIII. kerület, Kis-Zuglóban levő házat 22,000 forintért Lázár Mihály és neje. Mayer Károly VII. kerület, Alsó-Rákoson levő házat Bernauer és Réthyre. Spiegel Adolf és neje VII. kerület, amazon-utca 6—8. számú házat csere útján Mendelsohn T. Gyulára. Mendelsohn J. Gyula VII. kerület, Hermina-mezőn levő házat csere útján Spiegel Adolf és neje. Takács Gyula és társai X. kerület, Felső-Rákoson levő házat 1641 forintért Spitzer Fannira. Paupic Ferenc és társai VI. kerület, Angyalöldön levő házat 4500 forintért Schikony Józsefre. Rákos Mihályné, VII. kerület István-mezőn levő házat csere útján dr. Philipp Ödönre. Stettner Adolf és neje VI. kerület, lőportár-dűlőben levő házat csere útján Weisz Ignácra. Weisz Ignác VI. kerület, Angyalöldön levő házat csere útján Stettner Adolf és neje. Essy Ferenc és neje IX. kerület, Czuczor-utca 3 számú házat 38,750 forintért ifj. Fanda Pál és neje. Szabó Jakabné VIII. kerület, Szigony-utca 8. számú háznak részét 700 forintért Janász Kajetán és neje. Csáki Samu VII. kerület, szövetség-utca 13. szám alatti házat 29,000 forintért Fuchs Gyula és neje. Schleisz József és neje VIII. kerület, gólya-utca 41. szám alatti házat 8200 forintért Friedl Márkus és neje. Rock testvérek V. kerület, visegrádi-utca-ban levő háza 16500 forintért Matits Döménre. Fischer Ignác és neje X. kerület, Felső-Rákoson levő telke 1206 forintért Fejér A. Adolfra. Van Rogen Henrik és neje VI. kerület, aradi-utca 45. szám alatti házat 30,000 forintért Mietna Arturra. Rosenbaum Mór és neje IX. kerület Márton-utczában levő háza 26,304 forintért Ipper Rezsőre. Pápai Manó és neje VII. kerület, Csengery-utca 7. szám alatti háza 48,000 forintért Müller Elek és társaira. Münzl testvérek X. ker. felsőrákosi réten levő háza 10,000 frtért Pellárik István és társaira. Bittner József és neje IX. kerület, Márton-utca 28. szám alatti háza 30,000 forintért Mayerberg Istvánra és neje. Özv. Pintér Mártonné VIII. kerület, népszínház-utca 45. szám alatti háza örökség útján Bancsora és társaira. Nyáry Józsefné X. kerület, Alsó-Rákoson levő háza 5254 forintért Friedl Friedrichre és neje. Lindenbaum Mór V. kerület, visegrádi-utca-ban levő háza 18,480 forintért Kardos Áronra és neje.

MINDENFÉLE.

A törvény fája. Még a hónap közepe táján erős szélvihar pusztított Montenegróban. A törvényhozás százados szilfája is áldozatul esett ennek a viharnak. A régi és új fejedelmi palota közt állott a terebélyes fa, melyet Nikita törvényteremnek használt. Alatta szolgáltatta az igazságot szegény bűnösök feje felett, sőt audienciákat is ott adott. Már a fejedelem elődei is e fa alatt ültek törvényt és az öreg szil pompásan megfelelt feladatának. Aki a törvény valamely keményebb dolgokban bűnösöknek talált, azokat mindjárt fel is akaszthatták egy-egy kinálkozó ágára. A fát egész Montenegróban nagy tiszteletben tartották és valószínű, hogy a nép másikat nem is fogad el törvényteremnek. Ez még csak a kisebbik baj volna a fejedeleme nézve. Kellemtelen lesz azonban, ha sáros bocskoru főnemeseit a palotájában lesz kénytelen fogadni és a fejedelemszöny nagy gonddal őrzött „vizit-szobáját” füstölik tele a montenegrói urak — audiencia közben.

Belépő díj — a szalonokba. A párisi előkelő világban most nagy a felháborodás Dumas fiának egy cikke miatt, amelyvel rést akar ütni a párisi szalonok eddigi elzárkózottságán. Páris, az idegenek eldorádója, az az oltár, melyen az egész világ oly szívesen áldozza föl kincseit, bármily fáradsággal, vagy bármily csalárdságok által szerezte is azokat valaki, eddig mindazt megadta az idegennek, amit csak szívük-szájuk kívánt: a legkülönbözőbb élvezeteket és gyönyöröket és alkalmat a legmesésebb fényűzésre. Csopán az előkelő világ szalonjai őrizték meg velük szemben exkluzivitásukat. Ez ellen küzd Dumas fiának és önyelvű

ujságjában, az „Idegenek Lapja”-ban azt a reményt kelti túlnyomóan amerikai olvasóközönségében, hogy sikerülni fog megnyitni előttük a szalonok ajtaját. Az említett lapban a következőket írja:

— Ama jog alapján, melyet maguknak a belépés alkalmával megvásárolnak s a melynek tiszta jövedelme a francia és idegen nyomor enyhítésére lesz fordítandó, tiszteletreméltó személyiségek, kiket azonban a háziasszony nem ismer, az alább felsorolt párisi szalonokba szabad bemenetet biztosíthatnak maguknak és tily módon a nagy francia asszonyok és a párisi előkelő társaság közelébe juthatnak.

Ezután felsorolja az előkelőségek neveit és azok lakáscímét: De la Rochefoucauld hercegnő, Páris; Uzés hercegnő, Champs-Élysées 76; Vicomte de Faugé, 12 Rue de Marignan; Mme de Saint-Senoch, Rue Bayen; Mme la marquise di Caza-Riera 29—31, Rue de Berri, stb.

Természetesen azonnal meginterviewolták az „Idegenek Lapja”-nak kiadóját, ki a következőképen képzeli magának a dolgot:

— Egy gazdag amerikai elmegy a megjelölt házak egyikébe, ott megengedik neki, hogy a fogadási napon a hölgyekkel csevegessen és miután tudja, hogy az arisztokrata-hölgyek mennyit fáradoznak szegényeik érdekében, diszkrétén fölajánl azok számára két-három ezer frankot.

Bármily merész és alig kivihető is ez a terv, annak alapeszméje eredetileg még sem Dumas fiának agyában született meg. Nemrégiben ugyanis Vicomtesse de Janzé, egyik legrégibb francia család sarja, annyira megindult a spanyol katonák nyomorán, hogy műkincsekben gazdag palotáját belépő-díj mellett megnyitotta a nagyközönség előtt. Ily módon nagy összeget gyűjtött össze, melyet a Kubán megsebesült katonák rendelkezésére bocsátott. Gazdag és szegény egyaránt tolongott a grófi palota kapujához, beírta nevét a kapusnál kitett könyvbe, lefizette a gyakran igen szerény belépő díjat és megtekinthette a palota remek műkincseit.

Az elért sikeren felbuzdulva akkoriban több arisztokrata-hölgy is követni akarta a grófnő példáját, de a dologból még sem lett semmi. Az „Idegenek Lapja” szerkesztőjének leleményes agyában azonban gyökeret vert ez az eszme. De csalódva fogja tapasztalni, hogy fáradozásai nem vezetnek a kívánt sikerre. Az özvegy Uzés hercegnő, kinek neve szintén ott van a listán, erélyes hangon tiltakozik az ellen, hogy a párisi szalonokat az idegenek előtt belépődíj mellett megnyissák. A hercegnő pedig hangadó a párisi társaságban, és így az ő tiltakozását bizonyára csakhamar követni fogja a többiek czáfolata is.

Gyermekes stílvirág. Egy németországi néptanító nagy gondnal összegyűjtötte azokat a stílvirágokat, amelyeket tanítványai füzeteiből tudott kihálászni és bemutatta őket egy német hetilap olvasóinak. Érdekesek az apró emberek naiv irományai és ezért közlünk is belőlük néhányat:

Ha valakit megharap egy keresztes-vipera, úgy azt ki kell szívni.

A ló állat, minden sarkán van egy lába.

A kakas kenyérrel, almával, bogarakkal és más emberi táplálékokkal él.

A szász Érczhegység egész Csehországban el van terjedve.

A kúrásszirok elől be vannak bádogozva.

A lakodalomra fiatal öreget egyaránt meghívtak és főztek, süttöttek.

Kolumbusz folyton az elülő részén állott és a szárazföldet kémlelte.

Érdekös, hogyan írja le egy kis fiú az iskolát:

Az iskolaterem egy falitáblából, padokból, tintatartókból, a tanítóból és egy botból áll. A legtöbbje nagyon régi és a sok használatból megkopott, de a bot az mindig új. Aki későbbem jön az iskolába, mint a tanító, az a leglustább és meg is büntetik. A tórképre városok, faluk, folyók, hegyek és vonalak vannak rajzolva, hogy nekünk meg kelljen azokat tanulni. A tanító pálczájával kilyukasztotta a szentföldet. A földgömbbel napfogyatkozást csinált. A tíz percznyi szünet alatt egy félóraig uzsonnázhattunk. A tanfelügyelő ur mindig dicser bennünket, de azért a tanító ur mégis örül, ha elmegy.

CSALÁDI KRÓNIKA.

Orosz regény.

(14)

Írta: DANILEVSZKI GERGELY.

A pásztorok kigondolt, izléses népriselethez üdvözöltek a czárnét, kezükben finom, selyem-szalagos kalappal. Így vonult be a tavasz a Dnyeprr mellékre. Ahol nem volt semmi falu sem, ott is segítettek magukon. Pompás tájképeket festettek, takaros házikókkal és hatalmas kastélyokkal s ezeket a képeket az utól kellő távolságban, egy domb tetején, az erdő mögött helyezték el.

Amíg a czárné aludt, az alatt fölirták a „falut“ szekerekre és tovább vitték. Mire a czárné a következő faluba ért, a festett házak már ott ékeskedtek. Katalin el volt ragadtatva a látottaktól és nem győzött eléggé csodálkozni.

— Milyen remek vidék!

És hol mondta ezt? Ahol azelőtt piszkos lengyelek tanyáztak és vadak csordája lézengett! Az ilyen kegyes családok divatosak voltak. A megcsalt akárhányszor tudta is a dolog igazi mivoltát.

Egyszerre hatalmas porfellegek szálltak fölfelé s a szürkéségből hosszú sorlovaskatona bontakozott ki. Megharsantak a trombiták, megperdültek a dobok, s a fegyverek megvillantak a nap fényében. Az ukrainai uszereg ez, a doni kozákok és huszárok egy része, kényelmes és elegáns egyenruhában, amelyet maga Potemkin herceg eszelt ki. A közelben, a huszárokon gyönyörködve, szépséges parasztlaszonyok és leányok állanak, tánczolván örömlen. A part felől vívatozás, énekszó, zene hangjai és tánczoló ujongása hallatszik. A falu előtt a magas nemes urak, a sztároszta, a világi és egyházi „méltóságok“ fogadták a felséges asszonyt, hízelt, magasan szárnyaló és gondosan megszerkesztett beszéddel. Msztyiszlavban Georgius Koniszky, a mohilevi érsek, a következő, híressé vált szavakkal üdvözölte a czárnét:

— Engedjük át a csillagászoknak azt az állítást, hogy a föld forog a nap körül; a mi napunk mi körülöttünk forog.

Kanévánál, a Dnyeprr mellett, Szaniszló Ágost lengyel király fogadta ő felségét, aki — Európa némileg csipős megjegyzése szerint — három hónapot és három milliót al-

dozott fel azért, hogy egy három óráig tartó rendez-vous-t kapjon az orosz császárnétól.

A Kieve való bevonulást százharmincegy ágyulós kísérté, a kapunál pedig a vár parancsnoka átadta a hatalmas vendégnek a várkapu kulcsát. Háromszáz, kisoros ruhába öltözött leányka virágokkal hintette be a czárnő útját. A városnak tisztelőre rendezett bálján nemesi uraktól kísérve jelent meg. Jókedvű, szeretetreméltó és igen nyílt volt. Arczán hibor-piroság és boldogság ragyogott, remek formájú testét zöld ruhába fűzte, mely alól aranyhímzésű cipőcskék bukkantak elő ingerlő kacérsággal. Tíz óra utánig kártyázott rajongó alattvalóival, azután visszavonult a számára berendezett termekbe, a megigézett, elbűvölt társaságot magára hagyva.

A kievi diadalmas bevonulást maga Katalin is aprólékos részletességgel írta le hozzá közelálló személyekhez, különösen Eropkin altábornagy, moszkvai szenátorhoz intézett leveleiben. Ezeknek a leveleknek egyes részei nyomtatásban is megjelentek. Ime, néhány töredék.

„Péter Dmitrievics! Tegnap délután öt órakor szerencsésen és jó egészséggel ide érkeztem. Azt hittem, hogy ezen a déli, a negyvennegyedik fok alatt levő helyen enyhébb a levegő. És épen ellenkezőleg áll a dolog. Husz fok hidegben vonultunk be a városba, ami Péterváron is ritkán esik meg. Mindazonáltal nem nagyon éles a levegő, a nagy tömegben legalább egy embert sem látam, akinek az orra vagy füle lefagyott volna, ami ott fűnn északon bizonyára megtörténik. Rengeteg sok idegen van itt, azonban Branczyk hetmánon kívül senkit sem ismerlek. 1787. április 30-án.“

Eropkinhoz írt többi levelei egyikében azon csodálkozik, hogy „Kis-Oroszországban egy napon annyi fény- és tügyerdőt látott, amennyit még életében sem.“ Többek közt ezeket is írta még Kieveből:

„Tömérdek sok lengye érkezett ide és számuk napról-napra növekszik. Mult vasárnap bált rendeztem és ötszáznál több vendégem volt mindkét nemből.“

„Harmadik napja már, hogy nem fagy. Valóságos tavaszi idő van.“

„Valamennyien egészségesek vagyunk és

várjuk a Dnyeprr zajlását, mely a cherszoni torkolatnál már megindult a vizesésekkig, itt azonban még nem kezdődhetett meg a gyöngöfagytól, pedig a nap reggeltől estig süt.“

Minden gondolatát a Dnyeprr foglalta le. Két és fél hónapig, január végétől április közepéig, nem tudott Kieveből megválni. Márczius 23-án ezeket írta Eropkinnak:

„Ma végre megmozdult a Dnyeprr jege s a vizen számtalan csónakos sürgölődik. Az idő hűvös még, hanem azért remélem, ha Isten is megengedi, jövő hónap közepén gályával tovább evezhetünk.“

Zimmermann angol udvari tanácsosnak, házi orvosának ezt írta Kieveből való elutazása előtt:

„Holnap utra kelek és lemegyek a Dnyeprr Cherszonig. Kiev fekvésénél fogva valószínűleg festői város. Négy terjedelmes, de ügyetlenül épített részből áll. Régen nem volt itt olyan nagy hiány lakásokban, mint itt tartózkodásom idejében. Az idetódult idegenek száma elképzelhetetlenül nagy. Nehéz volna kitalálni, hogy mi vonzhatta őket ide, mert azt nem hiszem, hogy fölültek volna az újságoknak, amelyek azt kürtölték világgá, hogy Taurisban vagy itt koronáztatam meg magamat. Erről szó sem volt soha.“

Április 22-én szállt föl a felséges aszszony kíséretével az aranyos, zászlókkal díszített gályákra. Minden gályán egy-egy zenekar is volt. A „Dnyper“ nevű lobogott a tengerenagy zászló. Ez volt a czárné gályája. A megállapított jelle az egész társaság a „Desznán“ gyülekezett, ebédre. Az idő gyorsan telt el. Egy hét alatt Kremencsugba értek. Ez április 30-án volt. A czárné előjött kajütjéből, ahol még mindig fűtöttek. Fölment a földéltre és elámult azokon, amiket látott. Ukrania tavasza ragyogott mindenfelé, teljes pompájában, tarka színeivel, bódító illatával.

Világosan emlékszem rá, gyermekeim. Én is a kísérethez tartoztam. A parti kertekben meggyfák, cseresnyefák, körtefák és almafák mutatták gazdak virágokrétajukat. A hiborvörös harangvirágok, melyek a tavasz örömeire kinyitották kelyheiket, nedves, földön kuszó leveleikkel belehajoltak a vízbe. A lilium-fehér iris és a sárga tulipán, amelyet nem emberkéz ültetett, hegyen-völgyön pompázott.

(Folytatása következik.)

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 22-én.

Állampapírok.	penz	ár	penz	ár	penz	ár	penz	ár
Aranyjárdék	119 40	119 90	4% ugyanaz visszat. 210 kor. .	99	100	Magyar általános tkpénztár. . .	315	320
Koronaérett jár. adóment. 4% .	57 75	58 25	5% Aradi polg. tkptár. 40 évre .	100	100 50	Magy. orsz. központi tkpénztár. .	300	303
Koronaérett jár. adómentes 8 1/2% .	83	85 50	5% Erdélyi m. jelzáloghitelb. .	100	101	Pesti hazai első takarékpénztár. .	317 50	320 1
1889. évi államv. ar. kölcsön 4 1/2% .	120	121	4 1/2% ugyanaz	92 50	93 50	c) Biztosító társaságok.		
1889. évi	100	101 50	4 1/2% Horv.-szlav. orsz. jelz.-b. .	100 50	101 25	Bécsi biztosító társaság	210	220
Vasútpap. kölcs. ar. adóment. . .	68 50	69 50	5% Magyarországi áll. takarékp. .	102	103	Bécsi élet- és jót. bizt. intézet .	270	280
1879. évi nyerevény-kölcsön . . .	161 50	162 50	5% Magyarországi földhitelintézet. .	104 50	105	Első magyar áll. bizt. társaság. .	354 0	357 5
Magyar repülésk. k. köv.	100 50	101 25	5% Osztrák földhitelint. ny. k. .	128 50	129 50	Füredi rish. és rizskom. gyár. .	110	115
Magyar repülésk. k. köv.	100 50	101 25	5% Temesvári első tkpénztár. .	100	101	Gschwindt-féle szeszgyár.	83	85
Horv.-Szlavon	97	97	4 1/2% ugyanaz	99 25	100	Magyar jót. és viszonybiztosító r.-t.	73	75
Magyar földterherment. köv. . . .	97	97	Elsőségek.			Nemz. baleset-munkabizt. r.-t. .	140	143
Horv.-Szlavon	138 50	139 50	4 1/2% Adria m. kir. tengerhaj. r. .	100	101	Pannónia viszonybizt. intézet .	825	830
Tiszai és szegedi nyer.-kölcs. .	120 50	121	4 1/2% Budapesti központi vasp. r.-t. .	93 40	94 40	d) Malmok.		
Aranyjárdék, adom. osztr. . . .	101 25	101 75	4 1/2% Bpesti villamos városi vasút .	93 50	94 50	Concordia gőzmalom r.-t.	290	300
Koronaérett jár. adóment. osztr. .	165	166	4 1/2% Budapest-pécsi vasút	95 50	97 50	Első budapesti gőzmalom r.-t. . .	690	695
Államssorsjegyek 1854. évből . . .	140 50	141 50	4 1/2% Budapest-pécsi vasút	95 50	97 50	Kisbék gőzmalom társaság. . . .	290	295
1860. évsz.	153 50	154 50	4 1/2% Kassai vasút 1889. évből . . .	99	100	Kisbék gőzmalom részv.-társaság .	171	175
1880. évsz.	153 50	154 50	4 1/2% ugyanaz 1889. évből	120	121	Pesti hengermalom-társaság . . .	600	610
1884.	109 50	110 50	4 1/2% ugyanaz 1891. évből	93	94	Pesti mozd. és száll. gőzm. r.-t. .	245	252
6% Bolgár államv. zálogkölcs. . .	31 50	32 50	4 1/2% ugyanaz 1891. évből	120	121	Pesti Victoria-gőzmalom	128	130
3% Szerbiai nyer.-kölcs. 100 ft. .	32 50	33 50	4 1/2% Magyar-gácsosv. vas. II. k. b. .	58 50	59 50	e) Bányák és teglgyárak.		
3% Budapesti f. v. kölcs.	97 75	98 75	4 1/2% ugyanaz	103	104	Budapest-ész. lőrcs. teglgyár . . .	170	175
4% Temes-bégyvölgy vízszab. l. . .	97 90	98 90	4 1/2% Magyar ny. vasút 1874. k. b. .	118 50	120 50	Egyesült tegl- és cementgy. r.-t. .	83	87
Záloglevelek.			4 1/2% Magyar vas. elsőbbs. kölcs. .	118 50	120 50	Eszaki. egyes. közszénb. és lőv. .	129	131
4 1/2% Belvárosi takarékpénztár . . .	100 25	101 25	Részvények.			Felsőmagy. bány. és kohó r.-t. .	103	110
4 1/2% Egyes. budap. f. v. tak. . . .	100 25	101 25	a) Bankok.			István teglgyár részv.-társaság .	78	79
4 1/2% Kisbirtokosok orsz. földhit. .	102	103	Budapesti bankgyűléslet	102	103	Kassa-somodi közsz. r.-t. id. ell. .	20	20
4 1/2% ugyanaz 50% évre	92 50	93	Első magyar iparbank	171	173	Közbányai teglgyár-társulat . .	740	741
4 1/2% Agrárbank szőlőhitelvény . .	98	99	Füredi hitelbank	97 50	98	Közbányai és teglgyár r.-t. . . .	325	330
4 1/2% ugyanaz járadékjegy	97 75	98 75	Pannónia bank-részv.-társaság . .	82	83	Magyar aszfalt részv.-társaság .	211	212
4 1/2% Magyar földhit.-int. papírban .	100	101	Hazai bank részv.-társaság . . .	103	104 50	Magyar áll. közszénbánya r.-t. .	70	70 50
4 1/2% ugyanaz	97 25	98 25	Hazai bank részv.-társaság . . .	115	120	Magyarkecskai gyár-részv.-társ.	153	154
4 1/2% ugyanaz szab. és talajjav. .	96 75	97 75	Hermes magy. áll. vállalkoz. r.-t. .	115	117	Salgótarjáni közszénbánya r.-t. .	309	310
4 1/2% Magyar helyi ér. vas. kötv. .	99	100	Horv.-szlavon orsz. jelzalogb. .	375	378 50	Ujkeleti teglgyár és mészegető r.-t.	213	245
4 1/2% ugyanaz koronadétek	94 50	95 50	Magyar általános hitelbank . . .	352 2	353 50	f) Vasútvételek és teglgyárak.		
4 1/2% Magyar jelzáloghitelbank . . .	100	102	Magyar ipar- és keresk. bank . .	238	239 50	Első magy. gazdasági teglgyár . .	160	165
4 1/2% ugyanaz	100	100 50	Magyar jelzáloghitelb.	352 2	353 50	Danubiusi m. hajó- és teglgyár r.-t.	93	97
4 1/2% ny. közs. k. 110 ft. visszat. .	100	100 50	Magyar kereskedelmi r.-t.	200	200	Ganz és L. vasút. és teglgyár . .	2165	2193
4 1/2% ugyanaz nyer.-kötvény . . .	121 50	122 50	Osztrák hitelintézet	351 90	352 10	Nicholson teglgyár	10	110
4 1/2% ugyanaz osztrák felülbély. .	122 50	123 50	Magyar takarékp. közp. jelz.-bja .	503	505	Rimamurány-salgót. vasút r.-t. .	262	262 50
4 1/2% ugyanaz	10	21	Osztrák magyar bank	518	519	Schlick-féle vasút. teglgyár r.-t. .	202	212 50
4 1/2% Magyar orsz. közp. tkptár. .	100 25	101 25	Unionbank	291	292	Welter J. gép- és teglgyár r.-t. .	248	240
4 1/2% Magyar tkptárak közp. jelz. .	100	101	g) Különféle vállalatok.			Athenaeum irod. és nyomd. r.-t. .	300	300
4 1/2% ugyanaz közs. kötv.	95	95 50	Belvárosi takarékpénztár	102	104	Franklin-társulat	270	272
4 1/2% ugyanaz	100 20	101 20	Budapest III. ker. takarékpénztár .	121	123	Kosmos-műintézet	80	80
4 1/2% Osztr. magy. bank 40% évre .	95 50	97	Budapest-Erzsébetvárosi takarékp. .	84	85	Pallas irod. és nyomdai r.-t. . .	150	155
4 1/2% Pesti hazai é. tkpt. közs. . .	95 25	96 25	Bpesti takarékpénztár	224	226	Pesti könyvnyomda részv.-társ.	1500	1550
4 1/2% egy. záloglev. kor. ért. . . .	100	101	Egyesült budapesti Gv. tkptár . .	165	170	Általános vagonkölcs. társulat .	630	640
4 1/2% Pesti m. keresk. bank . . .	95 25	96 25	Sorsjegyek.			Budapesti áll. villamosági társ. .	110	111
4 1/2% ugyanaz	105	106	20 frankos vagy 8 ftos	569	574	Első magyar betétihitelrészv. r.-t. .	145	147
4 1/2% egy. közs. kötv. vf. 110 ft .	105	106	20 márkás	953	957	Pénznemek.		

SZÍNHÁZAK.

Budapest, vasárnap, 1898. október 23-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárak mellett:

Általános bérletszámok:

II. Rákóczy
Ferencz fogsága.
 Eredeti dráma 5 felvonásban.
 Írta Szilágyi Ede.

Személyek:

Zrínyi Ilona
 Rákóczy Ferencz
 Károly
 Amália
 Kolonics
 Lehmann
 Olivér
 P. Kriterion
 Gróf Bercecsényi
 Kristóf
 Nótarius

Jászai M.
 Somló
 Szilágyi I.
 Maróthy
 Egri
 Mihály
 Iván
 Vitéz
 Szász
 Zilahy
 Gabányi

Este 7 órakor rendes helyárakkal:

Évi bérlet 175. Havi bérlet 21.

A komédiások.

Vigjáték 4 felvonásban. Írta Pail-leron. Fordította: Fáy J. Béla.

Személyek:

Cardevent Pierre
 Cardeventne
 Grigneux
 Laversée
 Laverséne
 Valentine
 Pegomas
 Lajevöl
 Saint-Marin
 Brastommié
 Colner, zsidó
 Hugon
 Jules szintéz
 A Divette

Mihályfi
 Sz. Prielle
 Bercecsényi
 Vizvári
 Szász
 Török I.
 Nádai
 Latabár
 Horváth
 Császár
 Gabányi
 Egri
 Zilahy
 Vászárhelyi

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 107. Havi bérlet 11.

Hugonották.

Nagy opera 4 felv. Zenéjét szer-zette Meyerbeer. Szövegét írta Scribe. Fordította Nádasdy L.

Személyek:

Valois Margit
 Valentina
 Urbain
 Udvarhelyi
 Egy hölgy
 Nangis Raoul
 Marcel
 Saint Bris gróf
 De Nevers gróf

F. Panny I.
 Vasquez M.
 Payer M.
 de Ponty B.
 Réza L.
 Perotti
 Ney D.
 Kornay
 Takács

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal:

A kis alamuszi.

Eredeti víg operette 3 felvonás-ban. Írta és zenéjét szerzte: Ifj. Bokor József.

Személyek:

Chateaux Renard
 Saint Remy
 Tre oile
 Mervilleux
 Mac Donald
 Sarah, neje
 Mary
 Tom
 Rettegetes
 Juliet

F. Henri A.
 Kiss M.
 Ujvári
 Kenedich
 Nemeth
 Z. Nádai
 S. Várnai
 Tolla
 Vidorné

Este fél 3 órakor rendes helyárakkal:

Blaha Lujza asszony mint vendég

A nagyapó.

Eredeti népszerű dalokkal 3 színdarabban. Írta Szilágyi Ede. Zenéjét szerzte Doppler Károly.

Személyek:

Petendi
 Boji
 Agnes, neje
 Zsuzsi, leányuk
 Rafaela
 Kics Tamás
 Anna, felesége
 Gyula
 Nagy János
 Zsuzsi
 Lakab, szolgája
 Utasi
 Rózi
 Blaha
 Péter

Szabó A.
 Horváth
 Siposné
 Blaha L.
 Blaha S.
 Gondos
 Izsoné
 Kiss M.
 Tollai
 László
 Tornyai
 Vidorné
 Várnai

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárak mellett:

A hálókocsik ellenőre.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Alexandre Bisson. Fordította: Zemplényi P. Gyula.

Személyek:

Godefróid György
 Luciani, neje
 Montepin apósa
 Montepin
 Godefróid
 Szt. Medard
 Laborde
 Charbonneau
 Charbonneau
 Angèle

Hegedűs
 Molnár
 G. György
 Nikó Lima
 Góth
 Balassa
 Székely
 Rónaszéki
 Mátyás
 Berzse

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

790. szám. 790. szám.

Őrült — vagy szent?

Dráma 3 felvonásban. Írta: José Echegaray. Spanyolból fordította Szalai Emil.

Személyek:

Don Lorenzo
 Angela, felesége
 Inés, leányuk
 Almóte
 Eduardo, herceg
 Juana
 Don Tomas
 Dr. Bermudez
 Braulio
 Benito

Gál
 Haraszthy
 Némethy J.
 R. Rosiagni
 Beregi
 Hunyady M.
 Balassa
 Kálmány
 Mátyás
 Rónaszéki

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

A krokodilus.

Operett 3 felvonásban. Írta: Walther Oskár. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Ferenc Adolf.

Személyek:

Özv. Mollené
 Lili
 Salbe Theo
 Wille F.
 Schlauc
 Schneller
 Triebelné
 Ringsheim báró
 A színgazdát
 A rendező
 Prümper
 Klex
 Mari
 Pinczer
 Levélhordó

Kovács A.-né
 Ledócsy
 Székely
 Góth K.
 Szentmiklósy
 Palásthy
 Láng E.
 Halasi R.
 Mátyás
 Besenyei
 Héber A.
 Boross E.
 Simon M.
 Károly
 Kossai E.

Este 7/8 órakor rendes helyárakkal:

Másodszor:

Corignanék válópöre.

Babózat 3 felvonásban. Írta: Rodde Georges és Cascoigne Jean. Fordította: Peterdy Sándor.

Személyek:

Corignan
 Escalquens, ügyvéd
 La Ferté-Martin
 Montabert
 Des Olivettes
 Reoston
 Cicero
 Tourdorel
 Törvényszéki
 Prosper irodaszoja
 Póteskúti
 Hubert
 Castorine
 La Ferté-Martiné
 Agatha
 Lucie

Boross
 Vidor
 Székely
 Mátyás
 Furedi
 Góth
 Rónaszéki
 Károly
 Tóth
 Miklósi
 Besenyei
 Varga
 Láng Elei
 Sz. Szilassy
 Aranyossy
 Gróó V.

VÁROSLIGETISZÍNHÖR

Igazgató Föld Zsigmond.

Délután fél 3 órakor lezártított helyárakkal:

Hófehérke és a hét törpe.

Várszínház dalokkal és táncok-kal 9 képen. Fordította Varsány József.

Este fél 8 órakor mérsékelt helyárakkal:

Próbaházasság.

Népszerű dalokkal 3 felvonásban. Írta Gerő Károly. Zenéjét összeállította Erkel Elek.

A fővárosi vigadó

összes termeiben

ma, vasárnap, október hó 23-án

művész-estély.

A nagyteremben hangverseny-számok.

HONVÉDZENEKAR.

Zenecsoporthok

magyar, német, francia, spanyol, olasz eredeti előadásban.

Az összes éttermekben magyar, német ének és zene- és élite-mutatványok.

Belépőjegy az összes helyiségekbe és előadásokra 50 kr.

Külföldi, olasz konyha, tiszta borok és jó kiszolgálás.

Az előadások naponta tartatnak és a műsor változa-tosságáról gondoskodva lesz.

Fő- és székvárosi Vigadó-kioszk

A téli időny kezdetével van szerencsém a n. é.

közönség becses tudomására hozni, hogy a fő- és székvárosi Vigadó-kioszkot teljesen újonnan fel-

építve, azt megnagyobbítva, tölire kettős üvegfal-lal látam el, a belsőhelyiségek gázfűtőkkel

ellátva, a kioszk legkellemesebb üdülő-helyül szolgál.

Egyszerűsöd tudomására hozom a n. é. közön-ségnek, hogy kioszkomban egy hideg buffet van

felállítva, mely a legkényesebb ízlet is minden te-kintben kielégíti. úgy hogy színház után bátran

merem mint vacsorázó helyiséget kioszkomat ajánlani.

Pinczém a legkiválóbb kül- és belföldi borokban bő-velkedik.

Ezzel kapcsolatban a fő- és székvárosi Vigadó-kávéház újonnan átalakított és villam-, valamint

gázvilágítással ellátott kártyaszobáját is figyelmébe ajánlva a n. é. közönségnek, vagyok kitűnő tisztelettel

Pohl Károly,

a fő- és székvárosi Vigadó-kávéház és kioszk bérleje.

Kitűnő kiszolgálás! Összes bel- és külföldi új-ságok! Összes képes lapok! A kávéházban 4 teljesen modern, Seifert-féle tekeasztal.

Fehér ló szálloda

étterme

VIII. ker., Kerepesi-ut 15. sz.

Magyar, francia konyha. jó valódi borok,

gyors kiszolgálás, mérsékelt árak.

Esténként Rácz Pali zenekara hangversenyez.

FARKAS JÁNOS,

vendéglő-tulajdonos.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy

a párisi dr. Boiton Injektio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legidősebb és legelhanyagoltabb bajokat is, — fölösleges tehát

Copaiva-bálsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rongálják, de a bajt nem gyógyítják meg.

Főraktár: Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest

V. Széchenyi-tér és Nagykorona-utca sarkán,

hal üvegenként 1 forint kapható

Pisskó András

szűcs-mester

Budapest, Soroksári-utca 11.

Készít és raktáron tartja a legújabbci-vatu nőiszörme keepallérokat, jac uette-teke, muifokat és sapkákat. Városi bun-dák beélelését és átalakításokat csino-san figoniroz. Nyáron át, mely elleni

még ő áll tart!

A legjobb zongorák

Steinway és Sous

BLÜTHNER GYULA

kir. udv. pianogyárosok egyesületi kép-viseletősége

BUDAPEST,

Kohn Albert-nál IV. Kigó-utca 8.

Készítől igen das választékban kaphatók új és átjavított zongorák és harmoniumok.

Az uri közönségnek

legjobban ajánlom

ruhahérleti rendszeremet

Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

vizsgákra előkészítő tanfolyam.

Kérdőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő. Érdi Jenő felvétel

irodaja: Bezerédi-utca 15.

FARFUMERIE ROYALE.

Manicure kézipolási műterm és amerikai arozfűdők a legkiválóbb francia és angol illatszerek megérkeztek. Arczenőcs, fogpaszta, puder, hajfestő, mosdó-víz, fog-, haj-, hajusz- és köröm-kelők, fésű, hajtu, szappan, arcfestők, szobailat és szivacs dus választékban. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

BUDAPEST, VII. ker., Erzsébet-körút 54. szám

Royal-szálloda átellenében.

A mi öltönyeink

feltűnést keltenek.

Egy elegáns öltöny 12 frt, téli kabát 14 forint és feljebb az „Angol szabó”-nál Kohn Heilmann és fia, Budapest, Károly-körút 12. földszint és első emelet kaphatók. Szabott árak. Tessék a czimünkre figyelni.

Ujdonság!

fényképezésben. Új talál-mányommal a villamos nagyitá-soknál képes vagyok következő igen olcsó árakon minden kis kép után, sőt régi, avult képek után is nagyitásokat készíteni és pedig: egy fénykép eredeti életnagyságban, melkép, leg-finomabban kidolgozva, passz-portoultal együtt 24 frt. 1/2 élet-nagyságban 18 frt. 1/2 életnagyságban 9 frt. Kiváló finom ola-fosimény életnagyságban 30 frt. 1/2 életnagyságban 18 frt. Aqua-ról és platinó-képek legfinomab-b kivitelben 4 frttől kezdve 50 frtig A fényképek ára: 12 visit-kártya 5 frt. 12 drb Cabinet-kép, egész-alak 18 frt. 12 drb Makart-kép 15 frt. Képek, melyek nem felel-nek meg, felülfizetés nélkül új felvételekre visszacserelelnek.

Időegnek kiadó. Gyögyemmel Kiszolgálóknak.

Tisztelettel

KALMAR udvari fényképező, Andrassy-ut 29.

Blaha Lujza
 pipere-crème.

Ezen Blaha Lujza pipere-crème-ny úgy ünnepelt nagy művésznőnek, valamint a főváros legelő-ketűbő nőgyógyászati kedves pipere-crème, mert szeretői fi-nomságait, meglepő és feltűnőst keltő hatásait, mely már az első kísérlet után is észlelhető, minden hölgy, aki csak egyszer is használta ezen pipere-crème-t, annak többé más nem kell. Mert mint a vegyvizsgálat igazolja, teljesen ártalmatlan és sztr-mentes, egészen új bőrápoló és bőrtisztító pipere-crème, mely a bőrt kenve azonnal be-szívódik és a bőr gyengén kife-szül, miáltal az arcmárvány-esszét simavágot, fénytelen haleánypróbasz fehérséget és udaséget nyer. Ez ezen őde zo-máncz Teint Parisien alatt az arcz-bőr összes tisztálaltatásai u. m. azeplő, pórsenések (wimerlik), bőrt-alka (mitesszer), a zsíros, nyers, durva vörös arczszin, az orr, nyak, kar és kéz vörössége,

a redők és bőrfoltok mind eltű-nnek, s mert zsírmentes és azon-nal felszívódik, nemcsak estál használható, hanem épen nap-pal használható kiválóan al-kalmas, miért is estélyre, szin-házba vagy sétára menés előtt kö-lözhetően kiegészítő részét ké-pzi a legelőszárabbban. Számos közönség és elismerő levél igazolja ezen crème jószágát. 1 tépely ára használati utasítá-sal 1 frt 20 kr. Blaha Lujza crème-powder fehér, crème és rózsaszin-ben 1 doboz 80 kr és szappan 1-darab 50 kr. Kapható közvetlen a készítőnél: Dévai Széltősy Zsófia gyógyszerésznél, Buda-pest, I. ker., Karacsony-utca 1. sz. Raktár Budapest: Török József gyógyszerárában, Opera-gyógyszertár, Nádor-gyógyszer-ár és Debrecezenben dr. Kotsch-nek és Tóth Béla gyógyszerárá-ban.

Óvakodjunk a rossz utánzatoktól.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Magyar Színház	Vígjáték	Népszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Hétfő	Himfy dalai	—	A régrehajtó	Jáfet 12 felesége	Corignanék válópöre	Faust
Kedd	Crampton mester	Otello	Órult vagy szent	Hoffmann meséi	A krokodilus	—
Szerda	Antonius és Cleopatra	Fidelio	A régrehajtó	Nagyapó	Lorignank válópöre	—
Csütörtök	Pry Pál	A troubadour	A hálókocsik ellenőre	A szultán	A krokodilus	A dolovai nábob lánya
Péntek	Pietro Caruso bűnhődés	A bűvös vadász	A régrehajtó	A varázsgyűrű	A gésák	—
Szombat	Pietro Caruso bűnhődés	Faust	Aeneas papa	Nagyapó	Tíz év Bányák	Rozenkranz és Guldenstern
Vasárnap d. u.	A velencei kalmár	—	Mozgó fényképek	Lili	Molnár és gyermeke	—
Este	Pietro Caruso bűnhődés	A királymondta	Aeneas papa	A piros bugyellár	Corignanék válópöre	—

Különítve az 1897-iki párisi kiállításra.

FÖLDES L.

puskaműves

BUDAPEST,

Múzeum-körút 3. szám alatt.

Kétcsövű Lefauchaux vadászfegyver 15 ft.

kétcsövű Lancaster 18 ft 50 kr., kétcsövű

Lancaster kakas közötti kulcsal 23 ft

50 kr., kétcsövű Lancaster kakas közötti

kulcsal, patkózog damaszt csővel 4 ft

kétcsövű Lancaster Pieper-féle finom patkózog

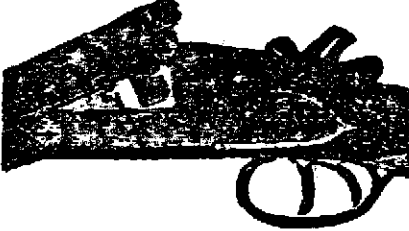
damaszt csővel 48 ft, Greener rendszerű két-

csövű Lancaster finom damaszt csővel 56 ft

Régi fegyverek ujakra kicseréltetnek.

Az 50-as vadászozók és fegyverekről szóló illusztrált árjegyzéket ingyen

és néma: ntvé külföld.

Hein János

műkertészet és faiskola.

Budapest,

Vil., Csömöri-ut 87. sz.

Telefon 62-78.

Különlegesség:

Parkok és kertek tervezése és alakítása. Prospektusok ingyen és bérmentve.

BUTOR

készpénzért

ugysintén

részletfizetésre

legulányosabb árak mellett kaphatók

GONDA S.

butorraktárban,

Vil. István-tér 7.

„BRUNA“

legnagyobb téli kerékpár-iskola Budapesten a város központja.

VI. ker., Lázár-utca 13.

vezérképviselete és főraktára

az első morvai kerékpárgyártmányoknak.

Fiókelárussíték:

Schön E. Hugó
VI., Dalszínház-utca 10.
az Opera mellett.

Spitz Bernát
egyenruha-intézet
V., Fűdö-utca 7.

A ki mer, az nyer!
Fogyóitódéje a magy. kir. szab. osztálysorsjegyeknek
A ki mer, az nyer!

STERNBERG JÓZSEF BUDAPEST, VI., Teréz-körút 6.

Eredeti sorsjegyek az I. osztályhoz:

1/8 1/4 1/2 1/1
— .75 1.50 3. — 6. — frt

Főnyeremény I. osztályban,
60.000 korona

I. osztályu húzás már
november hó 17-én és 18-án.

A VI. osztályban legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

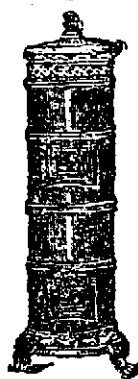
egy millió korona.

Rendeléseket azonnal kérek, miután az érdeklődés rengeteg és így a sorsjegykészlet nemsokára fogytán lesz. Küld készpénz vagy utánvét mellett

STERNBERG JÓZSEF

íróasztala

Budapest. VI., Teréz-körút 6. sz.

Meidinger kályhagyár

EHRlich J. és H.

Budapest és Bécs.

Budapest, IX., Lónyay-utca 17. szám.

Meidinger töltő- és szabályozó-kályhák. Kaszárnya-kályhák Siemang Ehrlich-szabádalma szerint. Meidinger oalroféresek cserépburkolattal, új szerkezettel. Központi légfűtések és szellőzők.

Gyökerez szőlővesszők

fajtiszták, jégverés és peronoszpóra-mentesek, kaphatók őszi vagy tavaszi ültetésre

PÓLYA BÉLA

p-szondai szőlőtelepéről (vasut, posta Szolnok.)

Európai gyökerez vesszők ára ezrenként:

Csemege-vesszők 25 ft.
Borfajoké 20 ft.
Riparia pontalison ojtott gyökerez vesszők
fajkülönbség nélkül 150 ft.

Árak Szolnokon vasutra feladva értetnek.

Küldés utánvétellel.

FŐBB FAJOK. Csemege: Chasselas fehér és piros, (ropogós gyöngy szőlő), gohér, korán érő finom Madeleine angerine, passzutti stb. Borfajok: Olasz rizling, nemes kadorka, török szőlő, muscat lunel, bakar stb.

Csak elsőrendű minőségek szállítanak.

Tisztelt vevőim! és a nagyérdemű közönséget alázattal értesitem, hogy 234. oldal

1725 eredeti kézimunka-

rajzokat tartalmazó új képes árjegyzékem, mely a női kézimunka szakmái teljességében bemutatja, a sajtóból kikerült és kíváncsra rendezésre áll.

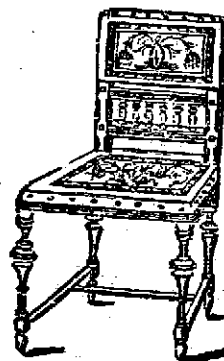
Kiváló tisztelettel

Bérczi D. Sándor

kézimunka-nagyiparos

Budapest, Király-utca 4.

Nádszékek,

használt vagy új! és sak, át-
alakíthatók bútorokká és
szép kiegészítést nyerne. Ár darab-
onként 2 ft 50 kr. és feljebb.

Bőrszékek

KENDI A. BUDAPEST
V., Mátyás-utca 2
az evang. iskola-épületben.

3 tucsat
5 forintért

valódi francozia

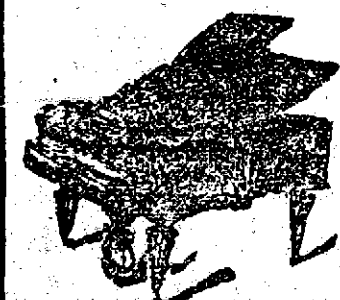
Gummi

vagy

Halhólyagot

alegfinomabb minőségben szál-
lit a „Nagybani gummiárú rak-
tár” IX. ker., Üllői-ut 21. szám.
Szelektilés titoktartás mellett
utánvétellel, nem felszárulak
a pénz visszaadatik.

Zongorák és pianinok

A világ első gyá-
raiból, valamint sa-
ját készítmények,
melyek zeneművé-
szek által a zene-
gyöngyeinek nevez-
tetek el, ez időben
legszerencsésebben vásá-
rolhatók. 724

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócsa zongorák becsereitnek és hangolások vala-
mint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminisztérium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**III. Sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminisztérium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Sorsolási Terve

Harmadik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1898 nov. 17. és 18-án	Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1898 decz. 14. és 15-én	Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1899 jan. 10., 11. és 12.	Hatodik osztály Betét 24 korona. Huzás: 1899 márczius 15-től április 12-ig.
Nyeremény Korona 1. 60000 1. 20000 1. 10000 1. 5000 3 a 2000 6000 5 a 1000 5000 8 a 500 4000 30 a 300 9000 50 a 100 5000 2900 a 40 116000 3000 ny. Kor. 240000	Nyeremény Korona 1. 70000 1. 25000 1. 10000 1. 5000 3 a 3000 9000 5 a 2000 10000 8 a 1000 8000 20 a 500 10000 60 a 300 18000 3900 a 80 312000 4000 ny. Kor. 477000	Nyeremény Korona 1. 80000 1. 30000 1. 20000 1. 15000 3 a 10000 30000 5 a 5000 25000 8 a 2000 16000 10 a 1000 10000 70 a 500 35000 4900 a 130 637000 5000 ny. Kor. 398000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1,000,000 (Egy Millió) 1 jut. kor. 600000 600000 1 nyer. 400000 400000 1 a 200000 200000 1 a 100000 100000 1 a 60000 60000 1 a 40000 40000 2 a 30000 60000 3 a 20000 60000 20 a 10000 200000 50 a 5000 250000 400 a 2000 800000 720 a 1000 720000 1000 a 500 500000 27800 a 200 5560000 30,000 nyerem és jut. Kor. 9,550,000
Negyedik osztály Betét 40 korona. Huzás: 1899 január 31. és február 1-én.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1899 február 22. és 23-án.	
Nyeremény Korona 1. 90000 1. 30000 1. 20000 1. 15000 3 a 10000 30000 5 a 5000 25000 8 a 2000 16000 10 a 1000 10000 70 a 500 35000 3900 a 170 663000 4000 nyer. Korona 934000	Nyeremény Korona 1. 100000 1. 30000 1. 20000 1. 15000 3 a 10000 30000 5 a 5000 25000 8 a 2000 16000 10 a 1000 10000 70 a 500 35000 3900 a 200 780000 4000 nyer. Korona 1061000		

Ezen 480 nyeremény által nyújtott kihozott kupa a jutalmad.

Az I. osztály huzása 1898. november 17. és 18-án lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termében. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. október hó 23-án.

Magy. kir. Szabad. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

~~1. International Organization of Migration - 1951~~

Lakhely és kelet: _____
Név és anyja: _____

Tessék olvas-
hatón aláírni.

Dr. GARAI ANTAL

orvos-, sebész-, természet- és szülésztudor r. cs. kir. oszt. -törvénysz. tanácsos.

Budapest, Belváros, IV. ker., Kigýó-utczán 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsónál.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógy-szerkezelés is gondoskodni lesz.

Nőknek külön várótáram.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTNUTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemi betegségek és ezek egyszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt áraz 1500 kr., most csak 80 kr. A könyv jól beszámogóvá lesz ekkülrre, 1-rt be-küldése mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet-boredés. III. Az önterítkezés és az ejei magmúcsok IV. Húgy-csatornák(tripper) és húgyveszákúletek. V. A bejakor (sziphiás), VI. A fehérhályos. VII. Elgyengült férfiak. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek átterjedése a prosztata.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Céltszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., János-utca 22. sz. Balasovits György, nagyzárda.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos, fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szántó Márk, dohányüzlete.
- IV. „ Barich-bazár Déval József, dohányüzlete.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemetsk A. J., dohányüzlete és újságáru.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula, fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Well Vilmos, dohányüzlete.
- V. „ Váci-körút 6. szám Moren Janka, dohányüzlete.
- V. „ Cipót-körút 22. szám Wollák Zsigmond, dohányüzlete.
- VI. „ Jeréz-körút 54. szám Brauer József, dohányüzlete.
- VI. „ Jendrassy-ut 48 szám Baboacay Ilona, dohányüzlete.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Heisler Béla, dohányüzlete.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám Frank J., dohányüzlete.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérk. Sopronyi V., dohányüzlete.
- s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadnak.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Jódeálom. Hogy miért kerülöm önt? Ennek oka sajnos, az én valómra igen szomorú. Testi szemeim sokkal gyengébbek, hogy az önébe nézhessenek. Ha ez néha véletlenül mégis megtörtént, úgy éreztem magam mint az a szegény agyongyórtott vándor, kit lelkeinek mardosásai a zord sziklára kergetnek és onnan lenézve a mélységbe, egyensúlyát elvesztve, a halál torkába rohan. Úgy éreztem én is magam midőn szemembe néztem. Miként a napimádók nem mernek a napba nézni, ép úgy nem merek az ön tekintetével találkozni. Érzem, hogy ez a vesztem volna. Különben is, sajnos, én csak egy szerény bolgóciska lehetnék az ön körül rajongó fényes csillagok között. 6630—1

Kraim. Ki volna hajlandó önk közüleg intelligens leveleivel szórakoztatni? Szíves válasz „Eszmece” jellegre ezenlaphoz kérétek. 6624—1

Édes barnám. Aranyos levélked meg kaptam mely rendkívüli örömet okozott és szépen kérlek, írj minél gyakrabban téged nagyon szeretlek szökdnek. 6623—1

Estcsillagnak. Szerelmünk ege kezd beborulni. A láthatáron vérteljes felhők mutatkoznak. Mit tegyünk? Manfréd. 6620—1

Marta. Voyageant peus pas érire. Mauvaise humeur mais pense beaucoup vous chérie, mille et mille. 2195—1

Melyik barna hölgy fogadna föl Kolumbusnak, hogy az eddig még ismeretlen szívet felfedezhessem. Leveleket „Amerikának” jellege alatt a kiadóhivatalba kérek. 6574—1

Francia zászó alatt szenzációs utleírás második kiadásban megrendelhető minden könyvkereskedésben. 2173—1

HAZASSÁG.

Jgen szép 22 éves magas terméti izr. vallású hölgy házasság céljából óhajt ismeretséget kötni egy biztos existenciával bíró uriemberrel. Csakis teljes névvel ellátott levelekre válaszol melyet „Honka” néven a kiadóhivatalba kér. 6564—2

Nősülni óhajt egy 32 éves iparos, oly 20—25 éves leánnyal szeretne e célból megismerkedni, kinek 3—4000 forint hozománya van. Leveleket a kiadóhivatalba kér „Szerencse” jellege alatt. 6528—2

ALLAST KERES.

Kereskedelmi akadémiát végzett bankhivatalnok, ki már önállóan vezetett bankot, állást keres szerény feltételek mellett. Címe a kiadóhivatalban. 6290—3

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Intelligens fiatal elvált asszony ajánkozik házvezetőnőnek feltétlenül intelligens magános urhoz. Aház vezetés minden ágában jártas, jelenleg évi lakással rendelkezem, melyből egy szoba butort magammal szeretnék vinni. Az állás nem sürgős csakis megfelelő ajánlatot fogadok el. „Allandó otthon 30.” jellege alatt a kiadóhivatalba. 6967—3

Okleveles óvónő, kinek jó gyakorlata van és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, órák adására, esetleg félnapra ajánkozik gyermekek mellé, elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 6118—3

Pénzbeszedő, vagy ehhez hasonló állást keres egy 21 éves, jó családból való fiatal ember. Szükség esetében némi óvadékkal is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 6562—3

Keresetetik egy a kettős könyvelésben jártas compotista 50 forint fizetéssel egy dívat üzletbe. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „O” jellege alatt. 6542—3

Joghallgató ajánkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Cím a kiadóhivatalban. 6478—3

100 koronát adok annak ki, nekem hivatalszolgai vagy pénzbeszedői állást szerez elölkelő nagyobb intézmény, esetleg óvadékkal. Cím a kiadóhivatalban. 6224—3

ALLAST KAPHAT.

Zársat keresek 1000 forinttal oly gépezet, szabadelom kivételéhez, mely az egész világon egyedül áll. Ifj. Oravszky Endre Budapest, Vörösmarty-utca 52. sz., ajtó 1. 2171—4

Nagy confection-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben jártas. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas” jelszó alatt. 6472—4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 6455—4

Magyar és német nyelvet tökéletesen értő kisasszony, ki mindkét nyelven stenografál és szép írással bír, egy helybeli részvénytársaságnál alkalmazást nyerhet. Ki már irodában alkalmazva volt előnyben részesül. Ajánlatok „R.” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 6570—4

Fiatall földbirtokos oly gazdasszonyt keres, ki egy nagyobb háztartást vezessen és jól tudjon főzni. Arczéppel ellátott ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Gazdasszony” jellege alatt. 6614—4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Cím a kiadóhivatalban. 6416—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” címen. 6608—5

Francia órákat ad tanárjelölt, ki több évet Párisban töltött. Levelek „Francia” címen a kiadóhivatalba kérek. 6328—5

Zongora-órákat szerény díjazás mellett ad házban, vagy házon kívül gyakorlott zongora tanítónő. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 6074—5

Correpetitornak, vagy háztanítónak ajánkozik gymnásiumot végzett joghallgató. Címe a kiadóhivatalban meg tudható. 6476—5

Elemi iskolába járó gyermekek mellé 1 vagy két tanítási órára ellátás, esetleg lakásért, német nyelvben jártas, jó családból való fiatal leány, aki 3-ig hivatalban van. Kezdeknek zongoraórákat is, képek adni. Bővebbet a kiadóhivatalban meg tudható címen. 6584—5

HAZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Kjpesten egy adómentes ház, mely 17 lakásból és 2 üzleti helyiségből áll, elutazás miatt sürgősen eladó. Értekezni d. n. 3—6 óra közt. Cím a kiadóhivatalban. 6454—7

A Lánymányoson, valamint Angyal földön Szent utcában, néhány telek jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5402—7

Házak keresetnek vételre. Részletes ajánlatok a kiadóhivatalba kérek „Viszonteladás” címen. 6610—7

ELADÁS.

Édes és zamatos nagybányai gesztenyét 5 kilós zsákokban bérmentve, 2 forint utánvét mellett küldök. Ember Elek, Nagybánya. 2159—8

Árcsképeket fénykép után élethűen rajzol és fest a legújabb technikával. Készít és fest, arc képfestő, Pécel (Pestmegye). Levélbeli megrendeléseket pontosan teljesít. 2177—8

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Butor jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre. Ióráktárában VII., Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 6937—8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely mellett szállítók, utánvétellel: 100 drb. szerezésika-alma 2 frt, 100 drb. jeges-alma 2 frt, 100 drb. bőr-alma 2 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. császár-körte 2 frt ab Mohács. Rendelmenynél kérem az utolsó vasuti, vagy hajó-állomást megnevezni. Perlesz Pál Mohács. 6927—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Cím a kiadóhivatalban. 2088—8

Eladó gőzmalom, tízezer lakosú városban, vasutállomás, nagy liszteladással, 2 pár 42" kő, 21-es henger, 2 lisztosztályozó, koptató, konkolyozó, lisztfelvonók, 16 lőreúj Compound gép, egy kataszter hold föld, teljesen új urilak, gépészlakás, istálló, 4000 forint előleg mellett átvehető. Bővebbet Striz Gulánál, Nagykátán. 2115—8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873—1883-iki évfolyamait megvételtre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

Megveszek elhasznált levélbélyegeket. Faludi Zsigmond Erzsébet-körút 28. 6973—9

KIADÓ SZOBÁK.

Zeljes ellátást kaphat két fiatal ember ez ideit tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utcahoz. Cím a kiadóhivatalban. 5914—10

Első emeleti utcai szoba, csinos butorizzal, külön bejáratú kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5970—10

A Kerepesi-úton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Cím a kiadóhivatalban. 6144—10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kérek „Elegáns” címen a kiadóhivatalba. 6466—11

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratú szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadasz-utczában azonnal kiadó. Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas, az utcára nyíló nagy pincze is kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6164—13

Bérbeadó Üllői-ut Erkel-utca sarkán 5 nagy utcai szoba (szalonnal) 900 forint. 2 nagy utcai, külön bejáratú udvari szoba mellékhelyiségekkel 360 forint. Több kisebb lakás, bolti helyiség 340 forint. 6971—12

HITEL—PÉNZ.

Kölcsön keresők nagyobb földhitel és váltó-ügylekben szakszerű tanácsot és utbaigazítást nyerne „Hitel” jellege alatt a kiadóhivatalba címzendő tudakozásokra. 6965—14

KÖNYVEK.

Jó francia regényeket szeretnék venni könyvtárma berendezéséhez. Ajánlatokat a cím és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Könyvtár” jellege alatt. 6262—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

Török Szt. — Miklóson a Fő-utczában egy hét szobás éjjeli üzléshelyiség, mely egyedül áll városunkban, örök áron eladó. Értekezhetni Vágner Ferenczné tulajdonosnál Török Szt. — Miklóson. 6969—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemete-fű-cukorkát. 1537—18

A Magyar Gazdák Közlönye bizományi osztály Budapest Andrassy-ut 56. foglalokzik: Jelzálog kölcsönök szerzése és konvertálások keresztülvitelével. Házak, telkek és földbirtokok vétele, eladása és elcserélésével. Gazdasági gépeket bármily gyártmányt készpénz vagy részletfizetésre megszerez. Előlegeket termésre, értékpapírokra, vidéki takarékpénztári részvényekre, mindezt csekély jutalék mellett minden előleg nélkül megszerez. **Gazdasági alkalmazottak** elhelyeztetnek teljesen díjtalanul. Levélbeli válasza 20 kr. postabélyeg mellékelendő. 6953—18